



Onderwerp Concept begroting 2017 en jaarrekening 2015  
Veiligheidsregio Groningen

Steller Tinus de Vegt/7619

De leden van de raad van de gemeente Groningen  
te  
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 19 Bijlage(n) 5

Ons kenmerk 5725472

Datum 01-06-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen van 15 april 2016 zijn het jaarverslag en de jaarrekening 2015 en de concept begroting 2017 van de Veiligheidsregio Groningen vastgesteld. Met deze brief stellen wij u in de gelegenheid om uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de concept begroting 2017 van de Veiligheidsregio Groningen (bijlage 2 en 3). Het jaarverslag en de jaarrekening sturen wij u ter informatie toe (bijlage 4 en 5). Ook hebben wij de aanbestedingsbrief van de Veiligheidsregio Groningen van 26 april 2016 met als onderwerp financiële jaarstukken bijgevoegd (bijlage 1).

De Wet gemeenschappelijke regelingen (art. 35) schrijft voor dat gemeenteraden in de gelegenheid moeten worden gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de concept begroting. De reacties worden betrokken bij de definitieve besluitvorming in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen.

#### ***Concept Begroting 2017***

In de raadscommissie Financiën en Veiligheid van 11 mei 2016 heeft de burgemeester de verlate toezending van de financiële jaarstukken van de Veiligheidsregio Groningen aangekondigd. U ontvangt het begrotingskader en de conceptbegroting 2017 in één document.

Er wordt voor 2017 geen indexering voor loon- en prijsstijgingen meegenomen. Verder is in de begroting 2017 extra beleid van in totaal 506 duizend euro opgenomen voor de onderdelen opleidingskosten, brandveilig ondernemen Eemsmond en de gemeentelijke kolom. Deze structurele lasten worden incidenteel gedekt door de vrijval van kapitaallasten en het voordeel BTW van de meldkamer. Dit punt wordt betrokken bij de evaluatie van taken in het najaar.

De begroting is ten opzichte van 2016 uitgebreid met de posten formatie huisvesting en lokale heffingen. Verder is vanaf 2016 huisvesting een onderdeel geworden van de begroting van de Veiligheidsregio Groningen. Hierover hebben wij u geïnformeerd met onze brief van 2 december 2015 (kenmerk 5357693).

***Verdeelsleutel: bijdrage gemeente Groningen***

De voorgestelde bijdrage van de gemeente Groningen aan de Veiligheidsregio Groningen voor 2017 bedraagt 15,3 miljoen euro. Dit is lager dan we afgelopen jaren hadden voorzien. Het rijk heeft 'groot onderhoud' gepleegd aan het onderdeel Openbare Orde en Veiligheid van het gemeentefonds. Dit levert een wijziging in de verdeelsleutel op waardoor de gemeentelijke bijdragen wijzigen. De Veiligheidsregio Groningen past artikel 24a van de Gemeenschappelijke Regeling toe. Dit artikel regelt de kostentoerekening naar deelnemende gemeenten. Als verdeelsleutel wordt het cluster brandweer en rampenbestrijding van het Gemeentefonds gebruikt. De omvang van de begroting van de Veiligheidsregio Groningen verandert hierdoor niet.

Het Algemeen Bestuur heeft op 15 april jl. aan het Dagelijks Bestuur gevraagd om te bekijken of er mogelijkheden zijn om de effecten van de herverdeling te dempen. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde begroting. Wij zien geen aanleiding om de nu voorgestelde lijn - toepassing van het artikel over de kostentoerekening uit de Gemeenschappelijke Regeling - te wijzigen. Het wijzigen van de percentages is wat ons betreft geen reden om de afspraak te wijzigen.

Wij gaan er vanuit dat u onze lijn – instemmen met de voorliggende concept begroting 2017 en vasthouden aan de afspraken over kostentoerekening – onderschrijft. Wij zullen uw visie dan kenbaar maken aan het bestuur van de Veiligheidsregio.

***Verlengen periode consultatie***

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen van 20 mei 2016 is opnieuw gesproken over effecten van de herverdeling. Het Algemeen Bestuur wil dat bekeken wordt of er mogelijkheden zijn om toepassing van artikel 24a te verzachten. Dit betekent dat wij uw raad nader informeren over de uitkomst van de vraag van het Algemeen Bestuur.

In het Algemeen Bestuur van 20 mei is daarom besloten om de termijn van consultatie van de gemeenteraden te verlengen. De Veiligheidsregio Groningen gaat bij de provincie Groningen uitstel vragen voor het indienen van de begroting 2017. De begroting 2017 van de Veiligheidsregio Groningen zal dan na de zomer definitief worden vastgesteld in de vergadering van Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen.

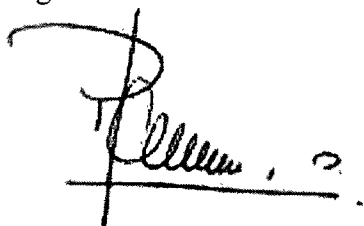
***Jaarrekening en jaarverslag 2015***

De voorlopige jaarstukken over 2015 worden u ter kennisgeving toegezonden (artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen). In oktober 2015 is door het Algemeen Bestuur besloten om - vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekeningen - 500 duizend euro van het te verwachten resultaat 2015 terug te laten vloeien naar gemeenten.

***Evaluatie taken, producten en diensten van de Veiligheidsregio Groningen***

Er is besloten tot een uitgebreide evaluatie van de aard en omvang van de taken, producten en diensten van de Veiligheidsregio Groningen. Bij deze evaluatie worden de landelijke kwaliteitsaudit en de rapportage van de Inspectie Veiligheid en Justitie over onze 'Staat van Rampenbestrijding' betrokken. Wij zullen uw raad dit najaar nader informeren over deze evaluatie.

Met vriendelijke groet,  
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', with a horizontal line underneath.

de burgemeester,  
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', with a horizontal line underneath.

de secretaris,  
Peter Teesink



# VEILIGHEIDSRÉGIO GRONINGEN

BIJLAGE

Aan de besturen van de deelnemende gemeenten

Sontweg 10  
9723 AT Groningen  
Postbus 66  
9700 AB Groningen  
T: 088 162 5000  
E: [info@vrgroningen.nl](mailto:info@vrgroningen.nl)  
W: [www.veiligheidsregiogroningen.nl](http://www.veiligheidsregiogroningen.nl)  
W: [www.brandweer.groningen.nl](http://www.brandweer.groningen.nl)

<b>Datum</b>	26 april 2016	<b>Onze referentie</b>	Z/16/008951
<b>Aantal bijlagen</b>	4	<b>Uw referentie</b>	-
<b>Behandeld door</b>		<b>Sector/dienst</b>	Bedrijfsvoering
<b>Telefoon</b>		<b>Team</b>	Financiën&Control
<b>E-mail</b>	<a href="mailto:bedrijfsvoering@vrgroningen.nl">bedrijfsvoering@vrgroningen.nl</a>		

**Onderwerp** Financiële jaarstukken

Geacht bestuur,

In de vergadering van 15 april jl. heeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen financiële jaarstukken besproken. In deze brief wordt u geïnformeerd over de besluitvorming aangaande deze financiële jaarstukken.

## Jaarrekening 2015

De accountantscontrole is afgerond en de accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven. Er heeft een eindbespreking plaats gevonden met de directie maar nog niet met de penningmeester en de auditcommissie. Daarom ontvangt u nu de voorlopige jaarrekening met een toelichting daarop in de bijlage 1 van deze brief. Het definitieve jaarverslag en jaarrekening zullen u zo spoedig mogelijk worden toegestuurd.

Conform de wet gemeenschappelijke regelingen artikel 34b stellen wij voor de voorlopige jaarstukken VRG 2015 ter kennisgeving voor te leggen aan de raden.

## Concept beleidsbegroting 2017

In de concept beleidsbegroting wordt u geïnformeerd over de doelstellingen die de VRG zich stelt voor het boekjaar 2017 en het financiële kader dat hiermee gemoeid is. Het algemeen bestuur heeft de concept beleidsbegroting 2017 vastgesteld, waarbij aan het dagelijks bestuur de opdracht is gegeven een onderzoek in te stellen naar mogelijkheden om de effecten van het groot onderhoud in gemeentefonds (herijking) te dempen (zie volgend hoofdstuk).

De concept beleidsbegroting 2017 VRG is als aparte bijlage toegevoegd. De toelichting op de concept beleidsbegroting is als bijlage 2 in deze brief opgenomen.

Conform de wet gemeenschappelijke regelingen artikel 35 stellen wij voor deze concept beleidsbegroting 2017 door te leiden naar de raden. De zienswijzen ontvangen wij graag uiterlijk 21 juni 2016. Het verzoek is om hieraan als onderwerp 'zienswijze financiële begroting 2017 VRG' toe te kennen.

Daarna wordt de concept beleidsbegroting vergezeld van de ontvangen commentaren aan het dagelijks bestuur voorgelegd en vervolgens op 8 juli 2016 ter goedkeuring aan het algemeen bestuur.



**Gevolgen groot onderhoud Gemeentefonds OOV cluster**

Er is een landelijk onderzoek door het Rijk uitgevoerd naar zowel de omvang als de verdeelsleutel van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het cluster openbare orde en veiligheid (OOV), subcluster brandweer & rampenbestrijding, als gevolg waarvan landelijk een herijking heeft plaatsgevonden van de middelen die aan gemeenten beschikbaar zijn gesteld voor openbare orde en veiligheid. Deze verdeling wordt door de VRG gehanteerd om de allocatie naar gemeentelijke bijdragen te bepalen. Zie voor een nadere toelichting bijlage 2, pagina 4.

In het algemeen bestuur van 15 april is de concept beleidsbegroting vastgesteld waarbij ten aanzien van de verdeling als uitgangspunt is verwezen naar de gemeenschappelijke regeling. Door de lijn uit artikel 24a van de gemeenschappelijke regeling voor 2017 in te zetten, wordt de impact van het groot onderhoud (herijking) volledig meegenomen in de berekening van de verdeelsleutel voor de concept beleidsbegroting 2017. Dit betekent dat er voor het begrotingsjaar 2017 navenant meer of minder aan de Veiligheidsregio moet worden bijgedragen.

Aanvullend heeft het algemeen bestuur het dagelijks bestuur daarom de opdracht gegeven om in de komende maanden binnen de bandbreedte van de staande afspraken te kijken naar mogelijkheden om de effecten van de herijking te dempen. Bij dit proces zullen de financieel ambtenaren, portefeuillehouders binnen de gemeenten en de auditcommissie worden betrokken. Deze inventarisatie zal voor de zomer zijn verkend. De planning is ook om de besluitvorming over demping van de effecten van de herijking voor de zomer af te ronden en deze uitkomsten zo spoedig als mogelijk is eveneens naar de raden te sturen.

Afhankelijk van het bovenstaande proces, kan de uitkomst ingebracht worden in het lopende zienswijze traject. Mogelijk kan ook verlenging van het zienswijzetraject noodzakelijk blijken. Wij zullen u daarover zo nodig berichten.

**Evaluatie aard en omvang taken, producten en diensten Veiligheidsregio**

Tenslotte is het van belang in het licht van bovenstaande te melden dat besloten is om dit jaar nog een uitgebreide evaluatie te starten en af te ronden met betrekking tot de aard en omvang van de taken, producten en diensten die in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen zijn ondergebracht c.q. worden uitgevoerd. Dit in aanloop tot de begroting 2018, met als doelstelling zorg te dragen voor structurele inbedding in de begroting van structurele lasten en taken. Deze evaluatie zal gekoppeld worden aan het reeds lopende evaluatieproces van de Veiligheidsregio in het kader van een landelijke kwaliteitsaudit.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,  
namens het algemeen bestuur,  
de voorzitter,

Peter den Ouden



## **Bijlage 2: Toelichting op de concept beleidsbegroting 2017**

Deze toelichting bevat meerdere elementen en beoogt de raden een doorkijk te geven vanuit het financiële kader van waaruit de VRG is gestart en de ontwikkeling naar de huidige financiële positie, zodat de uitgangspunten voor de concept beleidsbegroting 2017 in het juiste perspectief gezet kunnen worden. Zowel de uitgangspunten van de regionalisering en de ontwikkeling van VRG tijdens de eerste bestaansjaren worden beschreven (A). Vervolgens worden de financiële kaders voor de begroting 2017 toegelicht (B). Daarnaast wordt ook ingegaan op de effecten van het groot onderhoud in het gemeentefonds (herijking) en wordt het proces hierop verder toegelicht (C).

### **A. Financiën VRG in perspectief**

#### *1. Terugblik Regionalisering*

In Groningen werkten we op het gebied van brandweer, meldkamer en crisisbeheersing al ruim voor de regionalisering uitgebreid samen. Tot aan de regionalisering is al veel voordeel behaald doordat we binnen de regionale brandweer een aantal zaken als inkoop, oefenen, risicobeheersing en planvorming in gezamenlijkheid veel efficiënter konden aanpakken. Ook zijn er voordelen behaald bij het tot stand komen van de meldkamer Noord Nederland. Daarnaast is op basis van landelijke normen ten aanzien van benodigd dagdienstpersoneel (toezichthouders, technische dienst, medewerkers brandweezorg) de brandweernorm Groningen ontwikkeld. Deze norm gaf aan wat er qua aantallen fte's en samenstelling binnen de gemeentelijke korpsen aanvullend nog nodig was om aan wettelijke eisen te kunnen voldoen binnen het verzorgingsgebied. Door ook binnen gemeentelijke korpsen nauw samen te werken konden we qua personele invulling naar 80% van deze norm.

Met de wettelijke verplichting om de brandweer te regionaliseren heeft het veiligheidsbestuur Groningen besloten om per 1 januari 2014 te komen tot één brandweerorganisatie voor heel Groningen. Centraal uitgangspunt bij de regionalisering was dat de overgang zoveel mogelijk budgetneutraal moest gebeuren. De begrotingen van de 23 gemeenten én het regionaal bureau zijn samengevoegd waarbij de begrotingen van 1 januari 2012 als basis gold, inclusief eerdere bezuinigingen. En daarmee ook inclusief de samenwerkingsvoordelen die al met de eerdere samenwerking tot stand waren gebracht. De eerder opgelegde bezuiniging van 1 miljoen euro op de inwonerbijdrage voor de regionale brandweer, de bezuiniging van 600 duizend euro op de BDUR en de bezuiniging van 900K binnen de gemeentelijke brandweerkorpsen zijn meegenomen naar de begroting van de nieuwe organisatie.

PriceWaterhouseCoopers (PWC) heeft een gedegen onderzoek uitgevoerd naar de manier waarop het regionaliseringsproces doorlopen is en de bijbehorende begroting tot stand gekomen is. PWC heeft met name risico's onderkend ten aanzien van de beschikbare budgetten voor overhead, ICT, opleiden/oefenen en Arbo (PPMO). Hier zijn al tijdens het regionaliseringsproces maatregelen voor genomen. Specifiek voor de personele overhead heeft Berenschot een aanvullende benchmark uitgevoerd. Op basis van deze benchmark is bij de inrichting van de organisatie een overheadpercentage gehanteerd van 21,5%. Dit percentage is opgebouwd uit 13,5% voor PIJOFACH functies en 8 % voor leidinggevend en secretariële ondersteuning. Dit is gelijk aan dat van een gemiddeld beleidsarm agentschap, terwijl de veiligheidsregio in toenemende mate te maken heeft en krijgt met diverse beleidsintensiveringen. Het gemiddelde overheadpercentage binnen gemeentelijke organisaties ligt met ruim 30% veel hoger. De nieuwe organisatie is vanuit bestaande reële begrotingen met toevoeging van een beperkte overhead en een smalle top, sober opgezet.

## 2. *Ontwikkeling organisatie en financiën 2014-2016*

Binnen alle programma's is tot nu toe minder uitgegeven dan in de begroting was vastgesteld. Het financiële resultaat van de VRG bedroeg in 2014 ruim 3 miljoen euro. Dit is teruggelopen naar ruim 1,3 miljoen euro in 2015, waarvan in 2015 al 500 duizend euro is teruggeven aan gemeenten. De VRG is vooral in het opstartjaar terughoudend geweest met het uitgeven van beschikbare middelen. Zo is bijvoorbeeld de staat van het onderhoud van materieel eerst geïnventariseerd, is het aanbestedingstraject zorgvuldig vormgegeven en is de opleidingsbehoefte geïnventariseerd. Medewerkers moesten zich na het plaatsingsproces bovendien nieuwe taken, rollen en verantwoordelijkheden eigen maken. Veel initiatieven hebben daardoor pas later in het jaar geleid tot uitstroom van middelen. Een aantal vacatures is bovendien gedurende het jaar pas ingevuld. Het werving- en selectieproces van medewerkers met het juiste profiel kostte enige tijd.

In 2015 was de formatie nagenoeg op sterkte en was het activiteitsniveau nagenoeg op het niveau van de begroting. Het financiële resultaat in 2015 komt voor een belangrijk deel voort uit twee incidentele effecten. De kapitaallasten en het daarbij behorende BTW voordeel (totaal 1,1 miljoen euro) vallen lager uit dan begroot. De vervangingscyclus van het materieel duurt langer omdat we aan strengere aanbestedingseisen moeten voldoen. Dit tijdelijke voordeel zal naar verwachting binnen een periode van 3 á 4 jaar volledig verdwenen zijn en zelfs omslaan naar een tekort. Het incidentele voordeel (400 duizend euro) ten aanzien van de BTW compensatie voor de meldkamer vervalt bij overdracht van de MkNN naar de landelijke meldkamer. Wanneer de landelijke bezuinigingstaakstelling op de samenvoeging van de meldkamers niet gerealiseerd wordt kan dit zelfs nog tot aanvullende bezuinigingen vanuit het Rijk leiden.

Een aantal structurele financiële knelpunten zijn sinds de start van de organisatie binnen de begroting opgelost, waaronder:

- Invoering van de werkkostenregeling (90 duizend euro);
- Eigen risico WW (230 duizend euro);
- Bijdragen aan landelijke beleid (90 duizend euro);

Nieuw in 2016 is de overname van de huisvesting. De begroting is hiertoe gewijzigd met ruim 3 miljoen euro. We verwachten dat we de komende jaren geleidelijk zullen toegroeien naar volledige uitputting van dit bedrag. De formatie om het overgenomen vastgoed te beheren is conform bestuursbesluit met 1,5 fte uitgebreid. De kosten hiervoor bedragen in 2016 60 duizend euro en worden in 2016 incidenteel via de reserves gefinancierd. Hetzelfde geldt ook voor brandveilig ondernemen Eemshaven. Hier is in 2016 125 duizend euro mee gemoeid. Tenslotte ligt er een bestuurlijke wens om de nacalculatie op opleidingskosten af te schaffen. Dit leidt bij 7% verloop binnen het vrijwilligersbestand tot 151 duizend euro extra kosten binnen de VRG. Gemeenten gaan in plaats van achteraf nu een vooraf vastgesteld bedrag betalen. Ook dit wordt in 2016 incidenteel via de reserves gefinancierd. In 2016 zullen de incidentele voordelen ten aanzien van de kapitaallasten naar verwachting lager uitvallen dan in 2015. De eerste aanbestedingstrajecten zijn in 2015 afgerond en leiden in 2016 tot start van de afschrijvingstermijn. Het resterende overschot wordt in 2016 ingezet om de incidentele financiële gevolgen van de invoering van het individueel keuzebudget op te vangen. Het incidentele voordeel op de meldkamer wordt deels ingezet om de tijdelijk lagere BDUR op te kunnen vangen (80 duizend euro). Het restant wordt als post onvoorzien gehandhaafd. Wanneer aan het einde van het boekjaar opnieuw een positief resultaat ontstaat, kunnen we een teruggave aan gemeenten overwegen.

Op basis van de meest recente personeelsgegevens (maart 2016) hebben we nogmaals onderzocht of de huidige overhead, inclusief tijdelijke inhuur nog voldoet aan de norm van 21,5%. We blijven net onder de 21% en daarmee kan worden gesteld dat de organisatie in de afgelopen jaren, ondanks diverse beleidsintensivering, binnen de gewenste sobere kaders is gebleven. Met andere woorden; hier zit nog steeds geen "vet op de botten".

## **B. Toelichting op de concept beleidsbegroting 2017**

De concept beleidsbegroting 2017 is evenals voorgaande begrotingen sober ingestoken. De VRG heeft een smalle top en een beperkte overhead. In de afgelopen jaren zijn reeds diverse structurele bezuinigingsmaatregelen op gemeentelijk, regionaal en landelijk niveau verwerkt. Daarnaast zijn een aantal in het meerjarenperspectief benoemde financiële knelpunten opgelost, waaronder het financiële tekort gemeentelijke kolom (deels incidenteel). Ook het BTW-knelpunt GHOR van 210 duizend euro wordt in 2016 opgelost en vormt daarmee geen knelpunt meer voor 2017.

In afwijking van de financiële verordening en voorgaande jaren is in deze concept beleidsbegroting 2017 geen indexering voor loon en prijsstijgingen opgenomen. De totale indexatie zou conform systematiek van voorgaande jaren op 476 duizend euro uitgekomen zijn. Dit bedrag bestaat uit 2,5% kostenstijgingen voor salarissen en werkgeverslasten en 0,2% kostenstijgingen voor materiele lasten, rekening houdende met een nacalculatie op 2016 voor onder meer de cao afspraken en lagere olieprijsen. De totale indexatie wordt opgevangen door de inzet van de incidentele vrijval kapitaallasten en BTW voordeel meldkamer. De methodiek van indexering is in het meerjarenperspectief 2018-2020 weer toegepast, waarbij gerekend is met 1,25%. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het effect van het incidenteel niet indexeren van de concept beleidsbegroting van 2017.

Er wordt uitvoering gegeven aan een tweetal bestuursbesluiten waarvoor de concept beleidsbegroting in 2017 eveneens niet wordt uitgezet. Het gaat om het invlechten van de opleidingskosten ten bedrage van 151 duizend euro en brandveilig ondernemen Eemsmond ten bedrage van 275 duizend euro. Ook het resterende knelpunt binnen de gemeentelijke kolom ten bedrage van 80 duizend euro wordt hier in meegenomen. Voor 2017 worden de opleidingskosten, brandveilig ondernemen Eemsmond en het knelpunt binnen de gemeentelijke kolom opgevangen door de inzet van de incidentele vrijval kapitaallasten en BTW voordeel meldkamer.

De concept beleidsbegroting 2017 is dus ten opzichte van 2016 aangepast met de volgende posten:

- Toename kapitaallasten huisvesting door nieuwbouw met 309 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat 19 februari 2016 is genomen na afloop van het zienswijze traject met de raden;
- Formatie beheer kazernes van 1,5 fte met 100 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat hierover 10 april 2015 is genomen;
- Toename lokale heffingen door huisvesting met 205 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat 15 april 2016 is genomen;
- Extra opbrengsten BDuR, 100 duizend euro als gevolg van de herijking

Daarnaast zijn de lagere kosten en opbrengsten in verband met aardbevingsdossier verwerkt ten bedrage van 200 duizend euro. De totale lasten van VRG (inclusief huisvesting) zoals nu opgenomen in deze concept beleidsbegroting blijven nog steeds 2,2 miljoen euro onder het fictieve budget brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds.

Besloten is om dit jaar nog een uitgebreide evaluatie te starten en af te ronden met betrekking tot de aard en omvang van de taken, producten en diensten die in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen zijn ondergebracht c.q. worden uitgevoerd. Dit in aanloop tot de begroting 2018, met als doelstelling zorg te dragen voor structurele inbedding in de begroting van structurele lasten en taken. Deze evaluatie zal gekoppeld worden aan het reeds lopende evaluatieproces van de Veiligheidsregio in het kader van een landelijke kwaliteitsaudit.

**C. Groot onderhoud gemeentefonds (herijking) en proces voor inventarisatie van mogelijkheden voor demping van de effecten.**

In de aanloop naar de oprichting van Veiligheidsregio Groningen is gekozen om voor het programma brandweezorg een verdeelsleutel toe te passen op basis van het fictief budget brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds. Het besluit is genomen om zo de kosten op een duidelijke, rechtvaardige, transparante en toekomstbestendige wijze te verdelen over de gemeenten. Dit betekende voor elke gemeente een gefaseerde overgang in 5 jaar van de historische kosten naar de nieuwe verdeelsleutel. Dit is vastgelegd in de besluitvorming van de begroting 2014 en opgenomen in de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling, artikel 24a, deze tekst luidt als volgt:

*“De regeling gaat in de periode 2014-2018 voor alle taken van de regionale brandweer en de meldkamer gefaseerd over naar de volgende verdeelsleutel: de bijdragen die de deelnemende gemeenten verschuldigd zijn, worden vastgesteld door de lasten, na aftrek van eventuele andere baten, om te slaan over de deelnemende gemeenten naar rato van het fictief aandeel in het gemeentefonds voor brandweezorg en rampenbestrijding per 1 januari van het jaar waarop de betaling der bijdragen betrekking heeft.”*

Deze fasering over een periode van 5 jaar houdt in dat er een gewogen gemiddelde berekend wordt van het aandeel van een gemeente in de totale historische kosten (berekend aan de hand van de nulmeting) en het aandeel in het totaal ontvangen fictief budget brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds. Het gewicht van het aandeel in het totaal ontvangen fictief budget brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds neemt elk jaar met 20% toe. Voor 2017 betekent dit dat de gemeentelijke bijdragen nog voor 20% bepaald worden door de historische kosten en al voor 80% door het gemeentefonds. In 2018 is de verdeling 100% volgens het gemeentefonds.

Bij de keuze voor het gemeentefonds als verdeelsleutel werd aangenomen dat dit zou leiden tot een stabiel beeld voor de komende jaren. In de vastgestelde begrotingen 2015 en 2016 is echter al aangegeven dat er een landelijk onderzoek door het Rijk werd uitgevoerd naar zowel de omvang als de verdeelsleutel van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het cluster openbare orde en veiligheid (OOV), subcluster brandweer & rampenbestrijding.

De uitkomsten van het onderzoek waren nog niet bekend ten tijde van de vaststelling van beide begrotingen (2015/2016). Ook in de loop van 2015 kregen we vanuit het ministerie van V&J geen juiste overzichten met de verdeling per gemeente. Ook bestond er nog onduidelijkheid over het wel of niet bovenlangs compenseren van gemeenten die minder aan het subcluster brandweer & rampenbestrijding toegekend kregen. Uiteindelijk is aan Cebeon apart opdracht gegeven om de Groninger situatie uit te werken en die data hebben we begin 2016 ontvangen. Het groot onderhoud leidt tot gewijzigde fictieve bedragen voor de gemeenten die in de algemene uitkering beschikbaar zijn voor cluster OOV. De wijzigingen worden landelijk in het uitkeringsjaar 2016 in één keer ingevoerd. Het effect op de algemene uitkering wordt door een overgangsregeling voor het groot onderhoud in twee jaar gerealiseerd.

In het algemeen bestuur van 15 april 2016 is de concept beleidsbegroting vastgesteld waarbij ten aanzien van de verdeling als uitgangspunt is verwezen naar de gemeenschappelijke regeling VGR. Door de lijn uit artikel 24a van de gemeenschappelijke regeling voor 2017 in te zetten, wordt de herijking volledig meegenomen in de berekening van de verdeelsleutel voor de concept beleidsbegroting 2017. Conform de fasering genoemd in artikel 24a is de gemeentelijk bijdrage in de concept beleidsbegroting 2017 gebaseerd op 80% van de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV en 20% historische kosten. Volgens deze verdeelsystematiek betekent dit dat er voor het begrotingsjaar 2017 navenant meer of minder aan de Veiligheidsregio moet worden bijgedragen.

Aanvullend heeft het algemeen bestuur het dagelijks bestuur de opdracht gegeven om in de komende maanden binnen de bandbreedte van de staande afspraken te kijken naar mogelijkheden om de effecten van de herijking te dempen. Bij dit proces zullen de financieel ambtenaren, portefeuillehouders binnen de gemeenten en de auditcommissie worden betrokken. Deze inventarisatie zal voor de zomer zijn verkend. De planning is dan ook om de besluitvorming over demping van de effecten van de herijking voor de zomer af te ronden en deze uitkomsten zo spoedig als mogelijk is eveneens naar de raden te sturen.

Afhankelijk van het bovenstaande proces, kan de uitkomst ingebracht worden in het lopende zienswijze traject. Mogelijk kan ook verlenging van het zienswijzetraject noodzakelijk blijken. Wij zullen u daarover zo nodig berichten.

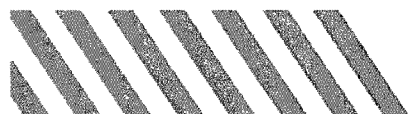


BIJLAGE

# Concept Beleidsbegroting 2017

## Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen

Versie raden 15 april 2016



SAMEN ALERT EN DAADKRACHTIG



<b>1. Inleiding</b> .....	<b>3</b>
<b>Beleidsbegroting</b> .....	<b>6</b>
<b>I.1 Programmaplan</b> .....	<b>7</b>
1.1 <i>Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie</i> .....	9
1.1.1 Incidentbestrijding, incl. meldkamerfunctie .....	9
1.1.2 Risicobeheersing.....	10
1.1.3 Operationele ondersteuning .....	11
1.1.4 Personeel en organisatieontwikkeling .....	14
1.1.5 Bedrijfsvoering.....	14
1.2 <i>Crisisbeheersing</i> .....	17
1.2.1 Aardbevingsdeskundigheid .....	18
1.3 <i>Gemeentelijke Kolom Groningen</i> .....	20
1.4 <i>GHOR</i> .....	22
<b>2 Paragrafen</b> .....	<b>24</b>
2.1 <i>Bijdragen en Lokale heffingen</i> .....	24
2.2 <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i> .....	24
2.3 <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i> .....	29
2.4 <i>Financiering</i> .....	29
2.5 <i>Bedrijfsvoering</i> .....	30
2.6 <i>Verbonden partijen</i> .....	31
2.7 <i>Grondbeleid</i> .....	31
<b>Financiële begroting</b> .....	<b>32</b>
<b>Bijlagen</b> .....	<b>38</b>
I. <b>Risico's uit paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing</b> .....	<b>39</b>
II. <b>Investeringen</b> .....	<b>42</b>
III. <b>Begrote bijdragen deelnemende gemeenten</b> .....	<b>43</b>







# 1. Inleiding

Voor u ligt de concept beleidsbegroting 2017 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (hierna: VRG). In deze gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen zijn de Brandweer, Crisisbeheersing, Gemeentelijke kolom Groningen (hierna: GKG) en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (hierna: GHOR) bestuurlijk ondergebracht.

Het bestaansrecht van VRG is het leveren van goede brandweezorg en het samen met onze partners in crisisbeheersing neerzetten van een robuuste crisisorganisatie. Wij voeren wettelijke taken uit, zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's (hierna: WVR) en andere relevante wet- en regelgeving. Onze eerste prioriteit is het waarborgen van het primaire proces en het op orde houden van de basis. Het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de hulpverleners en toezichthouders. Zij moeten hun werk goed kunnen uitvoeren en daarin goed ondersteund worden. De VRG werkt vanuit jaarplannen die op de lokale behoefte zijn toegesneden.

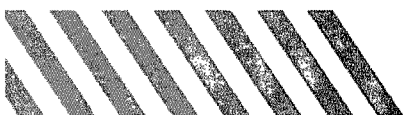
Deze beleidsbegroting is evenals voorgaande begrotingen sober ingestoken. De VRG heeft een smalle top en een beperkte overhead. In de afgelopen jaren zijn reeds diverse structurele bezuinigingsmaatregelen op gemeentelijk, regionaal en op landelijk niveau verwerkt. Daarnaast zijn een aantal financiële knelpunten opgelost, waaronder:

- invoering van de werkkostenregeling;
- eigen risico WW;
- bijdragen aan landelijke beleid;
- BTW GHOR;
- financieel tekort GKG (deels incidenteel).

Wij streven naar een zo stabiel mogelijk financieel meerjarenperspectief voor de organisatie en de gemeenten die de activiteiten (grotendeels) financieren. In het regionaliseringstraject heeft het bestuur besloten om in een periode van vijf jaar voor de kosten van de brandweer, inclusief meldkamerfunctie, over te schakelen naar een verdeelsleutel op basis van de allocatie in het gemeentefonds. Het groot onderhoud van het gemeentefonds in 2016 leidt voor een aantal gemeenten tot meer en bij andere gemeenten tot minder middelen binnen het fictief budget brandweezorg en rampenbestrijding (cluster OOV). In de gekozen verdeelsystematiek betekent dit dat bij volledige invoering van deze herijking voor het begrotingsjaar 2017 navenant meer of minder aan de Veiligheidsregio moet worden bijgedragen.

De belangrijkste punten voor deze beleidsbegroting betreffen:

- In afwijking van de financiële verordening en voorgaande jaren is in deze beleidsbegroting geen indexering voor loon en prijsstijgingen opgenomen. Daarnaast is de beleidsbegroting niet uitgezet voor geaccordeerd nieuw beleid inzake brandveilig ondernemen Eemshaven en het invlechten van de opleidingskosten. Tevens is het knelpunt gemeentelijke kolom nog niet geheel opgelost. In afwachting van een takendiscussie deze zomer worden deze kosten in 2017 incidenteel opgevangen uit lagere kapitaallasten en meldkamerkosten;
- Deze beleidsbegroting is wel uitgezet met de kosten gerelateerd aan de besluitvorming inzake het huisvestingsdossier:





- Toename kapitaallasten huisvesting door nieuwbouw met 309 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat 19 februari 2016 is genomen na afloop van het zienswijze traject met de raden.
- Formatie beheer kazernes van 1,5 fte met 100 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat hierover 10 april 2015 is genomen.
- Conform bestuursbesluit van 15 april 2016 is in deze beleidsbegroting rekening gehouden met de kosten van de lokale heffingen, 205 duizend euro;
- In deze beleidsbegroting is rekening gehouden met een hogere uitkering van de BDuR, ten gevolge van de herijking. Hierdoor krijgt de VRG 100 duizend euro meer dan in de begroting 2016;
- In deze beleidsbegroting van het aardbevingsdossier houden we rekening met financiering tot juli 2017, conform eerdere toezegging;
- De verwerking van de effecten van het groot onderhoud op het gemeentefonds voor de verdeelsleutel voor het cluster OOV is volledig opgenomen conform artikel 24a Gemeenschappelijke regeling VGR. Conform de fasering genoemd in artikel 24a is de gemeentelijk bijdrage aan de conceptbegroting 2017 gebaseerd op 80% van de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV en 20% historische kosten.

#### *Leeswijzer*

Hier wordt een korte toelichting gegeven op de indeling van deze begroting

### **De Beleidsbegroting**

De beleidsbegroting bestaat uit twee delen: het programmaplan en de paragrafen.

### **Programmaplan**

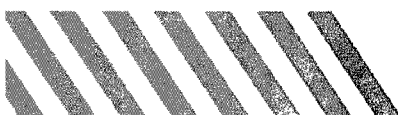
Het programmaplan bestaat uit drie aandachtsgebieden en is onderverdeeld in vier programma's:

#### *Brandweezorg incl. meldkamer en crisisbeheersing en rampenbestrijding*

De organisatie van de VRG levert goede brandweezorg en zet samen met de partners in crisisbeheersing een slagvaardige en doelmatige crisisorganisatie neer. Dit gebeurt met bijna duizend medewerkers waarvan ruim zevenhonderd brandweervrijwilligers. Brandweezorg wordt op dit moment vanuit veertig brandweerposten verspreid over de regio Groningen geleverd; 38 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 kazernes met een 24-uurs (beroeps) bezetting. De meldkamerfunctie is ondergebracht in de Meldkamer Noord-Nederland (MkNN). De taken op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden in nauwe samenwerking met de regionale partners in crisisbeheersing uitgevoerd. De organisatie is gevormd rond de inhoudelijke taakvelden op het gebied van brandweezorg en crisisbeheersing. Er zijn drie sectoren, namelijk Risicobeheersing, Incidentbestrijding en Operationele Ondersteuning. Naast deze sectoren zijn er twee ondersteunende diensten, namelijk Bedrijfsvoering en Personeels- en Organisatieontwikkeling. De werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn verspreid over deze sectoren en zijn programmatisch met elkaar verbonden in het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing.

#### *GHOR*

De GHOR maakt bestuurlijk gezien deel uit van de VRG. Organisatorisch gezien is de GHOR op moment van opstellen van deze begroting nog onderdeel van de GGD. Eind 2016 vind hier nadere





besluitvorming over plaats. De GHOR staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid van de gemeentelijke gezondheidsdienst. Binnen de GHOR zijn 10 personen werkzaam.

#### *GKG*

Sinds 2014 voert de GKG haar taken en financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken crisisbeheersing ("koude taken"). De organisatie werkt vanuit een netwerkteam. De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van de gemeenten en worden vanuit die gemeenten gedetacheerd naar de (centrumorganisatie van) de GKG. De programmamanager gemeentelijke kolom is in dienst van de VRG. Binnen de GKG is 7,5 fte werkzaam. In 2015 is gekozen voor de VRG als gastorganisatie in plaats van de gemeente Hoogezand-Sappemeer. Sinds 2016 is de GKG gehuisvest aan de Sontweg, bij de VRG.

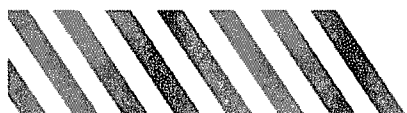
Per programma wordt weergegeven wat we willen bereiken, wat we er voor gaan doen en wat het mag kosten. Zie latere opmerkingen, dit geldt niet voor ieder programma

#### **Paragrafen**

Het tweede deel van de beleidsbegroting bestaat uit de paragrafen. De opgenomen paragrafen zijn verplicht volgens het Besluit Begroting en Verantwoorden (hierna: BBV).

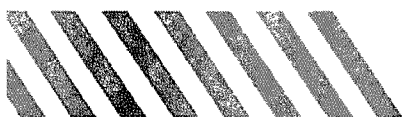
#### **De Financiële begroting**

Dit hoofdstuk bevat informatie over de gehanteerde indexatie systematiek, de baten en lasten per programma, het meerjarenperspectief.





# Beleidsbegroting





## I.1 Programmaplan

De VRG staat voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken, zoals beschreven in de WVR en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken. Onze eerste prioriteit ligt bij het uitvoeren van deze taken, waarbij het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de toezichthouders en hulpverleners. Zij moeten hun werk goed kunnen uitvoeren en daarin goed ondersteund worden. Ook in 2017 wordt vanuit de basis verder gewerkt aan een goede brandweezorg waarbij ruimte is voor het realiseren van de ambities ten aanzien van de ontwikkeling van het vak en de organisatie. Hiertoe zijn vier strategische ontwikkelthema's geformuleerd op basis van de organisatievisie en de ontwikkelingen in de omgeving:

1. contextgericht werken;
2. het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie);
3. aantrekkelijk werkgeverschap;
4. maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren;

### *Contextgericht werken*

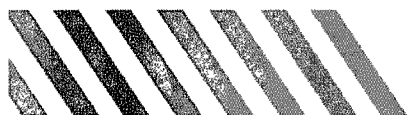
Wij kunnen alleen de juiste dingen doen als we in verbinding staan met onze omgeving. Dat doen we door actief naar buiten te treden, onder andere door het voortzetten en aangaan van samenwerking met diverse partners en door gebruik van oude en nieuwe media. Wij hechten veel waarde aan de dialoog met burgers, bedrijven en instellingen en voeren daarom de komende jaren een aantal pilots uit waarin we het gesprek met de bewoners en organisaties in een buurt aan zullen gaan. Daarnaast richten wij ons op actuele maatschappelijke thema's (zoals aardbevingen, brandveiligheid bij ouderen en studenten, etc.) en trends en verzamelen actief gegevens om ons werk nog verder te kunnen verbeteren. Tot slot investeren wij in de jeugd door middel van het stimuleren en faciliteren van de jeugdbrandweer, maar ook door ons te richten op scholen en studenten.

### *Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)*

Voor ons staat het vak en het vakmanschap centraal. Onze klanten, of dat nou de besturen zijn, bedrijven of burgers, kunnen rechtstreeks zaken doen met onze vakmensen, die weten wat ze doen en op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied. De sector Incidentbestrijding, bestaande uit voornamelijk beroeps en vrijwilligers, vormt een groot deel van onze organisatie. Het vakbekwaam krijgen en houden van deze medewerkers vraagt veel inspanning. Met de uitkomsten van het landelijke project versterking brandweeronderwijs gaan we kijken hoe de noodzakelijke vakbekwaamheid ook in de toekomst gegarandeerd kan worden. Daarnaast onderzoeken wij hoe we de incidentbestrijding nog beter kunnen inrichten en uitvoeren, waar mogelijk met innovatieve middelen. De ontwikkeling van de landelijke meldkamerorganisatie en de uitrol van het landelijke project 'specialismen op maat' vallen ook onder dit thema.

### *Aantrekkelijk werkgeverschap*

Wij willen een goede werkgever zijn. De kern daarbij is dat de medewerkers hun vak goed kunnen uitoefenen; ze krijgen daartoe de ruimte, ook voor ontwikkeling en voldoende faciliteiten. Verder zijn er moderne arbeidsvoorwaarden vastgesteld. Wij streven naar een cultuur van verbinding en vertrouwen, waarbij (persoonlijk) leiderschap, samenwerken en integriteit belangrijke thema's zijn. Onze vakmensen zijn fit en gezond en werken veilig zodat ze hun belangrijke maatschappelijk taak goed kunnen uitvoeren. Inmiddels voeren wij de keuringen uit volgens de nieuwe landelijke methodiek (PPMO). Wij willen ook in de toekomst voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde brandweervrijwilligers en –beroeps en zullen daarom onze ploegchefs zo goed mogelijk faciliteren. We zijn de landelijke visie op vrijwilligheid aan het vertalen naar onze eigen regio en doen ten



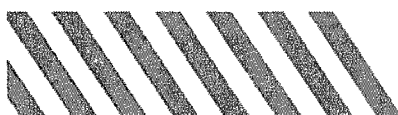


aanzien van de beroepsbrandweer onderzoek naar een verbreding van hun takenpakket en werkveld in relatie tot de vernieuwing van de organisatie.

*(maatschappelijk) verantwoord bedrijfsvoeren*

Wij werken vanuit de overtuiging dat we als organisatie een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Vakmanschap gaat voor ons over het verbeteren van de kwaliteit van het werk voor burgers, bedrijven, medewerkers, bestuur en voor de directe omgeving (milieu, bewoners en bedrijven in de buurt). In onze bedrijfsvoering houden wij, bijvoorbeeld in de keuze van leveranciers, rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. Onderwerpen als groen beleid, goede doelen, open dagen, rondleidingen en (maatschappelijke) stages vallen onder dit thema, evenals sober en doeltreffend organiseren en het actief bestrijden van bureaucratie.

Begroting Veiligheidsregio	Begroting		Mutatie
	2016	2017	2016-2017
Lasten	45.145	45.368	223
<b>Totaal lasten</b>	<b>45.145</b>	<b>45.368</b>	<b>223</b>
Gemeentelijke bijdragen	37.009	37.623	614
Rijksbijdrage BDuR	6.960	7.060	100
Overige bijdragen	885	685	-200
<b>Totaal baten</b>	<b>44.854</b>	<b>45.368</b>	<b>514</b>
<b>Saldo voor reservemutatie</b>	<b>-291</b>	<b>-</b>	<b>291</b>
<b>Mutatie reserves:</b>			
toevoeging	-	-	-
onttrekking	291	-	-291
<b>Saldo na reservemutatie</b>	<b>-0</b>	<b>-</b>	<b>0</b>





## 1.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

Programma:	Brandweezorg incl. meldkamerfunctie
Portefeuillehouder:	A. van de Nadort
Commandant:	R. Knoop

Binnen het programma brandweezorg incl. meldkamerfunctie werken we organisatorisch gezien vanuit 3 sectoren en met twee ondersteunende diensten:

- Incidentbestrijding, inclusief meldkamerfunctie;
- Risicobeheersing;
- Operationele ondersteuning;
- Personeel en Organisatieontwikkeling;
- Bedrijfsvoering.

### 1.1.1 Incidentbestrijding, incl. meldkamerfunctie

#### Wat willen we bereiken?

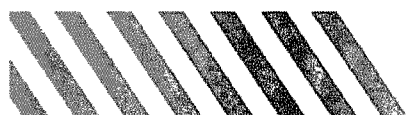
Conform beleidsplan en de strategische koers zorgen we binnen deze sector voor:

- Het leveren van een snelle en adequate brandweezorg aan inwoners, ondernemers en bezoekers in de provincie Groningen.
- Voldoende gemotiveerde en goed gekwalificeerde vrijwilligers en beroepskrachten die toegerust zijn voor de taken.
- Een centrale rol voor de clustercommandanten: het regelen van de dagdagelijkse brandweezorg. Vanuit de rol als portefeuillehouder draagt hij bij aan de ontwikkeling en innovatie van het vakgebied.

#### Hoe willen we dat bereiken?

Met incidentbestrijding 2.0 geven we invulling aan vernieuwing van het vak. We onderzoeken de wijze waarop we brandweezorg in de toekomst gestalte willen geven en richten ons hierbij in hoofdlijnen op brandbestrijding, hulpverlening, waterongevallen, incidenten met gevaarlijke stoffen en specialistische taken waaronder aardbevingen. We volgen de landelijke koers waarbij we goed kijken waar afwijkingen moeten plaatsvinden om het in de Groninger omgeving passend te maken. Belangrijk hierin is het draagvlak onder de vrijwilligers en beroeps. Alle mogelijke aanpassingen raken direct aan de werkwijze van de brandweer en daarmee de wereld en de werkwijze van de vrijwilliger- en de beroepsbrandweer. Incidentbestrijding 2.0 kan grote (financiële) effecten met zich mee brengen. Wellicht komen we voor principiële keuzes te staan hoe we de brandweezorg in de toekomst gaan inrichten.

Met name de bevelvoerders binnen de VRG is een vergrijsde categorie medewerkers. Hier is goed nieuws te melden: er lopen momenteel vier opleidingsgroepen. Daarmee is het probleem inmiddels voor de helft opgelost. De vergrijzing beperkt zich echter niet alleen tot de bevelvoerders. Ook bij chauffeurs is dit fenomeen zichtbaar. Bij de manschappen is duidelijk dat er veel mutaties in de eerste tien dienstjaren zitten: jonge mensen die van baan en/of woonplaats veranderen of een gezin stichten. Dit heeft een continue karakter. Kijkend naar de toekomst staat het huidige systeem met vrijwilligers die we in de volle breedte inzetten onder druk. Ondanks creatieve oplossingen ("uitlenen" van elkaars personeel, inzet dagdienstpersoneel e.d.) zal de druk op de paraatheid steeds groter worden. Het meest zwarte scenario is dat we over een aantal jaren naar een vaste dag bezetting moeten met een aanvulling van vrijwilligers in de nacht en weekenden.





Het schoner werken en het voorkomen van (beroeps)ziektes heeft in 2015 een start gemaakt. Met behulp van zogenaamde quick wins en eerste eenvoudige stappen is een aanzet gemaakt tot het daadwerkelijk schoner werken. De komende jaren nemen we aanvullende maatregelen waarmee we de vrijwilliger helpen en faciliteren om verantwoord en schoon te werken. Dat betekent dat er wellicht extra bluspakken, andere materialen, procedurewijzigingen en logistieke aanpassingen nodig zijn. Momenteel wordt hier verder onderzoek naar gedaan.

De verkenningen rond de privaat publieke samenwerking op chemiepark Oosterhorn lopen nog volop. Dat betekent dat hier ontwikkelingen te verwachten zijn. Het eerste concept met 5 personen die ook buiten het Chemiepark inzetbaar zijn bleek niet haalbaar, maar er zijn wel alternatieven die momenteel verder verkend worden.

We hebben alle clusters opgeroepen om een jeugdbrandweer te starten. Na Delfzijl en Hoogezand is het Westerkwartier van start gegaan. Cluster Zuid zal naar verwachting nog dit jaar volgen. Mogelijk dat andere clusters in 2017 initiatieven ontplooiën.

### **1.1.2 Risicobeheersing**

#### **Wat willen we bereiken?**

De sector Risicobeheersing doet haar werk in een speelveld met veel spelers waarbij ook de spelregels (wetgeving) aan verandering onderhevig zijn. Deze spelers zijn onder meer 23 Groninger gemeenten, de omgevingsdienst en de provincie. In het kader van de BRZO gaat het om de andere twee noordelijke veiligheidsregio's en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De samenwerking met deze spelers moet goed worden vorm gegeven waarbij de rol van de sector Risicobeheersing en de andere spelers duidelijk moet zijn. Risicobeheersing wil partner in integrale veiligheid en expert in fysieke veiligheid zijn. Daarbij moeten de belangrijkste risico's in beeld zijn alsmede degenen die kunnen worden geconfronteerd met deze risico's. Ook moet helder zijn welke instrumenten er worden ingezet om risico's weg te nemen of te beperken en moet duidelijk zijn welke restrisico's acceptabel zijn. Risico's ten gevolge van aardbevingen moet voortdurend worden gemonitord in het licht van bovenstaand perspectief. Het waarborgen van veiligheid is weliswaar een kerntaak van de overheid maar dit kan alleen met behulp van andere maatschappelijke instanties, bedrijven in de provincie en haar inwoners. De wetgeving op het terrein van risicobeheersing is aan verandering onderhevig en kan ook consequenties hebben voor de rol van de veiligheidsregio.

#### **Hoe willen we dat bereiken?**

Om de risico's in het vizier te houden, maken we gebruik van het regionaal risicoprofiel en het brandrisicoprofiel. Beide zijn producten van de sector risicobeheersing waarbij het regionaal risicoprofiel een coproductie is met de andere crisispartners. Dit geldt uiteraard ook voor beheersen van de risico's. Met het brandrisicoprofiel is in 2015 ervaring opgedaan en zijn in 2016 basisinstrumenten ontwikkeld. Het brandrisicoprofiel geeft inzicht in de brandrisico's. Dit profiel wordt voortdurend geactualiseerd uit toezicht activiteiten, evaluaties van incidenten en demografische ontwikkelingen. Hiermee kunnen we interventie instrumenten op maat inzetten om de risico's te beheersen. Verder zien we grote mogelijkheden om ook niet repressieve vrijwilligers in te zetten in de clusters. De niet repressieve vrijwilliger is een medewerker die op vrijwillige basis contact houdt met de buurt, brandveiligheidsbewustzijn bevordert en oog heeft voor de vragen die leven.

Voor het onderdeel 'Toezicht' geldt dat we de formatie in 2016 met één fte hebben uitgebreid omdat deze te smal was bemeten bij de start van de organisatie. De ambitie is om digitaal toezicht te gaan







houden. Dit moet leiden tot een efficiëncyslag zodat meer panden in minder tijd kunnen worden bezocht.

Een meer algemene ambitie is het vergroten van de rookmelderdichtheid. In 2017 moeten de eerste duidelijke resultaten zichtbaar zijn van onze inzet.

Een speciale rol is weggelegd voor de risico's ten gevolge van aardbevingen. Dit kan een uitwerking hebben op de risico's bij BRZO bedrijven die tot een extra inspanning leiden voor het BRZO toezicht. Dit is al aan de orde in 2016 maar kan doorlopen in 2017. Eventuele intensievere nieuwbouw activiteiten door schade van aardbevingen kan leiden tot een grotere vraag aan brandveiligheidsadviezen op vergunningen. De impact hiervan is nu nog aan niet te geven.

De sector Risicobeheersing moet alert zijn op haar omgeving en de eventuele wijzigingen die daar gaan plaatsvinden. Voorbeelden daarvan zijn het aardbevingsrisico of gemeentelijke herindelingen en eventuele gewijzigde takenpakketten die gemeenten met de omgevingsdienst afspreekt. Maar ook gaat het dan om voor aangekondigde wetswijzigingen zoals de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en de Wet Private Kwaliteitsborging Bouw. Nu is nog niet te zeggen wanneer deze wetswijzigingen ingaan, maar zij gaan naar verwachting iets betekenen voor de rol van de veiligheidsregio in brandveiligheid.

### **1.1.3 Operationele ondersteuning**

#### **Wat willen we bereiken?**

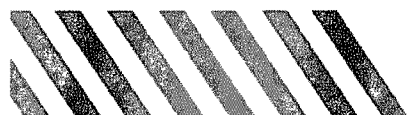
Vanuit de sector Operationele Ondersteuning wordt door de teams Communicatie, Vakbekwaamheid en Expertise inhoudelijk ondersteuning gegeven aan de andere onderdelen van de organisatie, zoals de sectoren Risicobeheersing en Incidentbestrijding. Ook wordt vanuit de drie teams essentiële inhoudelijke ondersteuning gegeven aan het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Er ligt dan ook een diversiteit aan aandachtsvelden binnen de sector.

#### **Hoe willen we dat bereiken?**

##### *Vakbekwaamheid*

Voorbeelden van aandachtsvelden voor Vakbekwaamheid zijn mono- en multidisciplinair vakbekwaam worden en -blijven en het implementeren van nieuwe ontwikkelingen zoals de uitkomsten van het Project Versterking Brandweeronderwijs. Dit vraagt van het team Vakbekwaamheid nauwe verbinding met multi-partners, landelijk opererende netwerken, de buurregio's Fryslan en Drenthe en in het bijzonder met de eigen lokale blusgroepen. Een sterke verbinding met de sectoren Incidentbestrijding en Risicobeheersing is dan ook, evenals met de programmamanager Crisisbeheersing, van essentieel belang om te kunnen komen tot verdere ontwikkeling van Vakbekwaamheid, welke optimaal aansluit bij het risicoprofiel van onze regio. In 2017 zal in dit kader verder gewerkt gaan worden aan de doorontwikkeling van Vakbekwaamheid, waarbij naast reguliere mono- en multi opleidings- en oefenprogramma's en implementatie van de uitkomsten van het Project Versterking Brandweer Onderwijs, gewerkt zal worden aan intensivering van verbindingen met voor de VRG relevante partners. Uitgangspunt hierbij is invulling geven aan de visie van onze organisatie. Intensivering van verbindingen zal zowel intern binnen de VRG plaatsvinden. Zo zal middels 'oefenen in de buurt' worden aangesloten aan het programma Brandveilig Leven van de sector Risicobeheersing.

Samen met de regio's Fryslan en Drenthe en de BON (Brandweer Opleidingen Noord) zal ook in 2017 samengewerkt worden ten aanzien van zowel Vakbekwaam blijven - als worden. In navolging van voorgaande jaren zullen de mogelijkheden om samen te werken waar mogelijk worden uitgebreid, wat bijdraagt aan toename van de kwaliteit en het zo efficiënt en effectief mogelijk inrichten van Vakbekwaamheid. Deze samenwerking heeft ook uitstraling buiten de regio's, gezien ook 'naar buiten' zoveel mogelijk als één wordt gewerkt. Hierdoor neemt de effectiviteit toe bij het uitvoeren





van invloed op de kwaliteit van de brandweeropleidingen, - examens en het realistische oefenen. Dit is vanuit het Project Versterking Brandweer Onderwijs gewenst, aangezien deze ook aanstuurt op meer samenwerking tussen Veiligheidsregio's.

#### *Project Versterking Brandweeronderwijs (Vbo)*

In 2017 zal verder gewerkt worden aan implementatie van het Vbo. Het project bestaat uit 12 deelprojecten die alle gericht zijn op de kwaliteitsverbetering van het brandweeronderwijs (vakbekwaam worden) en oefenen (vakbekwaam blijven). Dit onder meer door het opstellen van een kwaliteits- en normenkader, het (door)ontwikkelen van les- en leerstof, het gebruikmaken van een elektronische leeromgeving (hierna: ELO), bevorderen van innovatie en kenniscirculatie en het organiseren van intern en extern toezicht.

#### *Veiligheid*

Sinds 2015 is er landelijk en daarmee ook in onze regio een sterke toename van aandacht voor schoon- en veilig werken. In het bijzonder voor de brandweer is dit een onderwerp 'van levensbelang'. De doorontwikkeling van kennis en het vertalen naar de praktijk zal de komende jaren gevolgen hebben voor onder andere de voorbereiding en uitvoering van oefeningen; deze worden hierdoor complexer en kosten meer tijd.

#### *Communicatie*

2017 zal voor Communicatie vooral in het teken staan van het (verder) laden van / betekenis geven aan de merken. Dat betekent vooral inzetten op heldere informatie voor de juiste doelgroep. En dat betekent weer scherpe keuzes maken en elkaar (intern en extern) helpen om de eigen verantwoordelijkheid te kunnen pakken. Vooral ook om onze meerwaarde zichtbaar te maken en om ons te kunnen verantwoorden naar onze opdrachtgevers en de maatschappij.

#### *Externe communicatie*

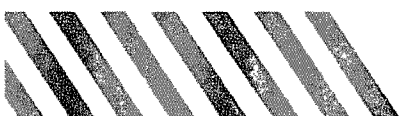
Voor het brandweermerk is er in 2015 een nieuw online platform gerealiseerd. Dit jaar gaan we dat ook voor het "veiligheid"-regiomerk doen. Dit platform biedt de partners de gelegenheid (podium) om hun verantwoordelijkheden beter voor het voetlicht te brengen. En daarmee ook de grenzen aan deze verantwoordelijkheid. Door dit samen te doen helpen we elkaar om onze doelgroepen beter en op maat te bedienen.

We blijven actief verhalen en voorbeelden delen in de verschillende media die we tot onze beschikking hebben om onze missie, visie en ambities te ondersteunen. Daarnaast willen we nauw betrokken zijn bij ontwikkelingen die de potentie hebben de reputatie te schaden en proberen dit door zorgvuldig geplande communicatie in een uitgekende mix naar de juiste stakeholders tot een minimum te beperken.

#### *Interne communicatie*

Betekenis geven kan alleen als het gedachtengoed van de organisatie tussen de oren van de medewerkers zit. Pas dan kunnen medewerkers echte ambassadeurs van de organisatie zijn en helpen bij het laden van de merken. We willen medewerkers verder helpen door ze vertrouwen te geven, niet door ze te controleren. Dit jaar willen we dit vooral faciliteren met meer input / kennisdeling op de thema's die onze organisatie meerwaarde geven. We zetten daarom vooral in op het sterk verbeteren van RegioNet, waardoor het laagdrempeliger wordt en meer gaat functioneren als een sociaal kennisnet. Een plek waar je onder andere terecht kunt met een vraag of een probleem en waar je direct (of geholpen door een collega die zijn/haar kennis wil delen) antwoorden kunt vinden.

Ook hier gaat het om ondersteunen van medewerkers bij het zelf vervaardigen van goede (eenvoudige) interne middelen door meer met vaste templates te gaan werken.





### *Uitgangspunt*

Iedereen communiceert. Het uitvoeren van alle communicatieactiviteiten ligt niet bij team communicatie. We zien onze rol vooral in het stimuleren van openheid en openbaarheid en het vergroten van de communicatievaardigheden van directie, leidinggevenden en medewerkers. Wij beschouwen hen als ambassadeur en willen dat optimaal ondersteunen.

We komen gevraagd en ongevraagd in actie. We zijn toegankelijk en proactief. Initiatiefrijk, klantgericht en hulpvaardig. Wij stimuleren, ondersteunen en coachen anderen in de organisatie bij het oppakken van hun communicatierol. En waar nodig remmen we af of nemen het stokje over. Samen geven we betekenis aan onze organisatie.

### *Expertise*

Het team Expertise kenmerkt zich door een breed takenpakket en een diversiteit aan klanten en veel verbindingen. Vanuit het brede takenpakket wordt invulling gegeven aan zaken als;

- mono en multidisciplinaire operationele en strategische planvorming, zoals bereikbaarheidskaarten, incident bestrijdingsplannen en rampbestrijdingsplannen;
- operationele ondersteuning (operationeel handboek, beheer LCMS);
- brandonderzoek;
- arbo, risico-inventarisatie en - evaluatie (RI&E);
- business intelligence;
- kennisregie;
- ondersteuning aan ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) en waterongevallen bestrijding;
- advisering, begeleiding, innovatie op het gebied van materiaal/materieel
- intern beheer C2000, P2000, waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) en MKNN (meldkamer);
- inhoudelijke ondersteuning bij aanschaf en vervanging materiaal en materieel en de doorontwikkeling hiervan;
- doorontwikkeling jeugdbrandweer;
- nazorg;

Daarnaast wordt een groot deel van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing ondersteund vanuit Expertise. Daarmee vormt dit programma een belangrijke klant voor het team. Daarnaast kunnen ook alle sectoren en diensten van de VRG tot klant gerekend worden, evenals portefeuillehouders op diverse terreinen. Een bijzondere en zeer belangrijke categorie klanten wordt gevormd door de blusgroepen in de clusters. In 2017 zal verder gewerkt gaan worden aan het vorm en inhoud geven aan alle genoemde taakvelden en optimalisering van de service verlening. Het team Expertise rekent het tot haar verantwoordelijkheid om de organisatie verder te helpen in innoveren, leren en ontwikkelen.

Een doorlopend belangrijk aandachtspunt voor het team Expertise is het bewaken van de balans tussen werkaanbod en beschikbare capaciteit / mogelijkheden. De afgelopen twee jaar laten zien dat de omvang en complexiteit van werkzaamheden jaarlijks toeneemt. Om deze balans te bewaken is een jaarplan opgesteld. Binnen het jaarplan is 'vrije ruimte' opgenomen voor werkzaamheden die niet of slecht voorspelbaar zijn en daarbij veelal van buitenaf komen (landelijke ontwikkelingen en -projecten). Onderwerpen die de komende jaren in toenemende mate aandacht vragen zijn aardbevingen, scheepsbrandbestrijding (o.a. als gevolg van de groei van de Eemshaven), industriële brandbestrijding en kennisregie.





#### **1.1.4 Personeel en organisatieontwikkeling**

##### **Wat willen we bereiken?**

We zijn een nieuwe organisatie. Veel mensen hebben een nieuwe functie gekregen, die ze zich eerst eigen moesten maken. Voor allen gold dat er nieuwe samenwerkingsverbanden zijn ontstaan. Die moeten nog wennen. Uit de organisatie evaluatie blijkt ook dat er op een aantal punten verbeteringen aan te brengen zijn. Zo is het nog lang niet bij allen duidelijk wat nu precies de visie is van de organisatie: wat betekent dat precies, Rijnlands werken, wat zijn onze prioriteiten, waarom hebben we nu ineens groene auto's? Het is aan ons om ervoor te zorgen dat we deze visie ook lager in de organisatie onder de aandacht brengen. Een tweede punt dat verbetering behoeft is (persoonlijk) leiderschap ofwel daadkracht. Het komt te vaak voor dat zaken niet opgelost worden: men wacht op elkaar en moppert. Gezien alle nieuwe processen en samenwerkingsverbanden is het geen wonder, maar het moet wel anders. Hierbij ligt er een rol voor de leidinggevenden maar zeker ook voor de medewerkers. Ten derde bleek uit de evaluatie dat een aantal werkprocessen nog niet gestroomlijnd verlopen. Er is al een start gemaakt om dit te verbeteren, waarbij de verwachting is dat in 2017 de grootste knelpunten zijn opgelost.

Daarnaast speelt er een grote verandering bij de beroepsploegen; er gaat anders gewerkt worden. Ten eerste wordt het functiehuis aangepast aan de moderne tijd en wordt het oude, steeds weer gerepareerde, gebouw vervangen. Maar ook zullen de ploegleden vaker ingezet worden op andere werkzaamheden en zal de planningssystematiek veranderen.

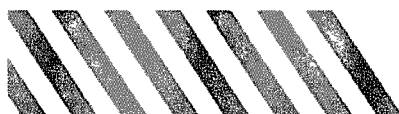
##### **Hoe willen we dit bereiken?**

We gaan geen groot veranderprogramma opzetten om bovenstaande te bereiken. Wel gaan we focus aanbrengen op de dingen die we al doen. Zo gaan we starten met een pilot voor zelforganiserende teams die verantwoordelijkheid krijgen voor een werkproces zoals vakbekwaamheid en gaan we overleg en medezeggenschap verstevigen. Op een tweetal punten gaan we specifieke actie ondernemen, zoals bijeenkomsten over Rijnlands werken en het mede beoordelen van leidinggevenden door hun medewerkers. Ten aanzien van de ploegen zullen we allereerst de hardware (het functiegebouw en de waardering) veranderen, daarna zullen we op een andere manier gaan werken. Hoe dit precies zijn beslag gaat krijgen is nu nog in volle ontwikkeling. Voor een groot deel kunnen we zelf deze veranderingen richting geven. Het kan zijn dat we externe expertise inhuren daar waar het de organisatie aan kennis en/of tijd ontbreekt.

#### **1.1.5 Bedrijfsvoering**

##### **Wat willen we bereiken?**

De dienst bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie op het gebied van financiën, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop. Ook het beheer van vastgoed valt onder deze dienst. Dit is relatief nieuw, omdat de overdracht van kazernes gedurende 2016 plaatsvindt. Processen rondom het vastgoed beheer en het daarbij behorende beleid zullen in 2017 verder worden vormgegeven. De overige bedrijfsvoeringprocessen zullen steeds verder gestroomlijnd en de nadruk zal blijven liggen op efficiënte en doeltreffende inrichting teneinde de primaire processen te ondersteunen. Het optimaliseren van contractmanagement en treasury zullen hierin extra aandacht krijgen. De ontwikkelingen binnen het vakgebied van Informatiemanagement en ICT gaan erg snel. We zien daarbij de trend dat informatie en de devices die informatie bevatten steeds zwaarder worden benut en steeds meer een onderdeel worden van onze primaire processen. Deze informatie moet beschikbaar zijn, eenvoudig vindbaar zijn, actueel zijn maar tevens goed worden afgeschermd voor onbevoegden.





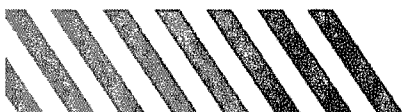
### **Hoe willen we dit bereiken?**

We willen meer inzicht creëren in onze financiële positie op lange termijn door verdergaande informatie analyse vanuit diverse systemen, waaronder het nieuwe ingerichte contractmanagementsysteem en de projectadministratie. Daarnaast zullen we gebruik maken van bestaande financiële benchmarks of juist opzetten. We ontwikkelen een proces rondom het opstellen en beheren van een meerjaren investeringsbegroting en uitgewerkte meerjarenplannen. Toenemende aandacht is nodig voor het toenemende kapitaalbeslag vanuit de vervangingscyclus investeringen, die effect zullen hebben de exploitatie en de liquiditeitspositie in de komende jaren. Tevens zullen we ons in 2017 beziggehouden met uitvoering geven aan het projectplan informatiebeveiliging; een statuut informatiebeveiliging als onderdeel van het algehele beveiligingsbeleid is inmiddels gereed. In het statuut zijn de beleidsuitgangspunten geformuleerd waaraan bij de inrichting van de organisatie, procedures, werkwijze en gehanteerde informatiesystemen moet worden voldaan. Ook de nieuwe wet Meldplicht datalekken zal hierin worden betrokken. Daarnaast gaan we met Business Intelligence aan de slag. We komen er in toenemende mate achter dat we door de juiste analyses en de goede verzameling van gegevens waardevolle informatie kunnen geven aan zeer diverse onderdelen binnen de organisatie, van brandveilig leven tot incidentbestrijding. Daarnaast denken we na over het instellen van een Change Advisory Board, die de samenhang in projecten, middelen en urgentie van informatie gedreven projecten bewaakt en implementeren we zaakgericht werken voor onze organisatie wat bij breder gebruik zal zorgen voor betere terugvindbaarheid en archivering van stukken en heldere processen met betrekking tot stukken(stroom). Ook gaan we digitaal vergaderen mogelijk maken.

Binnen facilitaire zaken zal nader invulling worden gegeven aan contractbeheer, aanbestedingstrajecten en beheer van vastgoed. We zullen beleid ontwikkelen rondom vastgoedbeheer voor onderhoud, nieuwbouw en portefeuille management taken, voornamelijk gericht op ondersteuning van het primaire proces. Maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren blijft een belangrijk thema voor onze organisatie. We houden in de keuze van leveranciers rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. We ondersteunen alle bedrijfsonderdelen bij het inrichten en verbeteren van processen. Met het oog op interne beheersing (AO/IB) worden processen met een financieel karakter planmatig beoordeeld. De resultaten van deze controles worden gedeeld met de procesverantwoordelijke, de Auditcommissie en uiteindelijk onze accountant. Eventuele constatering worden gebruikt om het betreffende proces te verbeteren.

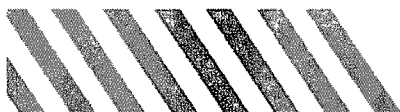
### **Wat hebben we daar voor nodig?**

Voor een groot deel kunnen de genoemde activiteiten binnen de sectoren en diensten uitgevoerd worden binnen het bestaande budget. Aan de formatie is 1,5 fte toegevoegd voor het daadwerkelijke huisvestingbeheer. De begroting wordt hiertoe uitgezet, evenals voor de kapitaallasten nieuwbouw. Dit wordt verder toegelicht in het hoofdstuk financiële begroting.





Begroting Brandweezorg	Begroting		Mutatie
	2016	2017	2016-2017
Lasten	41.149	41.592	443
<b>Totaal lasten</b>	<b>41.149</b>	<b>41.592</b>	<b>443</b>
Gemeentelijke bijdragen	35.162	35.777	615
Rijksbijdrage BDuR	5.311	5.330	19
Overige bijdragen	485	485	-
<b>Totaal baten</b>	<b>40.958</b>	<b>41.592</b>	<b>634</b>
<b>Saldo voor reservemutatie</b>	<b>-191</b>	<b>-</b>	<b>191</b>
<b>Mutatie reserves:</b>			
toevoeging	-	-	-
onttrekking	191	-	-191
<b>Saldo na reservemutatie</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>





## 1.2 Crisisbeheersing

Programma:	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing
Portefeuillehouder:	P. Smit
Directeur:	E. van Zuidam

### Toelichting

De multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing maken deel uit van de organisatie VRG. Deze taken zijn - als programma - binnen de gehele organisatie van VRG belegd. Daarnaast heeft VRG een regie- en platformfunctie voor de multidisciplinaire samenwerking tussen verschillende partners waarmee ten tijde van crises kan of moet worden samengewerkt.

Kaderstellende beleidsnota's	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Regionaal Risicoprofiel	Algemeen Bestuur VRG	15 april 2016
Beleidsplan Veiligheidsregio 2016-2019	Algemeen Bestuur VRG	15 april 2016
Beleidsplan multidisciplinair Opleiden en Oefenen 2016-2019	Algemeen Bestuur VRG	4 december 2015
Regionaal Crisisplan	Algemeen Bestuur VRG	21 februari 2014
Kaders voor de GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe	Directiebestuur Crisisbeheersing	4 oktober 2013

### Wat willen we bereiken?

Onze missie is samen werken aan veiligheid in Groningen. Wij werken innovatief en betrouwbaar aan veiligheid en maken daarbij gebruik van de kracht van de samenleving.

VRG staat voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, zoals beschreven in de WVR en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken. Vanuit de organisatie VRG voeren we de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing uit.

In samenwerking met onze crisispartners<sup>1</sup> staat onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het in beeld brengen en houden van de regionale risico's, het bepalen van beleid ten aanzien van het omgaan met deze risico's en het adequaat functioneren van de crisisorganisatie in onze regio voorop.

### Hoe willen we dat bereiken?

#### Prioriteiten in 2017

In 2017 zal een start gemaakt worden met de herziening van het Regionaal Crisisplan (vaststelling in 2018). Ook zal, net als in 2016, gericht aandacht besteed worden aan de uitvoering van onze beleidskeuzes in het Beleidsplan 2016-2019 en de voorbereiding op onze prioritaire thema's Aardbevingen, Continuïteit van de Samenleving, Water en Evacuatie, Nucleaire Veiligheid en Terrorisme. Daarbij ligt in 2017 het accent in de doorontwikkeling van verbinding van risico- en crisisbeheersing en de implementatie van het project 'Effectieve en Flexibele Crisisorganisatie' dat in 2016 gestart is.

<sup>1</sup> Het samenwerkingsverband VRG bestaat uit de volgende partners: Brandweer, Politie, GHOR, GKG, Defensie, Waterschappen, Openbaar Ministerie, Omgevingsdienst en Provincie





### *Uitvoering van Multidisciplinaire taken*

Vanuit de organisatie VRG voeren we regulier de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing uit binnen de volgende dossiers:

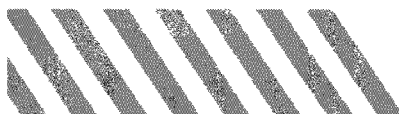
- **Beleid:**
  - ontwikkeling en beheer regionaal risicoprofiel, beleidsplan Veiligheidsregio, beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen, Kaders voor de GRIP in Noord-Nederland, continuïteit, etc.
- **Planvorming:**
  - regionaal crisisplan, incidentbestrijdingsplannen, rampbestrijdingsplannen
- **Multidisciplinaire Opleidingen Trainen en Oefenen (MOTO):**
  - vakbekwaamheid van de multidisciplinaire functies en teams in hoofdstructuur van de crisisbeheersing
- **Risico- en crisiscommunicatie:**
  - communicatie voor en tijdens crises, stimuleren van eigen verantwoordelijkheid burger, inzet nieuwe media
- **Kwaliteitszorg:**
  - het evalueren en leren van oefeningen en incidenten, zorgen voor een duurzaam lerende organisatie
- **Netcentrisch werken:**
  - beheer en doorontwikkeling van het multidisciplinair informatiemanagement, zowel vakinhoudelijk als organisatorisch
- **Relatiebeheer vitale partners:**
  - opbouwen en onderhouden van contacten met vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur.
- **Alarmering:**
  - zorgdragen voor een vlekkeloze alarmering van de hoofdstructuur van de crisisbeheersing. Dat doen we door het maken van heldere afspraken met meldkamer en te alarmeren partijen en het regelmatig uitvoeren van proefalarmeringen.

### *Samenwerking met crisispartners*

We werken met onze crisispartners multidisciplinair samen op bovengenoemde dossiers. Samen met onze partners hebben wij het Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen 2016-2019 opgesteld waarin wij de prioriteiten voor onze samenwerking in het programma Crisisbeheersing benoemd hebben. In het programma Crisisbeheersing bieden we onze partners een platform om - structureel of tijdelijk wanneer het nodig is - samen te werken; crisisbeheersing valt of staat immers met samenwerken en elkaar kennen.

#### **1.2.1 Aardbevingsdeskundigheid**

Het thema gaswinning en aardbevingen blijft in de komende vijf tot tien jaar actueel. Vanaf medio 2016 wordt in gezamenlijkheid bepaald hoe de rol van de VRG ten aanzien van het dossier aardbevingen zal worden geborgd vanuit het programma in de organisatie. Vanuit het oogpunt van risicobeheersing- en communicatie als vanuit crisisbeheersing en –communicatie worden taken en verantwoordelijkheden structureel belegd voor langere termijn. De aansluiting van de VRG in een uitgebreid netwerkgericht op dit dossier zal worden bestendigd. Zowel bestuurlijk door middel van haar platformfunctie als door borging van kennisontwikkeling in aansluiting op kennis- en onderwijsinstututen. De VRG blijft zodoende haar signalerende, adviserende en toezichhoudende functie zo optimaal mogelijk uitvoeren in het dossier gaswinning met betrekking tot de veiligheidsrisico's van aardbevingen. Tot medio 2017 is extra financiële steun toegezegd door het ministerie van Economische Zaken, welke toezegging is overgenomen door de Nationaal







Coördinator Groningen in het Meerjarenprogramma Kansrijk Groningen. Vandaar dat we in de Begrotingscijfers uitgaan van de helft van de baten en lasten voor 2017.

### Wat hebben we daar voor nodig?

Alle genoemde ontwikkelingen kunnen binnen de bestaande begroting worden uitgevoerd.

Begroting Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	Begroting		Mutatie
	2016	2017	2016-2017
Lasten	1.298	1.098	-200
<b>Totaal lasten</b>	<b>1.298</b>	<b>1.098</b>	<b>-200</b>
Gemeentelijke bijdragen	429	429	-
Rijksbijdrage BDuR	469	469	-
Overige bijdragen	400	200	-200
<b>Totaal baten</b>	<b>1.298</b>	<b>1.098</b>	<b>-200</b>
<b>Saldo voor reservemutatie</b>	-	-	-
<b>Mutatie reserves:</b>			
toevoeging	-	-	-
onttrekking	-	-	-
<b>Saldo na reservemutatie</b>	-	-	-





### 1.3 Gemeentelijke Kolom Groningen

Programma:	Gemeentelijke Kolom Groningen
Portefeuillehouder:	L. Kompier
Directeur:	F. Wiertz

De Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) is het organisatieonderdeel van de VRG dat zowel in de voorbereiding als in de uitvoering regionaal is belast met de zorg voor bevolkingszorg: de gemeentelijke- of bevolkingszorgprocessen van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De GKG organiseert als volwaardige crisispartner vanuit de visie op eigentijdse bevolkingszorg de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GKG werkt vanuit één loket en is daarmee een efficiënte, effectieve en doelmatige organisatie voor 23 gemeenten.

De GKG is belast met zowel de regionale als lokale voorbereiding op en organisatie van bevolkingszorgprocessen (communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning) en draagt zorg voor de advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening.

Het regionale Team Bevolkingszorg geeft tijdens een ramp of crisis uitvoering aan de bevolkingszorgprocessen. Het team bestaat uit ongeveer 300 regionale medewerkers van de 23 Groninger gemeenten en is op het gebied van communicatie aangevuld met medewerkers van de samenwerkende crisispartners. Naast het regionale team heeft iedere gemeente ook lokaal nog een klein team van medewerkers die voornamelijk een lokale ondersteunende rol hebben voor het Gemeentelijk Beleidsteam in hun gemeente.

#### *Missie of doelstelling*

De GKG realiseert als volwaardige crisispartner vanuit de één loketgedachte voor en met de 23 gemeenten in de VRG de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de uitvoerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises.

De prestaties voldoen aan de wettelijke vereisten en de landelijke en regionale uitgangspunten zoals die door het Veiligheidsberaad en het Algemeen Bestuur van de VRG zijn vastgelegd voor bevolkingszorg.

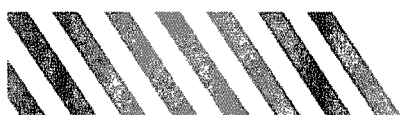
Voor de nieuwe werkwijze van bevolkingszorg ("eigentijdse bevolkingszorg") in de VRG gelden onder andere de kwaliteitscriteria en prestatie-eisen van 'Bevolkingszorg op orde 2.0' en het project GROOTER.

#### **Wat willen we bereiken?**

- Goede voorbereiding op incidenten, rampen en crises door planvorming, opleiden - trainen - oefenen, advisering, evaluatie en de organisatie van het regionale Team Bevolkingszorg.
- Een adequaat en effectief regionaal Team Bevolkingszorg bestaande uit regionale expertteams die binnen de VRG snel kunnen worden ingezet om de kwaliteit en flexibiliteit te leveren voor gemeenten. Het Team Bevolkingszorg kent de volgende vastgestelde hoofdtaken: (crisis)communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning (inclusief preparatie nafase).

#### **Hoe willen we dat bereiken?**

- Uitvoering van de gemeentelijke taken ter voorbereiding op incidenten, rampen en crises.
  - o Het verzorgen van de monodisciplinaire bevolkingszorgtaken, waaronder:
    - Organiseren, beheren en aansturen van de GKG, waaronder het Netwerkteam (de 'koude organisatie') en het Team Bevolkingszorg (de 'warme' organisatie) met inbegrip van de piketfuncties.



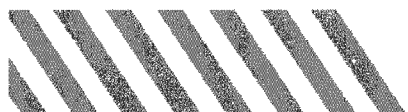


- Planvorming: beheren van het Plan Bevolkingszorg en onderliggende draaiboeken en handboeken.
- Advisering van gemeenten, veiligheidsregio en crisispartners
- Opleiding, training en oefeningen (OTO) van het Team Bevolkingszorg.
- Bijdragen aan de realisatie van het beleidsplan Veiligheidsregio Groningen en de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing welke deel uitmaken van het 'programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing' zoals de gezamenlijke planvorming, multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen, risicocommunicatie en informatiemanagement.
- De activiteiten van de GKG zijn beschreven in de Producten en dienstencatalogus, het OTO-jaarplan en de werkbegroting van de GKG.
- Uitvoering van de bevolkingszorgtaken (gemeentelijke processen in de rampenbestrijding en crisisbeheersing) tijdens incidenten, rampen en crisis, door inzet van (functionarissen van) het regionale Team Bevolkingszorg.

### Wat hebben we daar voor nodig?

Het deelprogramma Gemeentelijke kolom kent een knelpunt van 80 duizend euro dat in 2017 incidenteel is opgelost met een BDUR-bijdrage. Dit knelpunt wordt meegenomen in de takendiscussie voor de begroting 2018.

Begroting Gemeentelijke Kolom:	Begroting		Mutatie
	2016	2017	2016-2017
Lasten	920	900	-20
<b>Totaal lasten</b>	<b>920</b>	<b>900</b>	<b>-20</b>
Gemeentelijke bijdragen	820	820	-
Rijksbijdrage BDuR	-	80	80
Overige bijdragen	-	-	-
<b>Totaal baten</b>	<b>820</b>	<b>900</b>	<b>80</b>
<b>Saldo voor reservemutatie</b>	<b>-100</b>	<b>-</b>	<b>100</b>
<b>Mutatie reserves:</b>			
toevoeging	-	-	-
onttrekking	100	-	-100
<b>Saldo na reservemutatie</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>





## 1.4 GHOR

Programma:	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
Portefeuillehouder:	R. Michels
Directeur:	J. Rietveld

GHOR Groningen is een afdeling binnen de GGD. Zowel de GHOR als de GGD is gericht op collectieve gezondheid. GHOR en GGD werken bij grootschalige incidenten vaak aan hetzelfde maatschappelijke (gezondheids)probleem. Hiermee zijn de GHOR activiteiten onderdeel van de publieke gezondheidszorg.

### Wat willen we bereiken?

Bij zorg en veiligheid gaat het om het voorkomen en opsporen van risico's voor de volksgezondheid. Maar ook om het bestrijden van deze risico's. De GHOR zorgt er voor dat bij grote ongevallen en rampen, de verschillende organisaties die zich met geneeskundige hulpverlening bezighouden (ambulancediensten, ziekenhuizen, huisartsen, GGD, GGZ, enz.) samen één hulpverleningsketen vormen. De taken van de GHOR zijn duidelijk omschreven in de WVR. De GHOR zorgt voor coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening (in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing) en advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied. De positionering van de GHOR heeft invloed op de deelprocessen acute gezondheid, PSHOR en Publieke Gezondheid. De spoedeisende hulpverlening wordt uitgevoerd door zorginstellingen en voor het procesplan PSHOR en het procesplan Publieke Gezondheid is de GGD verantwoordelijk.

Op basis van deze verantwoordelijkheidstoedeling heeft GHOR Groningen de volgende visie:

*'Het realiseren van een samenhangende zorgketen, in nauwe samenwerking met andere hulpdiensten en partners, zodat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg aangeboden krijgen'.*

Deze visie vertaalt zich in de volgende missie:

- GHOR Groningen adviseert overheden en niet-overheden, die zich bezig houden met geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, vanuit geneeskundig perspectief;
- GHOR Groningen coördineert en adviseert de voorbereiding op opgeschaalde geneeskundige hulpverlening;
- GHOR Groningen stuurt de geneeskundige hulpverlening aan tijdens rampen en crises.

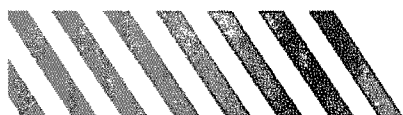
Kerntaken van de GHOR zijn hierin:

- Adviseren (stimuleren, verbinden en ondersteunen) in de koude fase;
- Regie, aansturing en coördinatie in de warme fase.

### Hoe willen we dat bereiken?

Om bovenstaande te kunnen realiseren streeft GHOR Groningen naar een organisatie waarbij de structuur op orde is, werkbare plannen geïmplementeerd zijn, functionarissen opgeleid, getraind en geoefend zijn en er afspraken zijn gemaakt met ketenpartners.

GHOR Groningen stimuleert, verbindt en ondersteunt zorginstellingen in hun voorbereiding op een groot incident. Wettelijk gezien is deze voorbereiding de eigen verantwoordelijkheid van de zorginstellingen. Maar GHOR Groningen heeft hierin ook een eigenstandige verantwoordelijkheid. In





de WVR is namelijk opgenomen dat het bestuur afspraken met zorginstellingen moet maken. GHOR Groningen heeft afspraken gemaakt met zorginstellingen middels convenanten.

GHOR Groningen heeft de afgelopen jaren veel tijd en energie gestoken in het maken van de afspraken over trainen en oefenen met zorginstellingen en het borgen daarvan. Dit laatste (trainen en oefenen) is inmiddels zo veel mogelijk ingebed in de reguliere werkprocessen van deze instellingen.

De GHOR is bezig met het ontwikkelen van een nieuw werkmodel voor zowel de koude als de warme taken. De positie, taak en rol van de GHOR is de afgelopen jaren behoorlijk gewijzigd. Tegenwoordig – op basis van de huidige wet- en regelgeving – is de GHOR vooral een netwerkorganisatie, waarbij niet de inhoud centraal staat maar vooral het proces.

Onder andere het project sociale media monitoring voor de gezondheidsprocessen is de aanjager geweest om een kwaliteitsslag te maken. Het doel van deze kwaliteitsslag is om de GHOR-organisatie en haar functionarissen beter toe te rusten op het uitvoeren van de GHOR taken. Dit wordt gedaan aan de hand van de BOB-structuur en het 13 stappen model.

De vragen die hierbij aan de orde komen zijn:

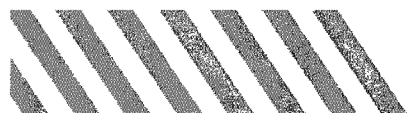
1. Wat is de context, functie en vorm van GHOR Groningen als onderdeel van de crisisorganisatie (warme organisatie)
2. Wat is de context, functie en vorm van GHOR Groningen als onderdeel van de VRG (koude organisatie).

De financiële consequenties van dit nieuwe model zijn op dit moment nog niet uitgewerkt. Voor de begroting 2017 kunnen de effecten derhalve nog niet worden aangegeven.

### Wat hebben we daar voor nodig?

Alle genoemde ontwikkelingen kunnen binnen de bestaande begroting worden uitgevoerd.

Begroting GHOR:	Begroting		Mutatie
	2016	2017	2016-2017
Lasten	1.778	1.778	-
<b>Totaal lasten</b>	<b>1.778</b>	<b>1.778</b>	-
Gemeentelijke bijdragen	598	597	-1
Rijksbijdrage BDuR	1.180	1.181	1
Overige bijdragen			-
<b>Totaal baten</b>	<b>1.778</b>	<b>1.778</b>	-
<b>Saldo voor reservemutatie</b>	-	-	-
<b>Mutatie reserves:</b>			
toevoeging	-	-	-
onttrekking	-	-	-
<b>Saldo na reservemutatie</b>	-	-	-





## 2 Paragrafen

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersingsmaatregelen, alsmede tot de lokale heffingen. Voorgeschreven paragrafen die niet voor de VRG aan de orde zijn, worden niet in de begroting opgenomen.

### **2.1 Bijdragen en Lokale heffingen**

Het belangrijkste doel van de VRG is de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Rampenbestrijding & Crisisbeheersing. Daarnaast maken bestuurlijk gezien de GHOR en GK deel uit van de VRG. De GHOR maakt organisatorisch onderdeel van de GGD uit. De GK voert haar taken zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie. In de gemeenschappelijke kosten zijn ook de kosten van GHOR en GK opgenomen. De voor de uitvoering van de taken van de VRG gemaakte kosten worden, onder aftrek van rijksbijdragen toegerekend aan de deelnemende gemeenten, conform een vooraf overeengekomen verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is een mix van inwonerbijdrage en een verdeelsleutel die samenhangt met het fictief aandeel brandweezorg in het gemeentefonds.

Afgelopen jaar is een landelijke herijking uitgevoerd naar de omvang en de verdeelmethodiek van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het OOV-cluster. Het groot onderhoud leidt tot gewijzigde fictieve bedragen die in de algemene uitkering beschikbaar zijn voor cluster OOV. De wijzigingen worden in het uitkeringsjaar 2016 in één keer ingevoerd. Het effect op de algemene uitkering wordt door een overgangsregeling voor het groot onderhoud in twee jaar gerealiseerd.

In deze concept beleidsbegroting is ten aanzien van de verdeling als uitgangspunt verwezen naar de gemeenschappelijke regeling. Door de lijn uit artikel 24a van de gemeenschappelijke regeling VGR voor 2017 in te zetten, wordt de herijking volledig meegenomen in de berekening van de verdeelsleutel voor de concept beleidsbegroting 2017.

*Artikel 24a luidt: De regeling gaat in de periode 2014-2018 voor alle taken van de regionale brandweer en de meldkamer gefaseerd over naar de volgende verdeelsleutel: de bijdragen die de deelnemende gemeenten verschuldigd zijn, worden vastgesteld door de lasten, na aftrek van eventuele andere baten, om te slaan over de deelnemende gemeenten naar rato van het fictief aandeel in het gemeentefonds voor brandweezorg en rampenbestrijding per 1 januari van het jaar waarop de betaling der bijdragen betrekking heeft.*

Conform de fasering genoemd in artikel 24a is de gemeentelijk bijdrage aan de concept beleidsbegroting 2017 gebaseerd op 80% van de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV en 20% historische kosten.

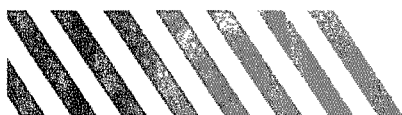
Naast genoemde kostenverrekening komen geen door het veiligheidsbestuur vast te stellen lokale heffingen voor.

### **2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing**

#### *Inleiding*

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op grond van de WVR staan de deelnemers (=gemeenten) garant voor financiële tekorten en risico's. Ondanks de wettelijke garantie voor de leden van de VRG is een weerstandsvermogen noodzakelijk





voor continuïteit en bevordert de financiële zelfredzaamheid. Een goed reservebeleid voorkomt dat gemeenten op onverwachte momenten financieel moeten bijspringen. De beoordeling van het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Een robuuste begroting houdt volgens de BBV-voorschriften in dat niet elke financiële tegenvaller in de begroting dwingt tot bezuinigen. De beoordeling van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- Een inventarisatie van de risico's.
- Het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Beoordeling van het weerstandsvermogen.

#### *Beleid*

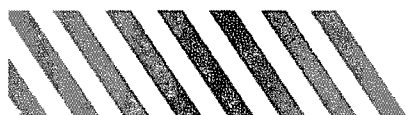
De VRG hanteert de volgende begrotingsdiscipline:

1. De exploitatie van de VRG bestaat uit gemeenschappelijke taken, gefinancierd volgens de verdeelsleutel middelen cluster OOV in het gemeentefonds. Voor de gemeenschappelijke taken is egalisatie van niet-begrote baten en lasten via een beperkte algemene reserve toegestaan. Als de afwijkingen op gemeenschappelijke taken de grenzen van de algemene reserve te buiten gaan, worden deze ook met de deelnemende gemeenten verrekend. Het financiële beleid is erop gericht dergelijke nacalculatorische verrekeningen tot een minimum beperkt te houden.
2. Binnen de exploitatie van de gemeenschappelijke taken wordt een "gesloten circuit" onderkend. Met gesloten circuit wordt bedoeld dat voor- en nadelen in de exploitatie van een bepaalde activiteit als gevolg van risico's en andere onzekerheden, afgedekt dienen te worden binnen de middelen, die voor deze activiteit beschikbaar zijn. Het volgende gesloten circuit wordt onderkend:

<i>Omschrijving</i>	<i>Reden gesloten circuit</i>
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Taken in opdracht van subsidiegever

#### *Weerstandscapaciteit VRG*

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de VRG beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de verwachte stand van de reserves waarover de VRG per 31-12-2016 beschikt bij ongewijzigd beleid.





RESERVES	1-1-2016	Bestemming 2016	31-12-2016	Weerstandsvermogen
<b>Algemene reserves</b>				
Veiligheidsregio	2066	-	2.066	2.066
Gemeentelijke kolom	100	-100	0	0
<b>Totaal algemene reserves</b>	<b>2166</b>	<b>-100</b>	<b>2066</b>	<b>2066</b>
<b>Bestemmingsreserve</b>				
Materieel VRG	2011	-	2.011	-
Frictiekosten	191	-191	0	0
BTW gemeentelijke kolom	129	-129	-	-
BTW GHOR	210	-210	0	0
Vastgestelde nieuwe beleidsontwikkelingen	386	-386	-	-
Oefenen gemeentelijke kolom	0		0	0
<b>Totaal bestemmingsreserves</b>	<b>2927</b>	<b>-916</b>	<b>2011</b>	<b>0</b>
<b>Totaal</b>	<b>5093</b>	<b>-1016</b>	<b>4077</b>	<b>2066</b>

In bovenstaande geprognosticeerde stand is met de volgende mutaties rekening gehouden:

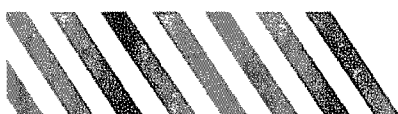
- De voorgestelde resultaatbestemming 2015.
- De voor het boekjaar 2016 begrote mutaties in de reserves.
- De voor het boekjaar 2016 verwachte inzet van de bestemde reserves per einde boekjaar conform hun doelstelling.

Bestemmingsreserves worden tot het weerstandsvermogen gerekend voor zover er nog geen verplichting op rust, omdat het Veiligheidsbestuur de bestemming van deze middelen kan en mag wijzigen. De bestemmingsreserve 'vervanging materieel brandweer' wordt in bovenstaand overzicht niet tot het weerstandsvermogen gerekend, omdat deze (grotendeels) bestemd is om de kapitaallasten op de gedane en toekomstige investeringen in het regionaal materieel te kunnen dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk zijn geschonken, waarvoor vervanging voor eigen rekening gaat komen. VRG stelt een meerjaren investeringsbegroting op, die inzicht moet geven in toekomstige uitputting van deze reserve.

De bestemmingsreserve frictiekosten is bestemd voor de laatste afwikkeling in 2016 van de ontmantelingskosten zoals afgesproken met de gemeente Groningen voor het overeengekomen bedrag en daarom ook niet opgenomen in het weerstandsvermogen.

#### *Voorzieningen*

Ultimo 2016 zullen de volgende voorzieningen mogelijk zijn getroffen, waarvan hieronder weergegeven is welke afloop in 2017 te verwachten valt:







Verloop voorziening A	Afbouwregeling vrijwilligers
Saldo aanvang jaar	13.000
Onttrekking	13.000
Toevoeging	-
Saldo ultimo jaar	-
Verloop voorziening B	BTW herziening kazernes
Saldo aanvang jaar	402.000
Onttrekking	78.780
Toevoeging	-
Saldo ultimo jaar	323.220
Verloop voorziening C	Personeel gerelateerd
Saldo aanvang jaar	508.000
Onttrekking	134.000
Toevoeging	134.000
Saldo ultimo jaar	508.000
Verloop voorziening D	MOP(meerjaren onderhouds plan)
Saldo aanvang jaar	360.000
Onttrekking	200.000
Toevoeging	-
Saldo ultimo jaar	160.000

#### *Afbouwregeling vrijwilligers, 13 duizend euro*

In 2014 is de regeling vrijwilligers vastgesteld, hierin zijn de vergoedingen voor de verschillende activiteiten voor de vrijwillige brandweer opgenomen. Hiermee zijn eerdere regelingen van de gemeentelijke brandweerkorpsen vervallen. Via het sociaal statuut worden vrijwilligers in de periode 2014-2017 gecompenseerd voor een inkomstendaling. 2017 is dus het laatste jaar.

#### *BTW herziening kazernes, 402 duizend euro*

De VRG compenseert de gemeenten die een brandweerkazerne hebben gebouwd of verbouwd na 2004. In het geval dat de gemeente het bedrag aan BTW van deze bouwactiviteiten terug moet betalen aan de fiscus. De gesprekken met de belastingdienst zijn grotendeels gevoerd maar hebben nog niet tot een beschikking geleid. Vooruitlopend op deze beschikking is in 2014 een voorziening getroffen en hierboven is de verwachting weergegeven van deze post in 2017.

#### *Personeel gerelateerd, 508 duizend euro*

Deze voorziening bestaat uit twee elementen: een voorziening voor opgelopen gezondheidsschade door medewerkers en het eigen risico WW.

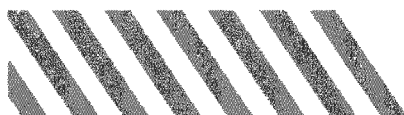
De VRG is eigenrisicodragers voor de WW. Aan medewerkers waarvan afscheid wordt genomen (ook na een tijdelijk dienstverband) moet een WW-uitkering worden betaald. Een voorziening is hiervoor getroffen. Hierboven weergegeven het verwachte verloop in 2017.

#### *MOP (meerjaren onderhoud plan) huisvesting, 360 duizend euro*

In 2016 wordt een voorziening gevormd in verband met de afwikkeling van het huisvestingsbesluit en het meerjaren onderhoud plan. Hierboven weergegeven het verwachte verloop in 2017.

#### *Risico's*

We monitoren de risico's voor uitvoering van de veiligheidsregio-taken voortdurend in het kader van de begrotingscyclus. Het volgende overzicht geeft een beeld van de risico's die de VRG kent, waarvoor geen middelen voor de afdekking bestaan.





Risico's	Actueel vanaf	Bedrag*1000	Kans
FLO-ontwikkelingen	2015	PM	Hoog
Ontwikkelen paraatheid	2015	PM	Hoog
Investerings Arbeidshygiëne/RI&E	2015	300	Hoog
Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten	2014	250	Hoog
Claims van derden	2014	250	Midden
Claims van eigen personeel	2014	300	Hoog
Versneld afschrijven materieel	2014	150	Hoog
Wegvallen BRZO subsidie	2015	200	Hoog
Overdracht meldkamer naar LMO	2014	200	Hoog
Huisvestingstransities	2014	PM	Midden
Organisatorische wijzigingen	2014	PM	Midden
<b>Totaal</b>		<b>1.650</b>	

*Beoordeling toereikendheid weerstandsvermogen:*

De reserves die tot het weerstandsvermogen worden gerekend bedragen ultimo 2016 2.066 miljoen euro. Er is sprake van een 11-tal risico's en ontwikkelingen, waarvan de omvang op dit moment niet in te schatten is. Deze risico's kunnen tot incidentele en structurele nadelen leiden waarbij het weerstandsvermogen ingezet kan worden. Eerstvolgende moment van actualisatie van de risico's zal zijn bij de op te stellen tussenrapportage over het 1<sup>e</sup> halfjaar 2016 conform P&C cyclus.

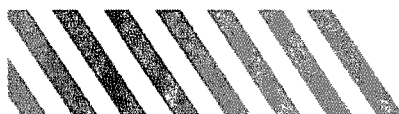
Het weerstandsvermogen is gezien de in te schatten benodigde weerstandscapaciteit op dit moment toereikend, risico's 1.650/ weerstandscapaciteit 2.066 geeft een ratio van 1,25 en deze voldoet aan de vastgestelde bandbreedte tussen 1,0 en 1,4.

*Kengetallen:*

Kengetallen	2015	B'2016	B'2017	B'2018	B'2019
Netto schuldquote	17,2%	47,2%	51,1%	55,6%	58,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	17,2%	47,2%	51,1%	55,6%	58,3%
Solvabiliteitsratio	32,4%	17,0%	16,1%	15,2%	14,6%
Structurele exploitatieruimte	0,5%	-2,2%	-2,2%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuld quote stijgt en de solvabiliteitsratio daalt in de aankomende jaren doordat nieuwe financiering zal worden aangetrokken voor de overname en nieuwbouw van kazernes.

De structurele exploitatie is in 2016 en 2017 negatief omdat structurele lasten worden opgevangen met incidentele inkomsten. Een takendiscussie zal worden gestart gedurende het jaar, waar hierbij wordt gekeken hoe dit structureel kan worden opgevangen. Hierdoor is ook een percentage voor de begrotingsjaren 2018 en 2019 vooralsnog niet te geven.





## **2.3 Onderhoud kapitaalgoederen**

### *Gebouwen*

In 2016 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de gebouwen, waarin de VRG is gehuisvest. Een aantal van de gebouwen zal worden overgedragen aan de VRG en een aantal zullen in eigendom blijven van de gemeenten. Hiervoor zullen huurcontracten worden opgesteld. De impact van deze besluitvorming geeft op dit moment te weinig houvast om dit optimaal te verantwoorden in de voorliggende begroting. Daarom zijn in deze begroting alleen de uitzettingen van 2016 en 2017 meegenomen, in baten als in lasten 3.390 duizend euro.

### *Materieel*

De VRG is verantwoordelijk voor het onderhouden van het van de gemeenten overgenomen materieel. Het onderhoud van dit materieel vindt plaats conform de onderhoudskalender. De investeringscyclus van dit materieel is voortvarend opgepakt. In de aankomende jaren zal het effect van de inhaalslag op de vervangingscyclus te zien zijn in de exploitatiekosten en kapitaalslasten.

## **2.4 Financiering**

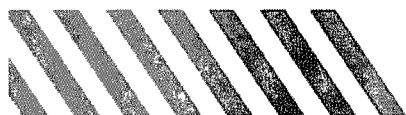
Het treasurystatuut van de VRG is vanaf 1 januari 2014 van toepassing. Hierin is bepaald dat de VRG haar investeringen in beginsel financiert uit eigen middelen. Daarnaast regelt het statuut dat wanneer de eigen financieringsmiddelen ontoereikend zijn, voor investeringen aanvullende financiering kan worden aangetrokken. De organisatie houdt hierbij rekening met de renterisiconorm en de kasgeld limiet, zoals bedoeld in de Wet financiering decentrale overheden. Het beleid is defensief en risicomijdend en erop gericht om de financieringsrisico's zo goed als mogelijk te beheersen. Tegelijk moet hierbij worden gerealiseerd dat diverse aspecten respectievelijk risico's door landelijke ontwikkelingen worden beïnvloed.

### *Liquiditeitspositie*

Eind 2015 stonden er twee leningen in de boeken voor een totaalbedrag van 5 miljoen euro. Deze zijn in 2014 aangetrokken om een deel van de overgenomen activa van de gemeenten te financieren. Een lening van 2,5 miljoen euro is in 2016 afgelost. De andere lening zal in 2019 worden afgelost. In februari 2016 is besloten tot overdracht of huur van kazernes van gemeenten. Vanaf 2016 zal daardoor in verband met deze overdracht en nieuwbouw van kazernes nieuwe financiering moeten worden aangetrokken. Verwachting is dit zal gaan om een bedrag van 20-30 miljoen euro voor de aankomende paar jaar. Omdat de transitiefase voor overdracht gedurende 2016 loopt en daar nog keuzes worden gemaakt tussen koop of huur van kazernes is een nauwkeurige inschatting verder niet te geven. Daarnaast is additionele financiering nodig voor de op gang gebrachte vervangingscyclus voor materiele activa. Voor 2017 zal dit gaan om een bedrag van 1 miljoen euro. Vooralsnog is hierbij uitgegaan van een globale indicatie van enerzijds investeringen en anderzijds vrijkomende liquiditeiten van de afschrijvingen.

### *Renterisiconorm*

Op grond van de wet Fido dient de begroting inzicht te verschaffen in de renterisiconorm voor de komende 4 jaar van de organisatie. Bij de berekening is de primaire begroting van het betreffende jaar uitgangspunt. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.





Renterisico norm	(Bedrag *1.000)			
Jaar	2017	2018	2019	2020
Begrotingstotaal	45.369	46.117	46.595	46.673
Voorgescreven percentage	20%	20%	20%	20%
Risico norm	9.074	9.223	9.319	9.335
Rente herzieningen	5	5	5	5
Aflossingen	0	0	2.500	2.500
Rente risico	5	5	2.505	2.505
Renterisico norm	9.074	9.223	9.319	9.335
Rente risico	5	5	2.505	2.505
Ruimte onder de renterisico norm	9.069	9.218	6.814	6.830

De leningen en aflossingen van de in 2016 af te sluiten geldleningen t.b.v. financiering kazernes zijn nog niet in dit overzicht opgenomen, maar wel kan worden vermeld dat de rentelooptijd van deze leningen 10 jaar of langer zal zijn. De lening zal een looptijd kennen, die wordt afgestemd op de resterende looptijd van de onderliggende aangekochte kazernes. Daarmee zal het renterisico in de eerste paar jaar minimaal zijn.

Uit het overzicht blijkt dat het risico bij herfinanciering van de huidige portefeuille vooralsnog ruim binnen de renterisiconorm blijft.

#### *Schatkistbankieren*

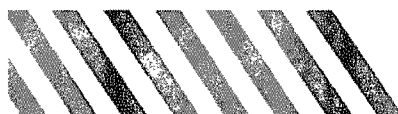
Bij schatkistbankieren dienen de decentrale overheden, alsook VRG, hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Bij verplicht schatkistbankieren is het niet meer mogelijk beleggingen en deposito's zelfstandig aan te gaan buiten het drempelbedrag. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal van de decentrale overheid. Op basis van voorliggende begroting 2017 bedraagt het drempelbedrag voor 2017 € 340.000,--. Bij het opstellen van de bestuurlijke tussenrapportages en de jaarrekening zal gerapporteerd worden over in hoeverre aan dit drempelbedrag is voldaan.

## **2.5 Bedrijfsvoering**

De VRG heeft haar eigen ondersteunend apparaat. Binnen de diensten DPOO en Bedrijfsvoering worden alle ondersteunende taken verricht ten aanzien van financiën, personeelszaken, archivering en documentmanagement, facilitaire zaken (inclusief huisvesting) en informatiemanagement.

In de begroting 2017 is gerekend met een relatief lage overhead en het is aan ons om deze zo effectief mogelijk in te zetten ten dienste van het primaire proces. Specifieke aandachtspunten voor 2017 zijn:

- Een professionele en innovatieve ondersteuning met behulp van (nieuwe) techniek van onze sectoren en diensten.
- Doorontwikkelen meerjareninvesteringsbegroting voor inzicht op langere termijn.
- Ontwikkelen van beleid rondom vastgoed beheer, nieuwbouw en management portefeuilles.
- Samenwerking met andere veiligheidsregio's specifiek in Noord-Nederland.
- Een ander bedrijfsvoeringsmodel voor de stichting Brandweeropleidingen in Noord Nederland.
- Invlechten Individueel Keuze Budget en toepassen van Vernieuwde BBV en Wet datalekken.





## 2.6 Verbonden partijen

### Visie

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties, waarin de VRG zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat middelen ter beschikking zijn gesteld die verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij. Ook is sprake van een financieel belang als financiële problemen bij een verbonden partij op de VRG kunnen worden verhaald.

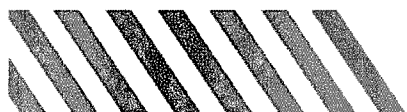
In de volgende tabellen worden de verbonden partijen van de VRG weergegeven. De verbonden partijen voeren een beleid uit dat de VRG ook (gedeeltelijk) zelf had kunnen uitvoeren of vanuit andere, ook beleidsmatige overwegingen, heeft het Algemeen Bestuur indertijd besloten deel te nemen aan de verbonden partij. De doelstellingen van de verbonden partijen corresponderen met die van de VRG of via de verbonden partijen worden de doelstellingen van de VRG gerealiseerd.

Programma	Verbonden partij
Brandweezorg, met meldkamerfunctie	Stichting Meldkamer Noord Nederland
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	Geen
Aardbevingsdeskundigheid	Geen
Gemeentelijke Kolom	Geen
Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie	Geen

Onderwerp	Inhoud
Naam	Stichting Meldkamer Noord Nederland
Vestigingsplaats	Drachten
Te behartigen openbaar belang	De Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, het beheren en verhuren van een register goed ten behoeve van de MkNN. Vanaf 2011 is gestart met de activiteiten van de stichting. De stichting is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen.
Verwacht bestuurlijk belang	deelname in bestuur
Verwacht financieel belang	62000
Verwacht eigen vermogen begin jaar 2017	-
Verwacht eigen vermogen einde jaar 2017	-
Verwacht vreemd vermogen begin jaar 2017	10.200.000
Verwacht vreemd vermogen einde jaar 2017	9.800.000
Verwachte financieel resultaat jaar 2017	-
Relevante actuele ontwikkelingen	Landelijke samenvoeging meldkamers

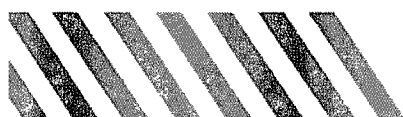
## 2.7 Grondbeleid

*Niet van toepassing*





# Financiële begroting





## Het overzicht van baten en lasten (inclusief meerjarenraming 2015-2020)

### Toelichting baten en lasten

Onderstaand zijn de ontwikkeling van baten en lasten voor de periode 2015-2020 weergegeven. Het rekeningresultaat van het boekjaar 2015 is weergegeven, alsmede de actuele begroting 2016. De begroting is opgesteld conform de bij de inleiding benoemde uitgangspunten.

### Overzicht baten en lasten

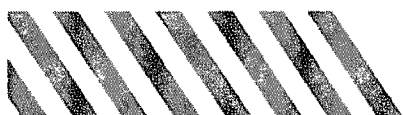
Programma	2015 Rekening	2016 Begroting	2017 Begroting	2018 Begroting	2019 Begroting	2020 Begroting
<b>Brandweezorg, met meldkamerfunctie</b>						
Gemeentelijke bijdrage	31.224	35.162	35.777	36.703	37.159	37.214
BDuR	5.336	5.311	5.330	5.330	5.330	5.330
Overige bijdragen	1.155	485	485	485	485	485
<b>Baten</b>	<b>37.715</b>	<b>40.959</b>	<b>41.592</b>	<b>42.518</b>	<b>42.974</b>	<b>43.029</b>
<b>Lasten</b>	<b>37.624</b>	<b>41.150</b>	<b>41.592</b>	<b>42.518</b>	<b>42.974</b>	<b>43.029</b>
<b>Totaal programma</b>	<b>91</b>	<b>-191</b>	<b>0</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Rampenbestrijding en Crisisbeheersing</b>						
Gemeentelijke bijdrage	423	429	429	434	439	444
BDuR	469	469	469	469	469	469
Overige bijdragen	337	400	200	-	-	-
<b>Baten</b>	<b>1.229</b>	<b>1.298</b>	<b>1.098</b>	<b>903</b>	<b>908</b>	<b>913</b>
<b>Lasten</b>	<b>1.148</b>	<b>1.298</b>	<b>1.098</b>	<b>903</b>	<b>908</b>	<b>913</b>
<b>Totaal programma</b>	<b>81</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Gemeentelijke kolom</b>						
Gemeentelijke bijdrage	810	820	820	830	840	850
BDuR	-	-	80	80	80	80
Overige bijdragen	-	-	-	-	-	-
<b>Baten</b>	<b>810</b>	<b>820</b>	<b>900</b>	<b>910</b>	<b>920</b>	<b>930</b>
<b>Lasten</b>	<b>877</b>	<b>920</b>	<b>900</b>	<b>910</b>	<b>920</b>	<b>930</b>
<b>Totaal programma</b>	<b>-67</b>	<b>-100</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie</b>						
Gemeentelijke bijdrage	590	598	597	604	611	619
BDuR	1.180	1.180	1.181	1.181	1.181	1.181
Overige bijdragen	-	-	-	-	-	-
<b>Baten</b>	<b>1.770</b>	<b>1.778</b>	<b>1.778</b>	<b>1.785</b>	<b>1.792</b>	<b>1.800</b>
<b>Lasten</b>	<b>1.597</b>	<b>1.778</b>	<b>1.778</b>	<b>1.785</b>	<b>1.792</b>	<b>1.800</b>
<b>Totaal programma</b>	<b>174</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Totaal Veiligheidsregio Groningen</b>						
Gemeentelijke bijdrage	33.047	37.009	37.623	38.571	39.049	39.127
BDuR	6.985	6.960	7.060	7.060	7.060	7.060
Overige bijdragen	1.492	885	685	485	485	485
<b>Baten</b>	<b>41.524</b>	<b>44.855</b>	<b>45.368</b>	<b>46.116</b>	<b>46.594</b>	<b>46.672</b>
<b>Lasten</b>	<b>41.246</b>	<b>45.146</b>	<b>45.368</b>	<b>46.116</b>	<b>46.594</b>	<b>46.672</b>
<b>Totaal programma</b>	<b>279</b>	<b>-291</b>	<b>0</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>





## Overzicht ontwikkeling reserves:

Reserves	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<b>Brandweezorg, met meldkamerfunctie</b>						
Toevoegingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen beoogd	371	191	-	-	-	-
Mutatie reserves	-371	-191	-	-	-	-
<b>Rampenbestrijding en Crisisbeheersing</b>						
Toevoegingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
<b>Gemeentelijke kolom</b>						
Toevoegingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen beoogd	157	100	-	-	-	-
Mutatie reserves	-157	-100	-	-	-	-
<b>Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie</b>						
Toevoegingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
<b>Totaal Veiligheidsregio Groningen</b>						
Toevoegingen beoogd	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen beoogd	528	291	-	-	-	-
Mutatie reserves	-528	-291	-	-	-	-







## Overzicht ontwikkeling resultaat:

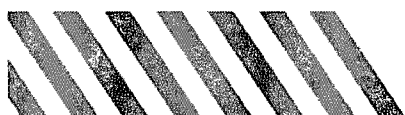
Resultaat(baten, lasten en reserves)	2015 Rekening	2016 Begroting	2017 Begroting	2018 Begroting	2019 Begroting	2020 Begroting
<b>Brandweezorg, met meldkamerfunctie</b>						
Gemeentelijke bijdrage	31.224	35.162	35.777	36.703	37.159	37.214
BDuR	5.336	5.311	5.330	5.330	5.330	5.330
Overige bijdragen	1.155	485	485	485	485	485
Beoogde inkomsten	37.715	40.959	41.592	42.518	42.974	43.029
Beoogde uitgaven	37.253	40.959	41.592	42.518	42.974	43.029
Geraamd resultaat	462	-0	0	-	-	-
<b>Rampenbestrijding en Crisisbeheersing</b>						
Gemeentelijke bijdrage	423	429	429	434	439	444
BDuR	469	469	469	469	469	469
Overige bijdragen	337	400	200	-	-	-
Beoogde inkomsten	1.229	1.298	1.098	903	908	913
Beoogde uitgaven	1.148	1.298	1.098	903	908	913
Geraamd resultaat	81	-	-	-	-	-
<b>Gemeentelijke kolom</b>						
Gemeentelijke bijdrage	810	820	820	830	840	850
BDuR	-	-	80	80	80	80
Overige bijdragen	-	-	-	-	-	-
Beoogde inkomsten	810	820	900	910	920	930
Beoogde uitgaven	720	820	900	910	920	930
Geraamd resultaat	90	-	-	-	-	-
<b>Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie</b>						
Gemeentelijke bijdrage	590	598	597	604	611	619
BDuR	1.180	1.180	1.181	1.181	1.181	1.181
Overige bijdragen	-	-	-	-	-	-
Beoogde inkomsten	1.770	1.778	1.778	1.785	1.792	1.800
Beoogde uitgaven	1.597	1.778	1.778	1.785	1.792	1.800
Geraamd resultaat	174	-	-	-	-	-
<b>Totaal Veiligheidsregio Groningen</b>						
Gemeentelijke bijdrage	33.047	37.009	37.623	38.571	39.049	39.127
BDuR	6.985	6.960	7.060	7.060	7.060	7.060
Overige bijdragen	1.492	885	685	485	485	485
Beoogde inkomsten	41.524	44.855	45.368	46.116	46.594	46.672
Beoogde uitgaven	40.718	44.855	45.368	46.116	46.594	46.672
Geraamd resultaat	807	-0	0	-	-	-

## Grondslagen ramingen 2017:

De begroting 2016 is geactualiseerd voor de begrotingswijziging samenhangend met de overname van de huisvesting, zijnde 3,081 miljoen euro.

In de begroting van 2017 is vervolgens rekening gehouden met de volgende effecten:

- Toename kapitaallasten huisvesting door nieuwbouw met 309 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat 19 februari 2016 is genomen na afloop van het zienswijze traject met de raden.



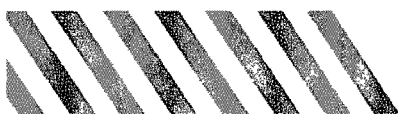


- Formatie beheer kazernes van 1,5 fte met 100 duizend euro, conform het bestuursbesluit dat hierover op 10 april 2015 is genomen.
- Toename van lokale heffingen, conform bestuursbesluit van 15 april 2016 zijn de kosten van de lokale heffingen voor huisvesting opgenomen in de begroting voor 205 duizend euro.
- Als gevolg van de herijking van de BDuR stijgt deze bijdrage voor 2017 met 100 duizend euro.
- In het aardbevingsdossier is conform toezegging rekening gehouden met financiering over het 1<sup>e</sup> halfjaar, dus teruggang in kosten en opbrengsten van 200 duizend euro.

Voor de periode 2018-2020 is in dit overzicht rekening gehouden met het hervatten van indexatie. Er is eveneens rekening gehouden met uitzetting voor de in 2017 incidenteel opgevangen bedragen voor het invlechten van de opleidingskosten en brandveilig ondernemen Eemshaven. In 2018 houden we daarnaast rekening met het volledig wegvallen van de baten en lasten van het aardbevingsdossier. In 2020 houden we rekening met het wegvallen van het incidentele voordeel van de meldkamer vanwege de vorming van de landelijke meldkamer. Voor het opstellen van de begroting 2018 zal een uitgebreide takendiscussie plaats vinden.

In afwijking van de financiële verordening en voorgaande jaren is geen indexatie op de begroting 2017 voor loon en prijsstijgingen toegepast. Wanneer de begroting wel geïndexeerd zou zijn, zou de totale indexatie conform systematiek van voorgaande jaren op 476 duizend euro uitgekomen zijn. Dit bedrag bestaat uit 2,5% kostenstijgingen voor salarissen en werkgeverslasten en 0,2% kostenstijgingen voor materiele lasten, rekening houdende met een nacalculatie op 2016 voor onder meer de cao afspraken en lagere olieprijsen. De methodiek van indexering is in de begrotingen van 2018-2020 weer opgenomen, gerekend is met 1,25%. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het effect van 2017 (geen indexatie toegepast).

Indexatie kosten VRG 2017	Aandeel	
Totaal verwachte salarismutatie	2,50%	50%
Verwachte index materiele overheidsconsumptie (IMOC)*	0,20%	50%
<b>Te hanteren</b>	<b>1,35%</b>	

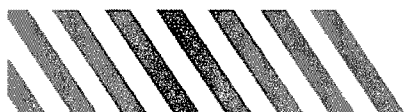




## Berekening EMU-saldo:

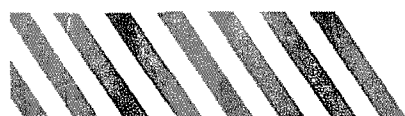
Omschrijving	2015	2016	2017
	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2015	x € 1000,- Volgens begroting 2016	x € 1000,- Volgens begroting 2017
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	279	-291	-
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.024	2.071	2.278
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	231	560	134
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.373	1.700	3.511
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorover deze transacties met derden betreffen		612	200
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:			
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	<input type="radio"/> ja <input checked="" type="radio"/> nee	<input type="radio"/> ja <input checked="" type="radio"/> nee	<input type="radio"/> ja <input checked="" type="radio"/> nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
<b>Berekend EMU-saldo</b>	<b>1.161</b>	<b>28</b>	<b>-1.299</b>

Ruimte voor toelichting
De intentie bestaat dat in 2016 de brandweerkazernes van de gemeenten worden overgenomen.
Nog niet besloten is welke en per wanneer, vandaar dat deze niet zijn opgenomen in de investeringen van 2016 en afschrijvingen in 2017.





# Bijlagen





# I. Risico's uit paragraaf weerstandsvormogen en risicobeheersing

Bijgaand een overzicht van de risico's met een incidenteel karakter, welke zijn weerslag vinden in de benodigde weerstandscapaciteit.

FLO-ontwikkelingen	
Omschrijving	Het verhogen van de AOW-leeftijd, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom de FLO. De genoemde ontwikkelingen leiden tot dusdanige financiële consequenties voor zowel werkgever en werknemer, dat het FLO-overgangsrecht maar ook de afspraken voor de medewerkers in dienst getreden na 1 januari 2006, in de huidige vorm niet langer houdbaar lijken.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen

Peraatheid	
Omschrijving	De beschikbaarheid van de vrijwilligers in de (normale) dag situatie maar ook tijdens vakanties en feestdagen wordt een steeds grotere uitdaging. Ondanks creatieve oplossingen ("uitlenen" van elkaars personeel, inzet dagdienstpersoneel e.d.) zal de druk op de paraatheid steeds groter worden. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal vrijwilligers in een post. Ook technische ondersteuning is nodig, zoals slimme pagers. Omdat het verloop naar verwachting de komende jaren toe zal nemen zullen wervingsinspanningen ook vergroot moeten worden. Veel communicatie en inzet is en blijft nodig om de vrijwilligers aan ons te binden. Een mogelijke oplossing voor de uitdagingen rondom de paraatheid in industriegebied Oosterhorn in cluster Eemsdelta zou kunnen komen uit een publiek-private samenwerking tussen overheids- en bedrijfsbrandweer. Dit wordt momenteel verkend door het Chemie Park Delfzijl, Falck (bedrijfsbrandweer) en VRG. Onderzocht wordt of het gezamenlijk bemensen van een brandweerkazerne aan de rand van het Chemie Park Delfzijl met een 24/7 bezetting mogelijk is. Voor VRG wordt hiermee tevens de kennis en ervaring rondom incidentbestrijding van industriële objecten vergroot.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Monitoren en waar mogelijk beïnvloeden van verloop vrijwilligers

Versneld afschrijven materieel	
Omschrijving	Ten gevolge van calamiteiten en/of landelijke ontwikkelingen kan het voorkomen dat we kosten moeten maken in verband met versnelde vervanging van materieel of materialen (ademluchtapparatuur).
Risico	150
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie





<b>Arbeidshygiëne/ RI&amp;E</b>	
Omschrijving	Zware inspanning in een omgeving met extreme hitte en giftige verbrandingsproducten hebben een forse impact op de gezondheid. Daarom is de Nederlandse Brandweer een programma gestart om in het kader van arbeidshygiëne het risico van beroepsziekten te verminderen. We verwachten dat dit programma zal leiden tot aanscherping van de regionale maatregelen. De kans is groot dat onderhoudsstandaarden voor de bluspakken dusdanig worden verhoogd, dat we onze logistieke en onderhoudsprocessen hierop afstemmen. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten met de portefeuillehouder brandweezorg inclusief meldkamerfunctie.
Risico	300
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen

<b>Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten</b>	
Omschrijving	Bij het zich voordoen van grote calamiteiten zal dit leiden tot bovenmatige inzet waardoor veel extra kosten gemaakt moeten worden. Daarnaast kan inzet van derden nodig zijn en volgen evaluatiekosten na afloop van het incident (Farmsum / hoog water). Dit soort kosten is niet structureel in onze begroting voorzien.
Risico	250
Kans	Hoog
Actie	Kosten waar mogelijk beperken

<b>Claims van derden</b>	
Omschrijving	VRG kan aansprakelijk worden gesteld door en claims ontvangen van derden. Te denken valt aan: kosten tgv ongevallen eigen personeel niet gedekt door verzekering, verkeerde inzet, beschadiging objecten, veroorzaken verkeersongeval, onoordeelkundig handelen bij bedrijfsbezoeken, onjuiste of onvolledige advisering.
Risico	250
Kans	Midden
Actie	Bewust gedrag stimuleren en waar mogelijk kosten beperken

<b>Claims van eigen personeel</b>	
Omschrijving	Incidenten waarvoor we niet toereikend zijn verzekerd kunnen leiden tot grote claims, zoals bij arbeidsongeschiktheid en boventalligheid.
Risico	300
Kans	Hoog
Actie	Waar mogelijk verzekeren en eventueel vervolgstappen bij onterecht afwijzen van een claim door de verzekeraar.

<b>Huisvestingstransitie</b>	
Omschrijving	Op dit moment wordt de overname van de huisvesting verder uitgewerkt. Na de overdracht kan VRG geconfronteerd worden met onvoorziene omstandigheden, zoals niet meegenomen kostenposten en achterstallig onderhoud.
Risico	PM
Kans	Midden
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie





<b>BRZO subsidie</b>	
Omschrijving	Via de provincie Zuid Holland ontvangen we een bijdrage voor omgevingsveiligheid (voorheen externe veiligheid) voor de periode 2015. Jaarlijks zal verstrekking vastgesteld worden, op zijn laatst in 2018. Binnen dit vakgebied zijn 3 fte werkzaam. De afgelopen jaren ontvingen wij een subsidie via de provincie Groningen en lag de nadruk op het op gang brengen van een ontwikkeling binnen externe veiligheid. Er is besloten tot de verlenging om de gewenste kwaliteitsimpuls te bereiken. Na 2018 zal VRG voor de regionale uitvoering en financiering verantwoordelijk zijn. Het risico bestaat dat we onze bedrijfsvoering niet tijdig aan kunnen passen aan deze situatie.
Risico	200
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie

<b>Overdracht MkNN naar LMO</b>	
Omschrijving	De MkNN wordt in de komende jaren overgedragen naar de LMO. Dit heeft naar verwachting structurele gevolgen voor onze begroting omdat we een BTW vergoeding van het Rijk binnen de BDuR ten bedrage van 400 duizend euro kwijt raken. In onze begroting wordt deze post al sinds 2011 incidenteel ingezet. Naast een structurele component kan de overdracht ook leiden tot incidentele kosten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor personeel dat niet meegaat naar de nieuwe organisatie.</li> <li>• Boete als we ons OMS contract moeten opzeggen.</li> <li>• Ontwikkelkosten Nieuw Meldkamer Systeem (hierna: NMS)</li> <li>• Eventuele nieuwe kosten "tot op het koppelvlak" als gevolg van het NMS.</li> <li>• Afwenteling niet gerealiseerde bezuinigingen op de LMO.</li> </ul>
Risico	200
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie

<b>Organisatorische wijzigingen</b>	
Omschrijving	Als gevolg van landelijke, regionale en/of politieke ontwikkelingen kan VRG geconfronteerd worden met een uitbreiding of krimp van werkzaamheden. Een voorbeeld hiervan vormt de besluitvorming vanuit het Veiligheidsberaad of ontwikkelingen op het aardbevingsdossier (zoals de verstrekking van de subsidie voor capaciteit op dit dossier).
Risico	PM
Kans	Midden
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie





## II. Investerings

Onderstaand een overzicht van de bekende voorgenomen investeringen voor 2017.

Omschrijving	Bedrag
Bluskleiding vrijwilliger	254.825
C-2000 Portofoons	36.300
Dienstauto	210.000
Haakarmbak	
Kazernekleding vrijwilliger	24.200
ICT	150.000
Overig	726.000
Personeel-/materiaalwagen (vrijwilliger)	254.100
Redgereedschap	169.400
TAS Inventaris	50.000
Tankautospuut beroeps	647.350
Tankautospuut vrijwilliger	989.175
<b>Totaal investeringen 2017</b>	<b>3.511.350</b>





### III. Begrote bijdragen deelnemende gemeenten

Bijdragen per gemeenten, inclusief effecten groot onderhoud (herijking)

Beleidsbegroting 2017	Aantal inwoners per 1 januari 2016	bijdrage 2017 GHOR 1,02	bijdrage 2017 Crisisbeheersing 0,73	bijdrage 2017 Gemeentelijke kolom 1,40	Bijdrage 2017 Brandweer incl meldkamer na herijking	bijdrage 2017 Veiligheidsregio Totaal	bijdrage 2016 Veiligheidsregio Totaal primitieve begroting
Appingedam	11.958	12.242	8.781	16.792	574.568	612.383	568.477
Bedum	10.450	10.698	7.674	14.674	461.031	494.077	454.775
Bellingwedde	9.111	9.327	6.690	12.794	586.721	615.533	466.901
De Marne	10.122	10.363	7.433	14.214	853.976	885.984	695.313
Delfzijl	25.357	25.960	18.620	35.607	1.569.324	1.649.511	1.457.807
Eemsum	15.780	16.155	11.588	22.159	1.236.186	1.286.088	1.059.830
Groningen (gemeente)	200.210	204.967	147.020	281.139	14.670.743	15.303.869	14.861.951
Grootegast	12.135	12.423	8.911	17.040	607.384	645.758	481.758
Haren	19.135	19.590	14.051	26.870	916.334	976.844	897.829
Hoogezand-Sappemeer	34.348	35.164	25.223	48.232	1.628.399	1.737.018	1.610.421
Leek	19.473	19.936	14.300	27.344	901.108	962.687	854.153
Loppersum	10.082	10.322	7.403	14.157	619.794	651.677	549.424
Marum	10.305	10.550	7.567	14.470	523.573	556.160	485.003
Menterwolde	12.166	12.455	8.934	17.084	731.955	770.428	598.063
Oldambt	38.381	39.293	28.184	53.895	2.324.195	2.445.567	2.103.700
Pekela	12.677	12.978	9.309	17.801	587.805	627.894	591.550
Slochteren	15.590	15.960	11.448	21.892	1.043.625	1.092.925	849.330
Stadskanaal	32.693	33.470	24.007	45.908	1.571.216	1.674.602	1.409.172
Ten Boer	7.457	7.634	5.476	10.471	356.554	380.135	342.636
Veendam	27.576	28.231	20.250	38.723	1.284.537	1.371.741	1.272.775
Vlagtwedde	16.117	16.500	11.835	22.632	947.631	998.598	776.260
Winsum	13.729	14.055	10.082	19.279	741.141	784.556	643.879
Zuidhorn	18.714	19.159	13.742	26.279	1.039.459	1.098.639	898.367
<b>Totaal</b>	<b>583.566</b>	<b>597.433</b>	<b>428.528</b>	<b>819.456</b>	<b>35.777.257</b>	<b>37.622.674</b>	<b>33.929.375</b>



## Toelichting wijzigingen van 2016 naar 2017

	bijdrage 2016 Veiligheidsregio Totaal primitieve begroting	Effect wijziging aantal inwoners	bijdrage 2017 Brandweer huisvesting aanvullende besluiten 80%	Overname huisvesting conform bestuursbesluit (incl. nieuwbouw) 75%	bijdrage 2017 Effect fasering invoering verdeelsleutel 60%-80%	Herijkingseffecten excl overname kazernes	Herijkingseffecten overname kazernes	bijdrage 2017 Veiligheidsregio Totaal
Appingedam	568 477	-142	5.098	51 000	5 760	16.524	1.286-	612 383
Bedum	454 775	63	3 966	39 000	-4 589	1.046	184-	494 077
Bellingwedde	466 901	-108	4 286	48 000	12 823	76.090	7.541	615.533
De Marne	695 313	-114	6 232	73 000	-7 704	108.919	10.339	885 984
Delfzijl	1.457 807	-262	12 657	152.000	-46 015	66.265	7.060	1 649 511
Eemsmond	1 059 830	6	10 165	108 000	59 258	44.772	4.056	1 286 088
Groningen (gemeente)	14 861 951	-768	137 465	1 468 000	231 613	1.270.797-	123.595-	15 303 869
Grootegast	481 758	41	4 311	46 000	9 992	94.129	9.528	645 758
Haren	897 829	702	7 785	79 000	-19 105	9.609	1.023	976 844
Hoogezand-Sappemeer	1 610 421	47	14 005	151 000	-28 743	8.727-	985-	1 737 018
Leek	854 153	-51	7 497	78.000	-3 899	24.845	2.142	962 687
Loppersum	549 424	-187	4 672	61.000	-25 877	57.295	5.348	651 677
Marum	485 003	-9	4 228	44 000	-7 708	27.843	2.804	556 160
Menterwolde	598 063	-85	5.178	49 000	-14 811	120.930	12.153	770 428
Oldambt	2 103 700	-123	18 097	240 000	-78 603	148.044	14.452	2 445 567
Pekela	591 550	-76	4 857	63 000	-40 438	8.579	421	627 894
Slochteren	849 330	38	7.357	96 000	-26 250	151.740	14.711	1 092 925
Stadskanaal	1 409 172	180	12 526	156 000	11 619	77.430	7.675	1 674 602
Ten Boer	342 636	9	2 988	30.000	-4 728	8.151	1.079	380 135
Veendam	1 272 775	-357	11.045	119.000	-23 436	6.581-	705-	1 371 741
Vlagtwedde	776 260	-313	7 151	82.000	27 196	96.996	9.308	998 598
Winsum	643 879	-142	5 568	73 000	-14 681	70.268	6.665	784.556
Zuidhorn	898 367	-51	7 867	84 000	-11 674	109.678	10.451	1.098.639
<b>Totaal</b>	<b>33.929.375</b>	<b>-1.701</b>	<b>305.000</b>	<b>3.390.000</b>	<b>0</b>	<b>0-</b>	<b>0</b>	<b>37.622.674</b>



## **Bijlage 1: Toelichting bij de jaarstukken van de Veiligheidsregio Groningen 2015**

Hierbij bieden wij u een samenvatting aan van de jaarstukken 2015 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (VRG) waarbij wordt ingegaan op de belangrijkste onderwerpen uit de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Deze zijn samengevoegd in één boekwerk.

In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen verantwoording afgelegd in hoeverre de in de begroting geformuleerde doelen zijn behaald. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen, de risico's en ontwikkelingen en de reservepositie toegelicht.

De jaarrekening is voornamelijk financieel van aard en geeft inzicht in hoe de middelen zijn besteed en hoe het financiële resultaat tot stand is gekomen.

De accountantscontrole heeft plaatsgevonden en accountant is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven. De cijfers geven een getrouw beeld over van de financiële positie van de Veiligheidsregio en het weerstandsvermogen wordt toereikend geacht. De accountant heeft een drietal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de interne beheersing, het voorspellend vermogen van de VRG ten aanzien van het resultaat en de meerjaren investeringsbegroting. In meerjarenperspectief zullen de kapitaallasten naar verwachting flink toenemen omdat de vervangingscyclus van het materieel op gang komt, hetgeen het huidige positieve resultaat van 807 duizend euro in een ander perspectief zet.

### **1. Het financiële resultaat**

In 2015 zijn de formatieplaatsen na het opstartjaar 2014 verder bezet. De personeelssterkte is daarmee nagenoeg op niveau gekomen. Ook het bijbehorende activiteitsniveau is verder toegenomen. De lasten zitten echter nog niet op het niveau van de begroting, voornamelijk omdat dat kapitaallasten nog achterblijven. Duidelijk is dat het financiële resultaat binnen alle programma's beduidend lager is dan voorgaand opstartjaar. Het positieve resultaat is voornamelijk incidenteel van aard, wat karakteristiek is voor een opstartende organisatie.

In grote lijnen kunnen vier componenten worden uitgelicht die tot het financiële resultaat in 2015 hebben geleid:

- **Gemeentelijke bijdrage (500 N)**  
Het bestuur heeft in oktober 2015 besloten op basis van de tussentijdse rapportage en het te verwachten financieel resultaat over 2015 een bedrag van 500 duizend euro vooruitlopend op de vaststelling van de jaarstukken 2015 terug te laten vloeien naar de gemeenten. Dit heeft voor 2015 geleid tot lagere baten.
- **Kapitaallasten (723 V)**  
De kapitaallasten zijn met 723 duizend achter gebleven bij de begroting. Herinvesteringen in materieel komen later tot stand vanwege onvoldoende (inkoop-)capaciteit in de opstartfase. Daarnaast verplicht de grootte van de organisatie ons in het kader van rechtmatigheid tot meer en veelal langere aanbestedingstrajecten. Hierdoor zijn zowel de afschrijvingslasten als de rentelasten een stuk lager dan begroot. In 2015 is het inkoopplatform gestart en zijn de eerste aanbestedingstrajecten afgerond. De financiële effecten hiervan zullen vanaf 2016 pas te zien zijn, omdat de afschrijvingstermijn pas start in het jaar opvolgend aan het jaar van ingebruikname. Via een meerjaren investeringsbegroting zullen wij komend jaar inzicht geven op wat voor termijn dit tijdelijke voordeel verdwijnt.

- **BTW (825V)**

De BTW compensatie die we van het Rijk hebben gekregen leidt eveneens tot een incidenteel voordelig resultaat van 825 duizend euro. Er is sprake van een incidenteel voordeel van 400 duizend vanwege compensatie van het Rijk van de BTW van de meldkameractiviteiten. Dit voordeel valt naar verwachting weg bij het opgaan van de meldkamer in de landelijke organisatie. Daarnaast is sprake van een incidenteel voordeel van 425 duizend vanwege de compensatie van BTW op investeringen. Ook dit voordeel zal omslaan naarmate we verder in de vervangingscyclus zijn.

- **Overig (241 N)**

Het resterende saldo van 241 duizend is een samenstel van kleinere afwijkingen in baten en lasten. Hierin is inbegrepen de afdracht ZVW premies 2014 over de vrijwilligersvergoedingen, die alsnog in 2015 is verantwoord voor een bedrag van 173 duizend. Daarnaast is een voorziening voor WW verplichtingen gevormd voor een bedrag van 231 duizend euro. Binnen het deelprogramma GHOR is een positief resultaat van 174 duizend euro ontstaan. De GHOR heeft in 2015 geen inzet hoeven plegen bij calamiteiten van enige omvang. Daarnaast zijn enkele taken in het kader van de wet Veiligheidsregio's nog niet ingevuld tegen de verwachte kosten.

Het financiële resultaat na reservemutaties is als volgt verdeeld over de programma's:

Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	462 duizend euro
Crisisbeheersing	81 duizend euro
Gemeentelijke Kolom	90 duizend euro
GHOR	174 duizend euro
<b>Totale VRG</b>	<b>807 duizend euro</b>

De totstandkoming van de resultaten per programma is in de jaarrekening verder toegelicht.

## 2. De financiële positie van de VRG

De besluitvorming over de jaarstukken 2015 richt zich voor een belangrijk deel op de bestemming van het resultaat en het beoordelen van het weerstandsvermogen.

### 2.1 Voorstellen voor de bestemming van het resultaat

Het voorstel is om de resultaten van de programma's als volgt te bestemmen:

Programma brandweezorg incl. meldkamerfunctie (462 duizend euro):

- Vormen van een bestemmingsreserve nieuw beleid voor een bedrag van 386 duizend euro.
- Vormen van een bestemmingsreserve BTW GHOR voor een bedrag van 210 duizend euro ter dekking van het knelpunt inzet personeel gemeente Groningen in 2016. Hieraan 36 duizend euro van het resultaat programma brandweezorg te bestemmen.
- Toevoegen van 10 duizend euro toe te aan de algemene reserve gemeentelijke kolom.
- Toevoegen van 30 duizend euro aan de algemene reserve Veiligheidsregio.

Programma Crisisbeheersing (81 duizend euro):

- Toevoegen van 81 duizend euro aan de algemene reserve Veiligheidsregio.

Programma GHOR(174 duizend euro):

- Het gehele resultaat van het deelprogramma GHOR ad 174 duizend toe te voegen aan de bestemmingsreserve BTW GHOR.

Programma Gemeentelijke Kolom (90 duizend euro):

- Toevoegen van 90 duizend euro aan de algemene reserve Gemeentelijke kolom.

Deze voorstellen leiden tot onderstaande reservepositie voor de VRG:

	1-1-2015	Mutatie 2015	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Weerstandsvermogen
<b>Algemene reserve</b>						
Veiligheidsregio	2.955	-1.000	1.955	111	2.065	2.065
Gemeentelijke kolom	157	-157	-	100	100	100
<b>Bestemmingsreserve</b>						
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-
BTW Gemeentelijke Kolom	129	-	129	-	129	129
Frictiekosten	562	-371	191	-	191	-
Nieuw beleid	-	-	-	386	386	-
BTW GHOR	-	-	-	210	210	-
<b>Totaal</b>	<b>5.814</b>	<b>-1.528</b>	<b>4.285</b>	<b>807</b>	<b>5.092</b>	<b>2.294</b>

#### *Algemene reserve Veiligheidsregio*

De algemene reserve Veiligheidsregio is beschikbaar voor alle deelprogramma's binnen de Veiligheidsregio en bedraagt na verwerking van het bestemmingsvoorstel 2015 ruim 2 miljoen euro. In 2015 is hieruit de teruggave aan de gemeenten gedaan van 1 miljoen euro.

#### *Algemene reserve Gemeentelijke Kolom*

De algemene reserve Gemeentelijke kolom is gevormd om het verwachte negatieve resultaat in de begroting van 2016 van 100 duizend euro op te vangen.

#### *Bestemmingsreserve Materieel VRG*

Deze reserve bedraagt ruim 2 miljoen euro en is bestemd om de kapitaallasten op de toekomstige investeringen te kunnen dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk zijn geschonken waarvoor vervanging voor eigen rekening komt. De op te stellen meerjaren investeringsbegroting gaat inzicht geven in toekomstige uitputting van deze reserve.

#### *Bestemmingsreserve BTW Gemeentelijke Kolom*

Deze reserve is bestemd om de BTW lasten van de gemeentelijke kolom te dekken wanneer geen verrekening met het BTW compensatiefonds over 2014 meer mag plaatsvinden.

#### *Bestemmingsreserve Frictiekosten*

Deze reserve is bestemd om de in het algemeen bestuur vastgestelde ontmantelingskosten van de voormalige regionale brandweer binnen de gemeente Groningen voor de jaren 2014-2016 te vergoeden. In 2016 wordt het restant van de reserve ingezet ter dekking.

#### *Bestemmingsreserve Nieuw beleid*

Deze reserve wordt gevormd ter dekking van onderstaande geaccordeerde bestuursvoorstellen in 2016:

- adequate brandweezorgvoorziening in de Eemshaven middels een investering in Brandveilig Ondernemen
- formatie huisvesting van 1,5 fte
- invlechten opleidingskosten

#### *Bestemmingsreserve BTW GHOR*

Deze reserve is bestemd om de btw lasten van de GHOR voor de inzet van personeel vanuit de GGD in 2016 te dekken. Vanaf 2017 moet er een oplossing zijn voor dit knelpunt.

### **2.2 Het weerstandsvermogen**

Na accordering van de resultaatsbestemming van 2015 bedragen reserves die tot het weerstandsvermogen worden gerekend bedragen ultimo 2015 2.294 miljoen euro. De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,39, dit wordt berekend als de beschikbare weerstandscapaciteit (reserves: 2.294) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's: 1.650). Hiermee valt de ratio binnen de door het bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4.

Hierbij moet als kanttekening worden geplaatst dat er ook een aantal risico's worden onderkend, waarvan niet in te schatten is wat de kosten zullen zijn bij optreden. Dit zijn de volgende risico's:

- FLO ontwikkelingen
- Paraatheid
- Huisvestingstransitie
- Organisatorische wijzigingen

Deze risico's zijn uitgebreid toegelicht in de jaarrekening en kunnen tot incidentele en/of structurele nadelen leiden. Het weerstandsvermogen kan ingezet worden ter (tijdelijke) dekking.



**VEILIGHEIDSREGIO  
GRONINGEN**

**BIJLAGE**



# Jaarstukken 2015

**Veiligheidsregio Groningen**

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen  
op xx xxxx 2016

Dhr. P. (Peter) den Oudsten

Dhr. L.K. (Bert) Swart

Voorzitter

Penningmeester



**SAMEN ALERT EN DAADKRACHTIG**



# Inhoudsopgave

Jaarverslag .....	3
Voorwoord.....	4
<b>1 Inleiding .....</b>	<b>5</b>
<b>2 Programmaverantwoording .....</b>	<b>6</b>
2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie .....	6
2.2 Incidentbestrijding, inclusief meldkamerfunctie .....	8
2.3 Risicobeheersing .....	9
2.4 Operationele ondersteuning .....	11
2.5 Personeel en organisatieontwikkeling .....	12
2.6 Bedrijfsvoering .....	14
2.7 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing .....	16
2.8 Gemeentelijke Kolom .....	20
2.9 GHOR.....	23
<b>3 Paragrafen.....</b>	<b>26</b>
3.1 Lokale heffingen.....	26
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	26
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	29
3.4 Financiering.....	30
3.5 Bedrijfsvoering .....	31
3.6 Rechtmatigheid.....	31
3.7 Grondbeleid.....	31
3.8 Verbonden partijen .....	32
Jaarrekening .....	33
<b>4 Balans en toelichting .....</b>	<b>34</b>
<b>5 Overzicht van baten en lasten incl. toelichting.....</b>	<b>39</b>
<b>6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....</b>	<b>48</b>
<b>7 Bestemming resultaat.....</b>	<b>49</b>
<b>Bijlagen.....</b>	<b>50</b>
I. Reserves en voorzieningen.....	51
II. Vaste activa .....	52
III. Geldleningen .....	53
IV. Bijdragen deelnemende gemeenten.....	54
V. Risico's uit paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	55
VI. Wet Normering Topinkomens .....	58
VII. Rijksbijdragen.....	60
VIII. Single information Single audit .....	61
IX. Controleverklaring.....	62







## Jaarverslag

COLOMBIA





## Voorwoord

### Het gaat goed en nu verder.....

In 2015 hebben de medewerkers van de brandweer, Gemeentelijke Kolom, GHOR en overige crisispartners opnieuw goed gepresteerd voor de inwoners van Groningen. Veiligheidsregio Groningen (VRG) maakt daarbij stevige stappen voorwaarts in de ontwikkeling naar een eigentijds en toekomstbestendig lokaal georiënteerd netwerk van hulpverlening en crisisbeheersing. Zowel in de repressie als in de preventie en preparatie. Het jaarverslag doet daarvan uitgebreid verslag. Een compliment voor onze hulpverleners en hun ondersteuners is wat mij betreft ook meer dan op zijn plaats.

VRG is nu 2 jaar onderweg en het is tijd om een eerste balans op te maken. Op dit moment wordt daarom een evaluatie van het regionaliseringstraject uitgevoerd, zowel bij medewerkers, stakeholders als bij het bestuur. De uitkomsten van deze evaluatie worden in mei 2016 verwacht en zullen een (herijkt) beeld geven over het reorganisatieproces, het functioneren en bekostiging van de nieuwe organisatie.

Bij de reorganisatie is de bestaande situatie (inclusief een reeds gerealiseerde bezuiniging van 2,5 miljoen euro) bij gemeenten overgegaan naar VRG. Daarnaast werd landelijk een efficiencykorting op de BDUR toegepast en moesten ook een aantal nieuwe ontwikkelingen binnen de bestaande begroting worden opgevangen. Met deze financiële situatie als basis is de organisatie van VRG sober neergezet, met een smalle top, beleidsarm en met een kleine overhead. De organisatie wil zoveel mogelijk middelen aan de primaire taakuitvoering besteden en ik zie dat we daarin het afgelopen jaar goed zijn geslaagd.

Ik zie ook dat de omgeving van VRG in toenemende mate complex, dynamisch en onzeker wordt. Ten aanzien van haar maatschappelijke opgave ziet VRG zich daarmee voor tal van nieuwe opkomende uitdagingen gesteld, terwijl bestaande taken (b.v. incident / brandbestrijding) niet afgebouwd kunnen worden.

Vraagstukken als vluchtelingen, aardbevingen, terrorisme en cybersecurity verschijnen ook op de agenda van VRG. Dit terwijl de organisatie van VRG (in de regio Groningen in de kern voornamelijk een brandweerorganisatie met traditionele incidentbestrijders) zich ook nadrukkelijk dient te oriënteren op digitale, technologische, demografische en sociale transformaties in de samenleving, die vertaling behoeven naar veiligheid(s)beleving van de Groningers. De co-creatie van veiligheid en crisisbenadering tussen overheid (professionals) en burgers zal naar een nieuw evenwicht groeien in het kader van burgerverantwoordelijkheid. Dat laatste gaat niet vanzelf. De burger verwacht hierbij visie en ondersteuning van VRG. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Dat laatste geldt zeker in het blijven vinden en binden van gemotiveerde en geschikte vrijwilligers ter bestendiging van een kosten-efficiënte uitvoering van onze brandweezorg.

Voor het eerst komen de grenzen in zicht van wat een slanke organisatie als het onze aan extra taken kan opvangen zonder dat de paraatheid hieronder lijdt. Dat vraagt van ons om goed te kijken naar een doelmatige en doeltreffende inzet van mensen en middelen. Maar ook naar de aard en omvang van de maatschappelijke opgave van onze crisisorganisatie(s). We zullen scherpe keuzes moeten blijven maken op basis van de behoefte en de gewenste zelfredzaamheid van Groningers in het licht van de veiligheidsrisico's en -beleving in onze regio. Na de thans gerealiseerde stevige sobere basis is daarom innovatie dringend geboden. In 2016 en 2017 blijven we daarom "de handen uit de mouwen" steken en zullen we iedere euro zowel doelmatig als doeltreffend blijven besteden.

Erik van Zuidam

Directeur Veiligheidsregio Groningen





# 1 Inleiding

Dit jaarverslag beslaat de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (hierna: VRG) waarin de organisatie Veiligheidsregio Groningen (brandweezorg en crisisbeheersing), de Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) en de Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (hierna: GHOR) bestuurlijk zijn samengevoegd.

## Organisatie veiligheidsregio; brandweezorg en crisisbeheersing

De organisatie van VRG levert goede brandweezorg en zet samen met de partners in crisisbeheersing een slagvaardige en doelmatige crisisorganisatie neer. Dit gebeurt met bijna duizend medewerkers waarvan ruim zevenhonderd brandweervrijwilligers. Brandweezorg wordt op dit moment vanuit veertig brandweerposten verspreid over de regio Groningen geleverd<sup>1</sup>; 38 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 kazernes met een 24-uurs (beroeps) bezetting. De meldkamerfunctie is ondergebracht in de Meldkamer Noord-Nederland (hierna: MkNN). De taken op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden in nauwe samenwerking met de regionale partners in crisisbeheersing uitgevoerd. De organisatie is gevormd rond de inhoudelijke taakvelden op het gebied van brandweezorg en crisisbeheersing. Er zijn drie sectoren, namelijk Risicobeheersing, Incidentbestrijding en Operationele Ondersteuning. Naast deze sectoren zijn er twee ondersteunende diensten, Bedrijfsvoering en de Dienst Personeel en Organisatieontwikkeling. De werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn verspreid over de sectoren en zijn programmatisch met elkaar verbonden in het programma crisisbeheersing.

## GHOR

De GHOR maakt bestuurlijk gezien deel uit van VRG. Organisatorisch gezien is de GHOR echter onderdeel van de Gemeentelijke GezondheidsDienst (hierna: GGD). De GHOR staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid van de GGD. Binnen de GHOR zijn 10 personen werkzaam.

## Gemeentelijke Kolom

Sinds 2014 voert de GKG haar taken en financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken crisisbeheersing ("koude taken"). De nieuwe organisatie werkt vanuit een netwerkteam. De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van de gemeenten en worden vanuit die gemeenten gedetacheerd naar de (centrumorganisatie van) de GKG. Binnen de GKG is 7,5 fte werkzaam. In 2015 is gekozen voor VRG als gastorganisatie in plaats van de gemeente Hoogezand-Sappemeer. Eind 2015 is de GKG verhuisd naar VRG.

## Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de prestaties over 2015 van de 4 programma's (brandweezorg inclusief de meldkamerfunctie, rampbestrijding en crisisbeheersing, GKG en GHOR) opgenomen. Daarbij zijn de ondersteunende processen, bedrijfsvoering en Personeel en Ontwikkeling, ondergebracht bij het programma brandweezorg inclusief meldkamerfunctie. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op o.a. weerstandsvermogen en de reserves.

<sup>1</sup> In 2015 wordt de mogelijkheid verkend om d.m.v. intensieve samenwerking met het bedrijfsleven in de Eemshaven een nieuwe brandweerpost op te richten





## 2 Programmaverantwoording

Het algemeen bestuur van VRG heeft in het programmaplan in de begroting 2015 de opdrachten en de daarop gebaseerde activiteiten vastgesteld die VRG in dat jaar moest uitvoeren. In deze paragraaf wordt voor alle vier in de begroting opgenomen programma's de verantwoording afgelegd over deze opdrachten.

Deze programmaverantwoording geeft conform de financiële verordening antwoord op drie vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we er voor gedaan?
- Wat heeft de uitvoering gekost?

### 2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

Programma:	Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie
Portefeuillehouder:	A. van de Nadort
Commandant:	R. Knoop

#### Wat wilden we bereiken?

VRG staat voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken, zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's (hierna: Wvr) en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken. Onze eerste prioriteit ligt bij het uitvoeren van deze taken, waarbij het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de hulpverleners en toezichthouders. Zij moeten hun werk goed kunnen uitvoeren en daarin goed ondersteund worden. In 2015 is vanuit de basis verder gewerkt aan een goede brandweezorg waarbij ruimte was voor het realiseren van de ambities ten aanzien van de ontwikkeling van het vak en de organisatie. Hiertoe zijn vier strategische ontwikkelthema's geformuleerd op basis van de organisatievisie en de ontwikkelingen in de omgeving:

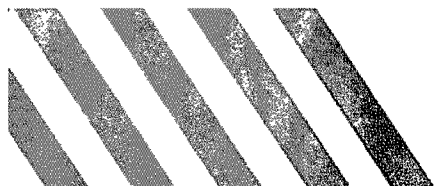
1. contextgericht werken;
2. het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie);
3. aantrekkelijk werkgeverschap;
4. maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren.

#### Contextgericht werken

Wij kunnen alleen de juiste dingen doen als we in verbinding staan met onze omgeving. Dat doen we door actief naar buiten te treden, onder andere door het voortzetten en aangaan van samenwerking met diverse partners en door gebruik van oude en nieuwe media. Wij hechten veel waarde aan de dialoog met burgers, bedrijven en instellingen en voeren daarom de komende jaren een aantal pilots uit waarin we het gesprek met de bewoners en organisaties in een buurt aan zullen gaan. Daarnaast richten wij ons op actuele maatschappelijke thema's (zoals aardbevingen, brandveiligheid bij ouderen en studenten, etc.) en trends en verzamelen actief gegevens om ons werk nog verder te kunnen verbeteren. Tot slot investeren wij in de jeugd door middel van het stimuleren en faciliteren van de jeugdbrandweer, maar ook door ons te richten op scholen en studenten.

#### Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

Voor ons staat het vak en het vakmanschap centraal. Onze klanten, of dat nou de besturen zijn, bedrijven of burgers, kunnen rechtstreeks zaken doen met onze vakmensen, die weten wat ze doen en op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied. De sector Incidentbestrijding, bestaande uit beroeps en vrijwilligers, vormt een groot deel van onze organisatie. Het op sterkte





houden en vakbekwaam krijgen en houden van deze medewerkers vraagt veel inspanning. Met de uitkomsten van het landelijke project versterking brandweeronderwijs zijn we aan het kijken hoe de noodzakelijke vakbekwaamheid ook in de toekomst gegarandeerd kan worden. Daarnaast onderzoeken wij hoe we de incidentbestrijding nog beter kunnen inrichten en uitvoeren, waar mogelijk met innovatieve middelen. De ontwikkeling van de Landelijke Meldkamer Organisatie (hierna: LMO) en de uitrol van het landelijke project “specialismen op maat” vallen ook onder dit thema.

#### Aantrekkelijk werkgeverschap

Wij willen een goede werkgever zijn. Een eerste basis daarvoor is gelegd in de vastgestelde moderne arbeidsvoorwaarden. In 2013 is besloten tot instelling van een landelijke brandweerkamer ten behoeve van rechtspositionele wijzigingen en onderwerpen. Wij streven naar een cultuur van verbinding en vertrouwen, waarbij overlegvormen, medezeggenschap en integriteit belangrijke thema's zijn. Onze vakmensen zijn fit en gezond en werken veilig zodat ze hun belangrijke maatschappelijk taak goed kunnen uitvoeren. Inmiddels voeren wij de keuringen uit volgens de nieuwe landelijke methodiek Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (hierna PPMO). Wij willen ook in de toekomst voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde brandweervrijwilligers en –beroeps. Vanwege de belangrijke rol die de ploegchefs daarbij spelen zullen we deze zo goed mogelijk faciliteren. De landelijke visie op vrijwilligheid wordt vertaald naar onze eigen regio en we doen ten aanzien van de beroepsbrandweer onderzoek naar een verbreding van het takenpakket en werkveld in relatie tot de vernieuwing van de organisatie.

#### (Maatschappelijk) verantwoord bedrijfsvoeren

Wij werken vanuit de overtuiging dat we als organisatie een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Vakmanschap gaat voor ons over het verbeteren van de kwaliteit van het werk voor burgers, bedrijven, medewerkers, bestuur en voor de directe omgeving (milieu, bewoners en bedrijven in de buurt). In onze bedrijfsvoering houden wij, bijvoorbeeld in de keuze van leveranciers, rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. Onderwerpen als groen beleid, goede doelen, open dagen, rondleidingen en (maatschappelijke) stages vallen onder dit thema, evenals sober en doeltreffend organiseren en het actief bestrijden van bureaucratie.

#### **Wat hebben we er voor gedaan?**

Binnen het programma brandweezorg inclusief meldkamerfunctie werken we vanuit 3 sectoren en met twee ondersteunende diensten:

- Incidentbestrijding, inclusief meldkamerfunctie;
- Risicobeheersing;
- Operationele ondersteuning;
- Personeel en organisatieontwikkeling;
- Bedrijfsvoering.

Daarnaast wordt binnen dit programma de meldkamerfunctie beschreven. Hieronder is per sector of dienst opgenomen wat er in 2015 is gedaan om onze doelen te bereiken.





## 2.2 Incidentbestrijding, inclusief meldkamerfunctie

Conform beleidsplan en de strategische koers hebben we gezorgd voor:

- Het leveren van een snelle en adequate brandweezorg aan inwoners, ondernemers en bezoekers in de provincie Groningen.
- Voldoende gemotiveerde en goed gekwalificeerde vrijwilligers en beroepskrachten die toegerust zijn voor de taken.
- Een centrale rol voor de clustercommandanten: het regelen van de dagdagelijkse brandweezorg. Vanuit de rol als portefeuillehouder draagt hij bij aan de ontwikkeling en innovatie van het vakgebied.

### De prestaties

Vanuit 40 brandweerposten hebben we de brandweezorg verleend bij 4.231 incidenten binnen VRG. In 7 gevallen ging het om een Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (hierna: GRIP) 1 situatie. In 2015 was opnieuw sprake van een lichte stijging in het aantal Ongevallen Gevaarlijke Stoffen (hierna: OGS). Deze stijging ligt in lijn met de laatste jaren. Helaas waren er in 2015 in de regio Groningen 2 dodelijke slachtoffers bij brand te betreuren. Er was sprake van 14 reddingen bij brand. Vanuit het thema brandveilig leven is de focus gelegd op minder slachtoffers bij brand.

De prestatie van de brandweer wordt vaak uitgedrukt in de opkomsttijd. Met het huidig aantal posten en het landelijke verzorgingsgebied kunnen we de wettelijke opkomsttijden in een aantal gevallen niet realiseren. Wij zoeken naar meer balans in de prestatie door te kijken naar de gehele veiligheidsketen. Dit betekent dat meer wordt geïnvesteerd in risicobeheersing (bijvoorbeeld brandveilig leven en ondernemen) en innovatieve repressie (denk aan landelijk geïnitieerde trajecten als Rembrand, Uitruk op Maat e.d.).

Dankzij nieuwe (registratie)systemen als AG5 krijgen we steeds beter inzicht in de verwerkingstijd, de uitruktijden en de rijtijden die bij elkaar de opkomsttijd van de brandweer bepalen. Maar ook in zaken als leeftijdsopbouw, vakbekwaamheid e.d. krijgen we steeds meer inzicht en nemen we passende maatregelen. Opkomsttijden hebben wel onze continue aandacht: we zijn gestart met de uitwerking van een nieuw regionaal dekingsplan en te kijken of er verdere optimalisatie mogelijk is binnen de huidige kazernespreiding. Vooruitlopend hierop is het besluit genomen om in het cluster Eemsdelta twee kazernes samen te voegen op een nieuwe plek.

### Paraatheid

De paraatheid is een zorg en van een dermate groot belang dat we eind 2015 het project "paraatheidsondersteuners" hebben opgepakt. Het gaat hierbij om middelen (app) en manieren om de vrijwilliger te ondersteunen als het om paraatheid (lees beschikbaarheid) gaat. De praktische uitrol is in januari 2016 gestart.

### Cluster jaarplannen

Ieder cluster heeft een jaarplan uitgewerkt waarin op lokaal niveau de dienstverlening en de te behalen resultaten zijn geconcretiseerd. Deze jaarplannen zijn met het lokaal bestuur besproken. Hierdoor is het mogelijk om lokale accenten aan te brengen in de brandweezorg.

### Portefeuilles incidentbestrijding

Twee portefeuilles die de brandweezorg direct raken, zijn: "Vrijwilliger 2.0" en "Incidentbestrijding 2.0." Beide thema's zijn van cruciaal belang als het gaat om de continuïteit en kwaliteit van de brandweezorg. Binnen de portefeuille vrijwilligers zijn in 2015 een aantal zaken ontwikkeld om vrijwilligers en werkgevers van vrijwilligers verder te faciliteren. Incidentbestrijding 2.0 heeft veel effecten en gevolgen voor de wijze waarop we de brandweezorg in de toekomst gestalte willen





geven en richt zich in hoofdlijnen op brandbestrijding, hulpverlening, waterongevallen, incidenten met gevaarlijke stoffen en specialistische taken waaronder aardbevingen. We volgen hierin de landelijke koers waarbij we goed kijken waar afwijkingen moeten plaatsvinden om het in de Groninger omgeving passend te maken. Belangrijk onderdeel van dit project is het draagvlak onder de vrijwilligers en beroeps. Het project raakt namelijk de werkwijze van de brandweer en daarmee de wereld en de werkwijze van de vrijwilliger- en de beroepsbrandweer.

#### Start brandveilig ondernemen (hierna BVO)

Eind 2015 is er een start gemaakt met brandveilig ondernemen. Iets wat we ten aanzien van wonen en brandveiligheid al enige jaren doen wordt nu opgepakt voor de industrie. Veiligheid is een keten waarbij incidentbestrijding als laatste optie kan worden gezien. Het voorkomen van incidenten is echter van een net zo groot belang. De focus ligt in eerste instantie op de Eemshaven en het Chemie Park Delfzijl. Er wordt verbinding gezocht met partners en bedrijven enerzijds en de vrijwilligers van de betrokken posten anderzijds. Uitgangspunt hierbij is dat de aanpak gebiedsgericht en risico gestuurd is. Voorbeelden van aandachtsvelden zijn o.a. het uitwisselen van gegevens en informatie, het oefenen op de bedrijfslocaties, het evalueren van incidenten, controles op voorzieningen en naleven van regels.

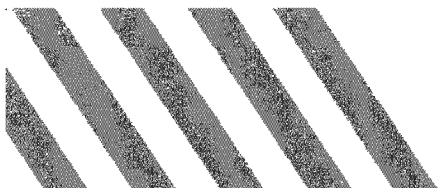
### **2.3 Risicobeheersing**

Ten aanzien van risicobeheersing werken we samen met de 23 gemeenten, de provincie en de Omgevingsdienst Groningen en omliggende veiligheidsregio's. Belangrijk bij deze samenwerking is een goede balans tussen het aanbieden van een takenpakket dat dicht ligt bij wat gemeenten gewend zijn van de brandweer. Anderzijds het geven van invulling aan de nieuwe organisatiekoers waarin het begrip risicosturing accent krijgt. Om dit te bereiken is het Handboek Risicobeheersing opgesteld. De sector Risicobeheersing werkt in twee teams; specialistisch advies en Brandveilig Leven en Toezicht.

#### Specialistisch Advies

Het team Specialistisch Advies wordt ingezet op brandveiligheid, industriële veiligheid, omgevingsveiligheid en evenementenveiligheid. Voor industriële veiligheid verrichten wij ook werkzaamheden voor Veiligheidsregio Fryslân (hierna VRF) en Veiligheidsregio Drenthe (hierna: VRD). In 2015 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Binnen het thema Brandveiligheid verzorgen de veiligheidsconsultants de advisering rondom de brandveiligheid van bouwwerken. Deze bouwwerken varieerden van ziekenhuis en een datacentrum voor Google tot winkelcentra. In 2015 zijn er ruim 2.000 adviezen verstrekt op het gebied van brandveiligheid.
- Voor de drie noordelijke veiligheidsregio's zijn vier inspecteurs beschikbaar die zorg dragen voor de inspecties bij ruim 50 zogenoemde BRZO-bedrijven. Het toezicht op deze bedrijven gaat in goede samenwerking met Omgevingsdienst Groningen en de Inspectie SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Een deel van de capaciteit is het afgelopen jaar ingezet op het thema gaswinning en aardbevingen.
- De, wettelijk verplichte, advisering op het gebied van omgevingsveiligheid wordt op dit moment door één veiligheidsconsultant uitgevoerd. Dat dit beperkt is, is onderkend en in 2016 wordt versterking binnen dit thema verwacht. In 2015 zijn ruim 100 adviezen aan de Groningse gemeenten versterkt.
- Het adviseren van het bevoegd gezag als het gaat over evenementen is een onderwerp dat in 2015 nadrukkelijk op de agenda heeft gestaan en ook in 2016 op de agenda blijft staan. De veiligheidsconsultants hebben voor ruim 1.000 evenementen geadviseerd. Dit jaar werd vanuit VRG ook werk gemaakt van een integrale multidisciplinaire advisering. In 2016 worden daar de eerste vruchten van geplukt.





- Daarnaast wordt bijgedragen aan multidisciplinaire risicobeheersingsthema's, zoals het Regionaal Risicoprofiel en aardbevingen. Ook wordt een actieve bijdrage geleverd aan landelijke ontwikkelingen zoals het ontwikkelen van kennis en normen voor bijvoorbeeld opslag van gevaarlijke stoffen.

Iedere medewerker heeft een traject doorlopen waarin helder wordt wat de individuele kwaliteiten zijn. Hiermee is VRG voorbereid op de toekomst van de Wet Kwaliteitscriteria. Deze wet zorgt ervoor dat organisaties die zich bewegen op het WABO vlak, aan moeten kunnen tonen dat ze voldoende kwaliteit kunnen leveren.

#### Brandveilig Leven en Toezicht

Brandveilig Leven en Toezicht werkt grotendeels in de clusters en werkt direct voor en samen met gemeenten. Het team houdt zich bezig met toezicht op de brandveiligheid in gebouwen en de openbare ruimten. Daarnaast wordt invulling gegeven aan het concept "Brandveilig Leven"; bewustwording van inwoners en bedrijven ten aanzien van brandveiligheid en hun eigen rol daarin.

We werken risico-gestuurd. Waar het risico het grootst is, wordt de meeste capaciteit ingezet. Met iedere gemeente is een handhaving uitvoeringsplan afgesproken waarin de toezicht inspanning van de VR wordt beschreven. In vrijwel iedere gemeente zijn de afspraken behaald. In Haren is een behoorlijke inhaalslag gemaakt waar veel capaciteit op in is gezet en in de gemeente Groningen is op het gebied van kamerverhuur extra capaciteit ingehuurd. In het Westerkwartier zijn de prestaties in 2015 achter gebleven (opstartproblemen en ziekte) en in 2016 wordt daarom in dit cluster een inhaalslag gemaakt. In veel clusters is gewerkt aan het opbouwen van een lokaal netwerk dat kan helpen om de brandveiligheid verder te verhogen. Elementen daarin zijn actief naar buiten treden, het aangaan en voortzetten van samenwerking met diverse partners en allianties en in dialoog treden over brandveiligheid met inwoners, bedrijven en instellingen.

Aanvullend op risicosturing, wordt ook gekeken welk instrument het meest geschikt is voor de doelgroep. Is dit bijvoorbeeld het traditionele toezicht of juist instrumenten vanuit Brandveilig Leven inzetten om de bewustwording te vergroten en het gedrag te beïnvloeden. De instrumenten vanuit Brandveilig Leven en toezicht zijn voornamelijk gericht op doelgroepen zoals ouderen (een steeds groter wordende doelgroep), kinderen en op het gebruik van rookmelders. Dit is gedaan bijvoorbeeld door interactieve voorlichting bij ouderen in hun woonomgeving zoals in Oldambt, het Hoge Land en MPV en bij kinderen op school in Gorecht, Westerkwartier en Eemsdelta. Andere instrumenten zoals oefenen in de wijk, waarbij we in gesprek gaan met inwoners, en het opzetten van projecten samen met gemeenten en stichtingen zijn ook bedoeld om mensen bewust te maken en om de rookmelderdichtheid te vergroten. Een mooi voorbeeld van dit laatste is een project in de gemeente Oldambt waarin via de WMO een kleine 5.000 rookmelders zijn verstrekt.

Eind 2015 is een nulmeting uitgevoerd naar de rookmelderdichtheid in de regio Groningen. Het gemiddelde uit deze meting wijkt niet af van het landelijk beeld maar er zijn wel aanmerkelijke verschillen tussen de onderlinge gemeenten.

In samenwerking met het Brandwondencentrum Groningen wordt maandelijks een brandveiligheidsthema onder de aandacht gebracht van de inwoners van de provincie Groningen.

#### Nog in ontwikkeling

In 2015 heeft de sector er op ingezet om de service richting onze partners op niveau te houden. Daardoor is er weinig tijd en capaciteit beschikbaar geweest om de sector voor te bereiden op toekomstige ontwikkelingen. Dit is te meer noodzakelijk omdat wetgeving gaat veranderen, er







kwaliteitseisen worden gesteld, partner organisaties in ontwikkeling zijn (Omgevingsdienst Groningen) en risico's in de maatschappij verschuiven (ouderen, bevingen). Ook op het gebied van evenementenveiligheid en het brandrisicoprofiel moeten we inzetten op een verdere doorontwikkeling. Om risico's meer aan de voorkant aan te pakken moeten we een methodiek ontwikkelen om risico's inzichtelijk te maken zodat de juiste interventie instrumenten kunnen worden ingezet. Deze ontwikkeling heeft in 2015 te weinig ruimte gekregen, ook vanwege het feit dat de ontwikkeling van business intelligence nog in de kinderschoenen staat.

#### **2.4 Operationele ondersteuning**

VRG is expert in fysieke veiligheid en wil dat ook blijven. In een snel veranderende wereld vereist dat aandacht en aanpassingsvermogen, zorgvuldige communicatie en continue "vak ontwikkeling". De sector operationele ondersteuning speelt hierin een sleutelrol. Operationele Ondersteuning bestaat uit de teams, expertise, vakbekwaamheid en communicatie.

##### Team expertise

Het jaar 2015 heeft voor team Expertise onder meer in het teken gestaan van (de voorbereidingen voor) diverse Europese aanbestedingstrajecten. Zo werden de levering van de Mobiele Commando Unit (hierna: MCU), tankautosputten en mobiele data terminals gegund. Ook het daarop volgende contractmanagement werd door team Expertise verzorgd. In alle gevallen bewerkelijke trajecten, waarbij de gebruikers nauw werden betrokken.

Op het gebied van planvorming zijn verdere stappen gezet in het digitaliseren van de bereikbaarheidskaarten. De verwachting is dat dit intensieve proces in juli 2016 wordt afgerond.

Binnen de brandweerspecialismen zijn diverse taken verricht. Zo is de visie waterongevallen beheersing in 2015 tot stand gekomen en vond een analyse plaats van het inspectierapport van het duikongeval in Koedijk. Daarnaast werd gewerkt aan de implementatie van de visie incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (hierna: IBGS). Samen met studenten van de Hanzehogeschool werd een proefversie van een app voor de verkenningseenheden in de regio ontwikkeld.

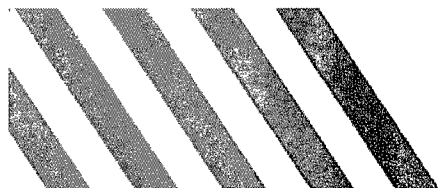
Op het gebied van veilige arbeidsomstandigheden is de risico-inventarisatie & -evaluatie (hierna: RI&E) uitgevoerd en is het project schoon werken gestart. Team Expertise leverde tevens de projectleider van het landelijk project veiligheidscultuur.

Vanuit het team expertise wordt in belangrijke mate bijgedragen aan het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing door o.a. het opstellen c.q. coördineren van het beleidsplannen, ramp-bestrijdingsplannen, incidentbestrijdingsplannen en bij multidisciplinair informatiemanagement. Inhoudelijk zijn deze onderwerpen bij de verantwoording van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing benoemd.

##### Team vakbekwaamheid

In 2015 is een vol mono- en multidisciplinair oefenprogramma doorlopen met activiteiten gericht op de risico's in Groningen. Naast de oefeningen in de clusters waren er ook regionale activiteiten, zoals de manschappenweken, de bevelvoerderstrainingen en trainingen voor Officieren van Dienst (hierna: OvD). Landelijk is het project versterking brandweeronderwijs afgerond en binnen VRG zijn we gestart met de implementatie hiervan. Concreet is het volgende gerealiseerd:

- In de clusters is de basisbrandweezorg en zijn korpspecialismen geoefend volgens de Groninger oefennorm.
- Alle manschappen konden deelnemen aan een oefendag in de regionaal georganiseerde manschappenweken.
- We zijn gestart met de implementatie van een Elektronische Leeromgeving.
- Er hebben ruim 100 medewerkers een repressieve opleiding gevolgd, voor onder meer manschap A of B, bevelvoerder, chauffeur en OvD. Daarnaast zijn opleidingen voor de technische specialismen gevolgd.





- We hebben regionaal samen gewerkt aan realistisch oefenen: van manschappen tot officieren.
- De bestaande samenwerking met de omliggende veiligheidsregio's is sterker geworden.

Vanuit vakbekwaamheid zijn op multidisciplinair gebied diverse oefeningen en trainingen georganiseerd waaronder een grootschalige multidisciplinaire oefenweek. Deze activiteiten zijn beschreven bij de verantwoording van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing.

#### Team communicatie

Team communicatie heeft in 2015 een transformatie ondergaan en blijft zich ontwikkelen richting een team dat zich bezighoudt met alle facetten van imago & reputatie. Hiervoor zijn een groot aantal vernieuwingen doorgevoerd en werkmethodes aangepast. Ook binnen de piketteams zien we een dergelijke ontwikkeling in dienstverlening en de organisatie hiervan. In het laatste kwartaal van het jaar begint dit duidelijk vruchten af te werpen. We zijn sterker verbonden met de hele organisatie en leveren een grotere bijdrage aan projecten en campagnes. Zo kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de missie en het uitdragen van de visie. En daarmee beter vertellen wat we doen als VRG.

Het aantal wervingscampagnes is dit jaar flink toegenomen. Mede door het herkenbare format zijn de resultaten sterk verbeterd. Steeds meer mensen willen graag bij ons als vrijwilliger aan de slag.

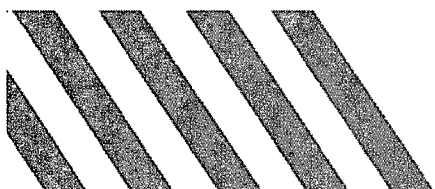
We maakten steeds meer gebruik van sociale media om in contact te komen met onze doelgroepen. Voor campagnes bleek het een effectief middel. Film nam meer en meer een prominente plek in als communicatiemiddel. Zo maakten we bijvoorbeeld een mooie promotiefilm voor de jeugdbrandweer en maakten we voor het eerst gebruik van Periscope. Ook konden medewerkers een cursus filmen op de iPad volgen. Voor het nieuwe onlineplatform van Brandweer Nederland, brandweer.nl, leverden we de projectleider. Ook de website van Brandweer Groningen wordt hierin meegenomen en wordt in 2016 geheel vernieuwd.

Ook intern hebben we een aantal herkenbare campagnes ontwikkeld rondom thema's als arbeidshygiëne en fit & gezond werken en leven. Met de ludieke campagne "Zal het je worst zijn?" hebben we een grote bijdrage geleverd aan de naamsbekendheid van de organisatie-evaluatie, waarbij ongeveer 500 collega's hun mening hebben laten horen. We hebben een nieuw personeelsmagazine geïntroduceerd, GRIP, vol verhalen van mensen binnen en buiten onze organisatie en we maakten we een online publieksversie van ons eerste jaarverslag, De Risicowijzer is uitgebreid uit met het thema aardbevingen en deze campagne is succesvol voortgezet.

De organisatie rondom incident- en crisiscommunicatie is in 2015 flink doorontwikkeld. Zo zijn we in 2015 gestart met een operationele unit communicatie die 24/7 het initiatief neemt in de incident- en crisiscommunicatie. Dit kernteam crisiscommunicatie legt in de eerste, belangrijke uren van een incident de verbinding met publiek en media, terwijl ondertussen de taakorganisatie communicatie vanuit bevolkingszorg verder (aanvullend) kan worden ingericht onder leiding van het Hoofd Taakorganisatie Communicatie (hierna: HTO). De werkwijze met de operationele unit communicatie is voor het eerst geoefend tijdens de systeemtest in november en heeft daar haar nut al bewezen. Met de operationele unit is het onderscheid in ons team tussen "warme" en "koude" communicatie verder vervaagd en zijn we dus als het ware continu "warm".

#### **2.5 Personeel en organisatieontwikkeling**

De Dienst Personeel en Organisatieontwikkeling (hierna: DPOO) ondersteunt en adviseert leidinggevend en medewerkers op alle niveaus bij het realiseren van de gewenste





organisatiestructuur en organisatiecultuur en de daarbij horende kwalitatieve en kwantitatieve bezetting. Hiermee draagt DPOO bij aan het realiseren van de organisatiedoelen en de doelen die medewerkers zich hebben gesteld. De dienst is gesitueerd in Groningen. Personeelsadviseurs werken ook fysiek in de clusters.

Een groot deel van de taken van DPOO bestaat uit het reguliere personeelswerk. Terwijl in 2014 de nadruk lag op het inrichten van de nieuwe organisatie lag in 2015 de nadruk op de doorontwikkeling en de uitvoering. De implementatie van PPMO is hiervan een voorbeeld. In 2015 zijn alle medewerkers in staat gesteld de fysieke test te doen. Daarnaast zijn alle noodzakelijke keuringen uitgevoerd. Andere voorbeelden zijn het verder op orde brengen van de personeelsadministratie (waaronder digitalisering van de personeelsdossiers), implementatie van het opleidings- en leiderschapsbeleid, de uitvoering van de RI&E, de training jaargesprek voor medewerkers en het vormgeven van de samenwerking met de nieuwe OR.

Daarnaast was DPOO in 2015 druk met het ontwikkelen van nieuw beleid, zoals het arbobeleid, de digitalisering van personeelsprocessen (project Digi-p), de voorbereiding van de komst van de GKG (die nu vanaf de Sontweg werkt) en het voorbereiden op nieuwe wet- en regelgeving (o.a. participatiewet en hoofdstuk 3 CAR UWV). Ook ondersteunt DPOO diverse portefeuillehouders. In 2015 ging met name veel aandacht naar de portefeuilles Beroeps 2.0 (het ontwikkelen van een nieuw functiehuis en een nieuw rooster voor de beroepsbrandweer van cluster Stad), Fit, gezond en veilig (waaronder de introductie van de fitpas en het project Schoon Werken gericht op arbeidshygiëne) en de portefeuille Kwaliteit (uitvoering van de organisatie-evaluatie).

De digitalisering van werkprocessen en de ontwikkeling van managementinformatie heeft in 2015 nog onvoldoende aandacht gekregen en zal in 2016 verder worden opgepakt.

#### Ontwikkeling personeel (vrijwilligers/beroeps/dagdienst)

In 2015 is het aantal vrijwilligers toegenomen van 689 vrijwilligers naar 719 vrijwilligers. Hiermee zitten we iets boven het niveau bij de start van VRG (706 vrijwilligers). We hebben 68 nieuwe vrijwilligers. In 2015 zijn er regio brede initiatieven gestart om vrijwilligers te werven en we zien dat er grote stappen zijn gemaakt in de verschillende clusters om het vrijwilligersbestand weer op sterkte te krijgen. Er is sprake van een normaal verloop (ca. 7%) zoals we dat ook in de jaren voor de reorganisatie zagen. Mobiliteit clustercommandanten

In 2015 was sprake van een aantal wijzigingen op de leidinggevendeposities. Deze waren grotendeels het gevolg van afspraken die bij de regionalisering al zijn gemaakt. Hiermee heeft nieuw talent vanuit de organisatie een kans gekregen om al dan niet tijdelijk door te stromen.

Binnen een cluster is sprake van tijdelijke vervanging vanuit de VRD.

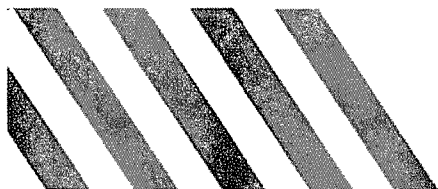
Voor de clusters Oldambt en Gorecht zal medio 2016 een wervingstraject worden gestart.

In 2015 hebben vijf mensen een werkervarings- of reïntegratie-plek gehad bij VRG.

#### Verbinding met omgeving

DPOO werkt voor de hele organisatie en zoekt dan ook voortdurend afstemming met betrokken collega's (de interne klanten). Daarnaast zoekt DPOO ook verbinding met andere organisaties, waaronder andere veiligheidsregio's en organisaties binnen onze regio. Met onderstaande organisaties en netwerken is DPOO verbonden:

- Instituut Fysieke Veiligheid en Academie voor Leiderschap Veiligheidsregio's: DPOO neemt actief deel aan landelijke overleggen.
- VNG, specifiek brandweerkamer: DPOO neemt deel aan het ambtelijk vooroverleg
- Noorderlink: VRG is onderdeel van Noorderlink en het hoofd DPOO maakt deel uit het algemeen bestuur van Noorderlink.
- Stadspartners (Stadspartners is een partnership van grote(re) werkgevers en instellingen in Groningen en omgeving en vormt een belangrijke schakel tussen arbeid en ondernemers)





- GOA Publiek (een stichting die, ten behoeve van werkgevers, leren op de werkplek organiseert).

## 2.6 Bedrijfsvoering

De dienst bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie op het gebied van financiën, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop. In het afgelopen jaar is de basis verder op orde gebracht. Waar vorig jaar de nadruk heeft gelegen op de adequate inrichting van de meest fundamentele processen om de primaire taken te ondersteunen, hebben we dit jaar de overige bedrijfsvoeringprocessen verder gestroomlijnd.

Vanuit financiën & control zijn we gestart met financieel risicomangement en het ontwikkelen van een systematiek voor het beoordelen van het weerstandsvermogen. Verder hebben we gestuurd op een efficiënter inkoopproces met bijbehorend betaalproces om de betaaltermijnen te kunnen bekorten. Een meerjaren investeringsbegroting en een financiële benchmark zijn in 2015 nog niet ontwikkeld en zullen het komende jaar aandacht krijgen.

In 2015 is een grote organisatie evaluatie gestart met medewerkers, bestuur en samenwerkingspartners die nader inzicht moet geven in waar de organisatie nu staat ten opzichte van haar visie en strategische doelen.

De ontwikkelingen binnen het vakgebied van Informatiemanagement en ICT gaan erg snel. We zien daarbij de trend dat informatie en de devices die informatie bevatten steeds zwaarder worden benut en steeds meer een onderdeel worden van onze primaire processen. Deze informatie moet beschikbaar zijn, eenvoudig vindbaar zijn, actueel zijn maar tevens goed worden afgeschermd voor onbevoegden. Binnen deze doorzettende ontwikkeling hebben we ons in 2015 onder andere beziggehouden met digitalisering van processen en zaakgericht werken, informatieveiligheid, de introductie van diverse apps, digitaal vergaderen, business intelligence, vernieuwing van voertuigcomputers en de COPI-bak en diverse nieuwe releases van onze belangrijkste applicaties. Binnen facilitaire zaken is nader invulling gegeven aan contractbeheer en contractmanagement. De eerste grote aanbestedingstrajecten zijn succesvol afgerond. We zijn gestart met de discussie over de richting waarin de technische dienst zich naar de toekomst moet ontwikkelen. Dit om op een effectieve en efficiënte manier invulling te geven aan nieuwe en bestaande taken. Daarnaast hebben we de besluitvorming omtrent de overname van de huisvesting voorbereid.

Maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren blijft een belangrijk thema voor onze organisatie. We houden in de keuze van leveranciers rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. Vooruitlopend op de overname van de huisvesting hebben we bij de nieuwbouw van de kazerne in Bierum energiebesparende maatregelen door laten voeren. Dit past in ons streven zo energieneutraal mogelijk te (ver)bouwen.

## Meldkamer

De alarmcentrale brandweer maakt vanaf eind 2011 deel uit van de MkNN. De alarmcentrale blijft een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van VRG, maar wordt in samenhang met de VRF en VRD vormgegeven. De kosten voor de huisvesting, ICT en de operationele leiding en staf van de MkNN worden volgens een verdeelsleutel doorberekend aan VRG. Daarnaast brengt de VRD kosten in rekening in verband met het werkgeverschap van de centralisten. Ook in 2015 zijn alle werkzaamheden rondom het aannemen en verwerken van meldingen en het alarmeren en ondersteunen van de hulpdiensten uitgevoerd door de MkNN. De MkNN heeft tevens haar rol in de registratie en verwerkingen van incidentgegevens en uitrukken vervuld. Er is een transitieakkoord gesloten om te komen tot één LMO. Daarbij wordt het aantal meldkamers terug gebracht naar maximaal tien en rechtstreeks onder aansturing gebracht van de minister van Veiligheid en Justitie. De MkNN blijft bestaan als één van de tien landelijke meldkamers. Zeer recent is een onderzoek uitgevoerd naar het LMO traject en is besloten tot een heroriëntatie waarbij eerst wordt ingezet op





samenvoeging van de meldkamers. Het merendeel van de meldkamers moet het samenvoegingstraject, dat wij in Noord Nederland al hebben afgerond, nog doorlopen. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de heroriëntatie exact voor VRG gaat betekenen.

### Wat heeft de uitvoering gekost?

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten binnen het programma brandweer inclusief meldkamerfunctie opgenomen:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Baten	37.626	37.626	37.715	89
Lasten	37.626	37.626	37.624	2
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	-	-	<b>91</b>	<b>91</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	371	371
<b>Reserve mutaties</b>	-	-	<b>371</b>	<b>371</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	-	-	<b>462</b>	<b>462</b>

Het financiële resultaat van 462 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening





## 2.7 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Programma:	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing
Portefeuillehouder:	Pieter Smit
Directeur:	Erik van Zuidam

De multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing maken deel uit van VRG. Deze taken zijn -als programma - binnen de gehele organisatie van VRG belegd. Daarnaast heeft VRG een regie- en platformfunctie voor de multidisciplinaire samenwerking tussen verschillende partners waarmee ten tijde van crises kan of moet worden samengewerkt.

### Wat wilden we bereiken?

- Samen met onze partners zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet tijdens rampen en crises.
- Uitvoering geven aan de wettelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, zoals beschreven in de Wvr en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken.

### Wat hebben we er voor gedaan?

In het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing hebben we vanuit de organisatie VGR o.a. gewerkt aan de volgende dossiers:

#### Beleidsontwikkeling

We hebben een actueel Regionaal Risicoprofiel en een nieuw beleidsplan Veiligheidsregio 2016-2016 ontwikkeld. Hierin zijn prioritaire thema's en beleidskeuzes benoemd. Deze plannen zijn door het bestuur in concept vastgesteld en ter consultatie voorgelegd aan de 23 gemeenten en wettelijk voorgeschreven partners. Daarnaast is het Beleidsplan Multidisciplinair Opleiden Trainen en Oefenen ontwikkeld. Dit plan is in december 2015 bestuurlijk vastgesteld.

#### Organisatie Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO)

We hebben oefeningen georganiseerd voor het Commando Plaats Incident (hierna: CoPI), het Regionaal Operationeel Team (hierna: ROT), het Regionaal Beleidsteam (hierna: RBT) en voor alle 23 Gemeentelijke Beleidsteams (hierna: GBT). Daarnaast werden trainingen verzorgd voor de sectie informatie in het ROT en werden 2 themacolleges en 4 basismodules Crisisbeheersing georganiseerd. In oktober 2015 werd een week georganiseerd met grootschalige multidisciplinaire inzet oefeningen in het militaire oefendorp in de Marnewaard. Ook de systeemtest was aan deze oefenweek gekoppeld. Dit jaar werd de hoofdstructuur van de crisisorganisatie getest in een scenario met een dreigende overstrooming in de gemeente De Marne. Voor het eerst was ook de (landelijke) media uitgenodigd om deel te nemen. Hierdoor werd het nog meer een realistische oefening in crisiscommunicatie en konden geïnteresseerden via sociale media de oefening live volgen.

#### Evalueren en leren

In 2015 hebben zich 7 incidenten voorgedaan die leidden tot opschaling naar GRIP 1. Op basis van de evaluaties van deze incidenten zijn aanbevelingen en actiepunten geformuleerd ter versterking van de crisisorganisatie. Ook zijn van alle multidisciplinaire opleidingsactiviteiten evaluatieverslagen gemaakt, waarvan de aanbevelingen zijn geborgd in het kwaliteitssysteem van VRG.





### Ontwikkeling en actualisatie Rampbestrijding- en Incidentbestrijdingplannen

In 2015 zijn verschillende rampbestrijdingsplannen geactualiseerd. Het rampbestrijdingsplan Chemie Park Delfzijl werd volledig herzien. Samen met de partners in crisisbeheersing en de VRF en VRD is het incidentbestrijdingsplan stroomuitval ontwikkeld.

### Mobiele Commando Unit

VRG en VRF hebben in een gezamenlijk project, de opvolger van de huidige commando haakarmbak ontwikkeld en aanbesteed. Deze nieuwe Mobiele Commando Unit (MCU) zal medio 2016 in gebruik worden genomen.

### Informatiemanagement

Ter ondersteuning van informatie-uitwisseling voor de operationele crisisorganisatie is de noordelijke multidisciplinaire veiligheidsbriefing ontwikkeld. Hiermee wordt relevante informatie, o.a. met betrekking tot evenementen, weersverwachting, en bereikbaarheidsgegevens van partners op een overzichtelijke manier aangeboden. Het doel: een crisisorganisatie die zich bewust is van de actuele risico's in de regio en dus optimaal is voorbereid op mogelijke incidenten. Daarnaast is de regionale multidisciplinaire werkgroep informatiemanagement opgestart. In deze werkgroep werken vertegenwoordigers van de crisispartners samen om het proces informatiemanagement verder te ontwikkelen.

### Relatie met vitale partners

In 2015 hebben wij naast het contact dat wij regulier onderhouden met vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur, een thema- en netwerkbijeenkomst georganiseerd waar deelnemers elkaar hebben geïnformeerd over hun voorbereiding op rampen en crises. Ook is VRG vertegenwoordigd in het landelijke project Continuïteit van de Samenleving. In dit project werken veiligheidsregio's en vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur samen aan versterken van samenwerking en uitwisseling van kennis en informatie.

### **Programma Aardbevingen**

Het programma Aardbevingen richt zich op alle organisatieonderdelen en op het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing van VRG als netwerkorganisatie. Daarnaast wordt vanuit het programma een platformfunctie gefaciliteerd en gecoördineerd voor provincie, gemeenten, waterschappen en veiligheidsregio ten behoeve van de bestuurlijke en juridische coördinatie met betrekking tot de gaswinning.

### **Wat wilden we bereiken?**

- Aansluiten bij bestuurlijke- en maatschappelijke netwerken, kennis- en onderwijsinstututen.
- Samen met partners en stakeholders zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet na een zware aardbeving.
- Uitvoering geven aan wettelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van advisering over de risico's gepaard gaande met aardbevingen en risicocommunicatie.

### **Wat hebben we er voor gedaan?**

Het programma Aardbevingen heeft met focus gewerkt aan de volgende dossiers:

#### Risicobeheersing

Beroepsprocedure Raad van State

Op grond van de Wvr heeft VRG zelfstandige taken en bevoegdheden opgedragen gekregen op het gebied van brandweezorg, rampen en crisis, waaronder 'het beperken en bestrijden van gevaar voor





mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand'. Op basis hiervan heeft VRG een zelfstandig bestaand en uniek belang om deze, in navolging op de ingediende zienswijze, in een beroepsprocedure tegen het besluit van de minister in te brengen. Het algemeen bestuur VRG heeft op 20 februari 2015 in haar vergadering het besluit genomen tot het instellen van een beroepsprocedure bij de afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State.

#### Platform gaswinning

Ter voorbereiding op de beroepsprocedure heeft VRG een platform ingericht waarbij zij in samenwerking met provincie, vertegenwoordigers namens de gemeenten en beide waterschappen de inhoudelijke voorbereiding faciliteert en coördineert.

Het platform is voortgezet ten behoeve van bestuurlijke en juridische coördinatie op vraagstukken die de gaswinning aangaan.

#### Huisvesting

In het kader van continuïteit van hulpverlening bij een groot incident is een inspectieprogramma gestart op de aardbeving bestendigheid van de operationele huisvesting van VRG. In 2015 is 1 kazerne bouwkundig aangepakt.

#### Risicocommunicatie

##### Lesprogramma basisonderwijs

VRG geeft samen met partners en scholen invulling aan de behoefte van scholen om een lesprogramma rondom het thema aardbevingen te ontwikkelen. In het kader van risicocommunicatie heeft VRG niet alleen de regie- en eigenaarsrol op zich genomen, maar ook vanuit het oogpunt van onafhankelijkheid de financiële consequenties voor haar rekening genomen. Onderdelen van het lesprogramma zijn in de pilotfase van 2015 ontwikkeld. Vanuit andere doelgroepen waaronder senioren is ook de behoefte geuit om qua risicocommunicatie, informatieverstrekking en handelingsperspectieven programma's te ontwikkelen en deze uit te rollen.

#### Crisisbeheersing

##### Incidentbestrijdingsplan

VRG is voorbereid op het inrichten van een crisisorganisatie bij calamiteiten zoals zij dat ook bij andere risicotypen heeft voorbereid. Het risico aardbevingen brengt een aantal specifieke aandachtspunten met zich mee. Dat heeft geleid tot het besluit in 2014 van het algemeen bestuur tot het opstellen van een multidisciplinair IncidentBestrijdingsPlan (hierna: IBP). Hiermee wordt beoogd aan de hand van een zwaar realistisch scenario de samenwerking tussen crisispartners te beschrijven bij een aardbeving met ernstige gevolgen. In 2015 is het Incidentbestrijdingsplan met in samenwerking met crisispartners, vitale expertpartners en relevante stakeholders herzien aan de hand van de meest actuele kennis en inzichten. Het actualiseren van het IBP vraagt continue duiding van nieuwe informatie en inzichten ten aanzien van de dreigings- en risicofactoren die de multidisciplinaire crisisbeheersing kunnen beïnvloeden. Evaluaties van oefeningen die met het scenario aardbevingen hebben plaatsgevonden worden meegenomen in de herziening van het IBP.

##### Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO)

Op alle niveaus van de crisisorganisatie is met het scenario aardbevingen geoefend. Een uitgebreide oefening op operationeel uitvoerend niveau vond plaats in het najaar van 2015 in het oefendorp van de Marnewaard.







### Wat heeft de uitvoering gekost?

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing opgenomen:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	1.327	1.327	1.229	-98
Lasten	1.327	1.327	1.148	179
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	-	-	<b>81</b>	<b>81</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
<b>Reserve mutaties</b>	-	-	-	-
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	-	-	<b>81</b>	<b>81</b>

Het financiële resultaat van 81 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.





## 2.8 Gemeentelijke Kolom

Programma:	Gemeentelijke Kolom
Portefeuillehouder:	L. Kompier
Directeur:	F. Wiertz

De GKG is het organisatieonderdeel van VRG dat zowel in de voorbereiding als in de uitvoering regionaal is belast met de zorg voor de gemeentelijke- of bevolkingszorgprocessen van Rampenbestrijding en Crisisbeheersing.

De GKG organiseert als volwaardige crisispartner vanuit de visie op eigentijdse bevolkingszorg de voorbereiding op de Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. De GKG werkt vanuit één loket en is daarmee een efficiënte, effectieve en doelmatige organisatie voor 23 gemeenten.

De afgelopen jaren hebben vooral in het teken gestaan van de regionalisering die moet leiden tot professionaliteit en kwaliteitsverbetering.

De GKG valt onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van VRG met een portefeuillehouder GKG. De GKG wordt gevormd door het Netwerkteam en het Team Bevolkingszorg en staat onder leiding van de Directie GKG, bestaande uit twee directeuren.

Het Netwerkteam, in 2015 gehuisvest bij de gastorganisatie gemeente Hoogezand-Sappemeer, is belast met zowel de regionale als lokale voorbereiding op en organisatie van bevolkingszorgprocessen (communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning). Dit Netwerkteam draagt zorg voor de advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening.

Het regionale Team Bevolkingszorg geeft tijdens een ramp of crisis uitvoering aan de bevolkingszorgprocessen. Het team bestaat uit ongeveer 300 regionaal inzetbare medewerkers van de 23 Groninger gemeenten en is op het gebied van communicatie aangevuld met medewerkers van de samenwerkende crisispartners. Naast het regionale team heeft iedere gemeente ook lokaal nog een klein team van medewerkers die voornamelijk een lokale ondersteunende rol hebben voor het GBT in hun gemeente.

### Wat wilden we bereiken?

- Goede voorbereiding op incidenten, rampen en crises door planvorming, OTO, advisering, evaluatie en de organisatie van het Team Bevolkingszorg.
- Een adequaat en effectief regionaal Team Bevolkingszorg bestaande uit regionale expertteams die binnen VRG snel kunnen worden ingezet om de kwaliteit en flexibiliteit te leveren voor gemeenten.

### Wat hebben we er voor gedaan?

#### Organisatie Team Bevolkingszorg

Het Team Bevolkingszorg is grotendeels op sterkte en opgeleid. Mede op basis ervaringen bij inzetten bij incidenten als ook de systeemtest kan gesteld worden dat in 2015 opnieuw een flinke stappen vooruit zijn gezet. Het vinden en behouden van voldoende en goede medewerkers, binnen het team bevolkingszorg o.a. op het vlak van communicatie is een punt van aandacht. Daarnaast zijn stappen gezet in de samenwerking in 3Noord-verband.

De GKG, met inbegrip van het Team Bevolkingszorg, wordt steeds meer als een volwaardige crisispartner gezien. De professionaliseringsslag van het Team Bevolkingszorg heeft hieraan nadrukkelijk bijgedragen. Maar bijvoorbeeld ook de ontwikkeling dat bevolkingszorg sinds medio 2014 vanaf "middelincent" wordt mee-gealarmeerd en daardoor de samenwerking tussen bevolkingszorg en de andere hulpdiensten steeds meer vanzelfsprekend is geworden. Het





Netwerkteam GKG telde in 2015 in totaal 9 medewerkers (7,65 fte) en een tweehoofdige directie (± 0,2 fte).

Het aantal Alarmeringen voor het Team Bevolkingszorg (in het bijzonder de OvD) bedroeg 95. Het gaat om allerlei soorten meldingen, variërend van “contact opnemen met...” tot GRIP 1. Ongeveer 2/3 van de meldingen was voor het team Oost Groningen en de rest voor het team West Groningen (incl. gemeente Groningen). In bijna de helft van de gevallen leidde dit tot een feitelijke inzet. In andere gevallen is na overleg, meestal met de OvD, besloten dat de inzet van bevolkingszorg op dat moment niet nodig was.

Het Team Bevolkingszorg telde in 2015 33 regionale functies met plaats voor 291 functionarissen. In 2015 telde het team 276 medewerkers. Hiervan werden 260 door de gemeenten geleverd en 16 door de overige crisispartners. Daarnaast waren in 2015 bij gemeenten nog 271 lokale medewerkers die een (reguliere) rol kunnen vervullen bij een crisis (bode, receptionist, geo-medewerker e.d.)

Op 3 juli 2015 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een tussenstap in de transitie van de GKG naar VRG. Deze tussenstap komt neer op het handhaven van de huidige zelfstandige positie van de GKG als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling VRG. Hierbij is gekozen voor VRG als gastorganisatie in plaats van de gemeente Hogeveen-Sappemeer. Eind 2015 is de GKG verhuisd naar VRG.

#### Opleiden, trainen en oefenen

In 2015 is een vervolg gegeven aan het Opleiden, Trainen en Oefenen (hierna: OTO) van de functionarissen en teams binnen het in 2014 gestarte regionale team Bevolkingszorg. Hierbij zijn de leerpunten uit de systeemtest 2014 meegenomen. Daarbij is o.a. extra aandacht besteed aan de stafsectie en het team (crisis)communicatie. Eind 2014 is het project crisiscommunicatie afgerond en is de organisatie voor crisiscommunicatie volledig in beheer gekomen bij de GKG. Daarnaast is een bijdrage geleverd aan de gezamenlijke OTO activiteiten van VRG.

De deelname aan OTO activiteiten blijft een doorlopend punt van aandacht.

Het aantal OTO activiteiten binnen het team bevolkingszorg bedroeg 102. Hiervan waren 74 activiteiten alleen voor bevolkingszorg en 28 activiteiten betroffen de deelname aan multidisciplinaire activiteiten zoals GBT oefeningen en de CoPI oefenweek. Het deelnamepercentage aan OTO activiteiten team bevolkingszorg was 74%.

#### Planvorming

In april is het nieuwe plan van aanpak voor de Nafase/Herstelzorg in het Directiebestuur vastgesteld, dit plan van aanpak bevat het geheel aan maatregelen na de operationele fase van een incident. Met de vaststelling van dit plan is de planvorming voor Bevolkingszorg volledig vernieuwd en in lijn gebracht met de visie-elementen en prestatie-eisen van Bevolkingszorg op Orde 2.0. Binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing is intensief meegewerkt aan de totstandkoming en actualisatie van de multidisciplinaire planvorming zoals de dertien rampbestrijdingsplannen, de zeven incidentbestrijdingsplannen (w.o. grootschalige uitval stroom, aardbevingen), het Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen 2016-2019, het Regionaal Risicoprofiel en het Beleidsplan opleiden, trainen en oefenen 2016 – 2019 Veiligheidsregio Groningen.

#### **Wat heeft de uitvoering gekost?**

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing opgenomen:





	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	810	810	810	-
Lasten	967	967	877	90
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	<b>-157</b>	<b>-157</b>	<b>-67</b>	<b>90</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	157	157	157	-
<b>Reserve mutaties</b>	<b>157</b>	<b>157</b>	<b>157</b>	<b>-</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>90</b>	<b>90</b>

Het financiële resultaat van 90 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

COPIEREN





## 2.9 GHOR

Programma:	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
Portefeuillehouder:	R. Michels
Directeur:	M. ter Harmsel jan-okt/J. Rietveld nov-dec

Sinds 2014 valt de GHOR onder twee gemeenschappelijke regelingen. De bestuurlijke inbedding is belegd in VRG. De burgemeesters van de 23 Groninger gemeenten vormen het algemeen bestuur en zijn daarmee onze opdrachtgever.

De organisatorische inbedding is geregeld in de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid en Zorg (hierna: PG&Z). De GHOR is een onderdeel van de GGD en valt daarmee organisatorisch onder PG&Z. In deze regeling fungeert de gemeente Groningen als centrumgemeente.

Om binding tussen beide gemeenschappelijke regelingen en de daarbij behorende werkvelden te behouden neemt de portefeuillehouder GHOR deel aan de vergadering van het dagelijks bestuur van PG&Z en het dagelijks bestuur van VRG.

### Wat wilden we bereiken?

De GHOR wil:

- Effectieve en efficiënte coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Hoogwaardige advisering van andere overheden en organisaties binnen het taakveld.

### Wat hebben we er voor gedaan?

#### Netwerkorganisatie

De GHOR is de verbindende schakel tussen veiligheid en zorg. Binding en samenhang zijn wat de GHOR betreft de leidende principes. Met de multidisciplinaire partners binnen VRG wordt de continuering en verdere uitwerking van samenwerking verder vormgegeven. Op het gebied van de zorg is de GHOR de verbindende schakel tussen de verschillende partners in de witte keten. Hierin ligt een belangrijke rol voor de GHOR weg gelegd: coördinatie, sturing en regie van de geneeskundige hulpverlening. In de vorm van convenanten zijn afspraken gemaakt met de acute zorgpartners alsook met de partners in de Verpleging en Verzorging-sector. Continuering en onderhoud van deze afspraken heeft in 2015 centraal gestaan.

#### Opleiden, trainen en oefenen

Opleiden, trainen en oefenen is in feite een continue proces. Gedurende het jaar vinden opleidingen, trainingen en oefeningen plaats, zowel op mono- als multidisciplinair gebied. Om bekwaam te blijven hebben de GHOR-functionarissen aan diverse trainingen en oefeningen deelgenomen, zowel mono- als multidisciplinair.

Het GHOR-bureau is bezig met een kwaliteitsslag om de GHOR-organisatie en haar functionarissen beter toe te rusten op hetgeen er van de GHOR verwacht wordt. Dit wordt gedaan aan de hand van de BOB-structuur. Eerst beeldvorming, daarna oordeelsvorming en vervolgens besluitvorming. De beeldvorming is opgepakt in de vorm van scholing aan de hand van het zogenaamde 13-stappenmodel. Dit is een model waarin alle benodigde stappen worden doorlopen om op basis van de wettelijke taken en verantwoordelijkheden een juiste inschatting te maken van wat ons bedreigt, hoe erg dat is en welke middelen we moeten inzetten om de ramp of crisis te bestrijden.





### Incidenten en evalueren

Het afgelopen jaar hebben zich (tot op heden) weinig GRIP situaties voorgedaan. De meeste GRIP situaties worden multidisciplinair geëvalueerd door de evaluatorenpool van VRG. Enkele GHOR medewerkers nemen deel aan deze evaluatorenpool en leveren hun bijdrage aan deze evaluaties. Binnen de GGD is het incident met Brocacef-naalden geëvalueerd. Ook hier heeft de GHOR een bijdrage geleverd.

### Aardbevingen

Dit onderwerp staat hoog op de agenda binnen de regio. Op dit moment wordt het Incidentbestrijdingsplan Aardbevingen van VRG herzien. Ook zorginstellingen (verpleeg- en verzorgingstehuizen, verstandelijk gehandicaptensector en GGZ) zijn via het platform COBRA bezig met voorbereidingen op dit gebied. De NAM sluit zo nodig aan bij overleggen van het platform COBRA. De ziekenhuizen, de huisartsen, de GGD en de RAV worden hierover geïnformeerd. Ook is een netwerkbijeenkomst voor COBRA-bestuurders in het aardbevingen gebied georganiseerd. Ook de GGD wordt op verschillende manieren geconfronteerd met aardbevingen. Enerzijds omdat de GGD diverse locaties in het gebied heeft en de bedrijfscontinuïteit in gevaar kan komen. Anderzijds omdat de GGD als regionale gezondheidsdienst gemeenten en organisaties kan ondersteunen met haar kennis en kunde. Er is een GGD-werkgroep ingesteld die dit inzichtelijk maakt.

### Project Sociale media en gezondheidsprocessen

Beeldvorming bij incidenten is in de praktijk vaak lastig. De sociale media leveren vaak een extra stroom aan informatie op bij incidenten. In 2014 is door de GHOR in samenwerking met adviesbureau VDMMP onderzocht op welke wijze deze informatie te gebruiken is om de acute en publieke hulpverlening beter te ondersteunen. Onder meer is stilgestaan bij de informatiepositie binnen de organisatie én het netwerk. Ook is een goede basis gelegd voor een operationele omgevingsanalyse. Een omgevingsanalyse die niet alleen relevant voor de GHOR is, maar ook voor haar partners in de crisisbeheersing. 2016 staat in het teken van verdere ontwikkeling en positionering hiervan binnen de crisisbeheersingsorganisatie. Een innovatieve ontwikkeling waar ook in de rest van Nederland vraag naar is.

### Advisering bij evenementen

In de gehele regio vinden veel evenementen plaats. De GHOR adviseert gemeenten over de gezondheidkundige aspecten bij het verlenen van evenementenvergunningen. De kaders van deze gezondheidkundige aspecten zijn in het voorjaar van 2015 herzien en vastgelegd in de Leidraad Gezondheidkundige Advisering bij Publiekevenementen. Op dit moment wordt onder regie van VRG gewerkt aan een multidisciplinaire evenementenkalender en aan een verbetering van multi advisering bij grote evenementen. De GHOR is samen met de multi partners vertegenwoordigd in een werkgroep. Na het monstertruck-incident te Haaksbergen is een toenemende belangstelling te constateren voor evenementenveiligheid. We zien dit terug in het aantal adviesaanvragen. Evenementenveiligheid vraagt vooral om afstemming met de andere hulpdiensten.

### Wettelijke plannen

Binnen VRG zijn de wettelijke plannen "het regionaal risicoprofiel" en het "regionaal beleidsplan" herzien. Deze bevinden zich nu in het bestuurlijk besluitvormingsproces. De actualisatie en herziening van rampbestrijdingsplannen is een doorlopend proces. Noemenswaardige plannen zijn het incidentbestrijdingsplan Euroborg en het rampbestrijdingsplan Chemie Park Delfzijl. Het incidentbestrijdingsplan Euroborg is voortgekomen uit een aantal losse voorbereide scenario's. Gezien de risico's die een voetbalstadion met zich meebrengt tijdens voetbalwedstrijden is gekozen om de bestaande scenario's nogmaals tegen het licht te houden en te





verwerken in een voor de hulpdiensten herkenbaar format, zijnde het format van een incidentbestrijdingsplan.

Het rampbestrijdingsplan Chemie Park Delfzijl was een bestaand plan wat herzien is. Bijzonder aan dit plan is dat het niet 1 VR-plichtig bedrijf betreft, maar een cluster aan VR-bedrijven, waarbij ook de andere bedrijven op hetzelfde bedrijventerrein in het plan zijn opgenomen.

In Noord Nederlands verband is het plan Stroomuitval opgesteld. Dit is het eerste plan dat in Noord Nederland gezamenlijk is opgesteld. In de toekomst zullen meerdere plannen in dit verband opgesteld worden. Halverwege 2015 is het Protocol Maatschappelijke Incidenten geactualiseerd, met name in verband met wijzigingen in het zorgstelsel. Inhoudelijk is het protocol niet gewijzigd.

### Wat heeft de uitvoering gekost?

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten binnen het programma GHOR opgenomen:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Baten	1.770	1.770	1.770	-
Lasten	1.770	1.770	1.597	174
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	-	-	<b>174</b>	<b>174</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
<b>Reserve mutaties</b>	-	-	-	-
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	-	-	<b>174</b>	<b>174</b>

Het financiële resultaat van 174 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.





## 3 Paragrafen

### 3.1 Lokale heffingen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voorgeschreven dat in het jaarverslag wordt ingaan op de lokale heffingen. Het belangrijkste doel van VRG is de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding & crisisbeheersing. De GHOR en GK maken bestuurlijk gezien deel uit van VRG. De GHOR maakt organisatorisch deel uit van de GGD. De GK voert haar taken zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie. In de gemeenschappelijke kosten zijn ook de kosten van de GHOR en GK opgenomen. De voor de uitvoering van de taken van VRG gemaakte kosten worden onder aftrek van rijksbijdragen toegerekend via een verdeelsleutel aan de afnemende gemeenten. De verdeelsleutel is een mix van inwonerbijdrage en een verdeelsleutel die samenhangt met het fictief aandeel brandweezorg in het gemeentefonds. De gemeenten zijn in 2015 zelf verantwoordelijk voor de huisvestingskosten, deze zijn niet meegenomen in deze jaarrekening. Naast genoemde kostenverrekening komen geen door het Veiligheidsbestuur, vast te stellen gebonden of vrij besteedbare lokale heffingen voor.

### 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het BBV schrijft voor dat er in de jaarrekening een beoordeling gegeven wordt van het weerstandsvermogen die aangeeft hoe robuust de begroting is. Een robuuste begroting houdt, volgens de BBV-voorschriften in dat niet elke financiële tegenvaller in de begroting de organisatie dwingt tot bezuinigen. De beoordeling van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit: de weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Een inventarisatie van de risico's.

In 2015 is met het algemeen bestuur de beleidsnota omtrent risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. De nota heeft een meerjarig karakter en wordt tenminste eenmaal per vier jaar herzien. De bijlage met actuele risico's wordt periodiek geactualiseerd. Hierover wordt in de bestaande verantwoordingsstukken van de P&C-cyclus (jaarrekening, begroting) gerapporteerd. Wanneer een onderwerp tussentijds tot een hoog risico leidt voor de organisatie zal deze afzonderlijk aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

RG hanteert de volgende begrotingsdiscipline:

De exploitatie van VRG bestaat uit gemeenschappelijke taken, gefinancierd volgens de verdeelsleutel middelen cluster OOV in het gemeentefonds en een Brede Doeluitkering Rijksbijdrage (hierna: BDuR). Voor deze taken is egalitatie van niet-begrote baten en lasten via een algemene reserve toegestaan. Als de afwijkingen op gemeenschappelijke taken de grenzen van de algemene reserve te buiten gaan, worden deze ook met de deelnemende gemeenten verrekend. Het financiële beleid is erop gericht dergelijke nabalculatorische verrekeningen tot een minimum beperkt te houden. Binnen de exploitatie van de gemeenschappelijke taken wordt een "gesloten circuit" onderkend. Met gesloten circuit wordt bedoeld dat voor- en nadelen in de exploitatie van een bepaalde activiteit als gevolg van risico's en andere onzekerheden, afgedekt dienen te worden binnen de middelen, die voor deze activiteit beschikbaar zijn. Het volgende gesloten circuit worden onderkend

#### Omschrijving

Subsidie aardbevingsdeskundigheid

#### Reden gesloten circuit

Taken in opdracht van subsidiegever







Niet bestede subsidiegelden worden toegevoegd aan de post vooruit ontvangen middelen, waarvan de besteding gebonden is aan de voorwaarden van de subsidiegever.

Het weerstandsvermogen van een organisatie wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit (vrij beschikbare reserves)}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (uitkomst risico analyse)}}$$

Gezien het huidig economisch klimaat verwachten gemeenten in toenemende mate dat gemeenschappelijke regelingen risicobewust handelen en de gevolgen van financiële calamiteiten zoveel mogelijk zelf opvangen. Om die reden is een zekere buffer aan te raden. Het algemeen bestuur heeft deze buffer voor VRG vastgesteld op een ratio tussen de 1,0 en 1,4.

### Beschikbare weerstandscapaciteit van VRG

In onderstaand overzicht staan de reserves waarover VRG ultimo 2015 beschikt. Daarin zijn de nog door het algemeen bestuur goed te keuren bestemmingsvoorstellen van 2015 zoals in de jaarrekening opgenomen reeds verwerkt, resulterende in het weerstandsvermogen:

Reserves	31-12-2014	Bestemming resultaat 2014	1-1-2015	Onttrekking 2015	31-12-2015	Bestemming resultaat 2015	1-1-2016	Weerstandsvermogen
<b>Algemene reserves</b>								
Veiligheidsregio	595	2.360	2.955	- 1.000	1.955	111	2.066	2.065
Gemeentelijke Kolom	-	157	157	-157	-	100	100	100
<b>Totaal algemene reserves</b>	<b>595</b>	<b>2.517</b>	<b>3.112</b>	<b>- 1.157</b>	<b>1.955</b>	<b>211</b>	<b>2.166</b>	<b>2.166</b>
<b>Bestemmingsreserve</b>								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	- 371	2.011	-	2.011	-
BTW Gemeentelijke Kolom	-	129	129	-	129	-	129	-
Friciekosten	101	461	562	-	191	-	191	-
Nieuw Beleid	-	-	-	-	-	386	386	-
BTW GHOR	-	-	-	-	-	210	210	-
Oefenen Gemeentelijke Kolom	17	-17	-	-	-	-	-	-
<b>Totaal bestemmingsreserve</b>	<b>2.129</b>	<b>573</b>	<b>2.702</b>	<b>- 371</b>	<b>2.331</b>	<b>596</b>	<b>2.927</b>	<b>-</b>
<b>Totale reserves</b>	<b>2.724</b>	<b>3.090</b>	<b>5.814</b>	<b>- 1.528</b>	<b>4.285</b>	<b>807</b>	<b>5.092</b>	<b>2.165</b>

Tot het weerstandsvermogen worden beide algemene reserves gerekend en de bestemmingsreserve BTW Gemeentelijke Kolom. De algemene reserve Veiligheidsregio is beschikbaar voor alle programma's om een tekort in de exploitatie op te vangen en ter dekking van de risico's.

De algemene reserve Gemeentelijke Kolom is expliciet benoemd om het beoogde tekort op de exploitatie in de begroting 2016 te compenseren. Dit is bestuurlijk vastgelegd in de begroting 2016.

Tot het weerstandsvermogen wordt niet gerekend:

- De bestemmingsreserve materieel VRG is (grotendeels) bestemd om de kapitaallasten op de toekomstige investeringen te kunnen dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk zijn





geschonken waarvoor vervanging voor eigen rekening komt. VRG stelt een meerjaren investeringsbegroting op, die inzicht geeft in toekomstige uitputting van deze reserve.

- De bestemmingsreserve frictiekosten is bestemd om de ontmantelingskosten van de voormalige regionale brandweer voor het jaar 2016 aan de gemeente Groningen te vergoeden.
- De bestemmingsreserve BTW Gemeentelijke Kolom is bestemd om de BTW lasten te dekken wanneer van de fiscus geen verrekening met het BTW-compensatiefonds mag plaatsvinden.
- De bestemmingsreserve BTW GHOR is bestemd om de btw lasten over de in 2016 te verwachten personeelskosten van de GHOR op te vangen.
- De bestemmingsreserve voor nieuwe beleidsontwikkelingen is bestemd om de door het bestuur geaccordeerde besluiten omtrent brandweezorg Eemshaven, huisvesting en opleidingskosten in 2016 te financieren.

Vanuit de resultaatsbestemming 2015 worden de volgende voorstellen gedaan:

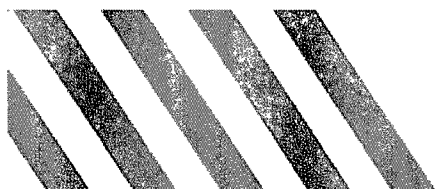
#### Algemene reserve

- Aan de algemene reserve Veiligheidsregio 111 duizend euro toe te voegen uit het resultaat van het programma brandweezorg inclusief meldkamerfunctie (30 duizend euro) en het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (81 duizend euro).
- Aan de algemene reserve Gemeentelijke Kolom 100 duizend euro toe te voegen uit het resultaat van het programma Gemeentelijke Kolom (90 duizend euro) en uit het resultaat programma brandweer (10 duizend euro). Hiermee kan het begrotingstekort voor 2016 worden opgevangen.

#### Bestemmingsreserve

- Een reserve BTW GHOR te vormen voor een bedrag van 210 duizend euro vanuit het resultaat van het programma GHOR (174 duizend euro) en het programma brandweezorg inclusief meldkamerfunctie (36 duizend euro). Hiermee is de reserve afdoende om de btw lasten van de GHOR voor de inzet van personeel vanuit de GGD in 2016 te dekken.
- Een reserve nieuw beleid te vormen voor een bedrag van 386 duizend euro ten aanzien van de volgende geaccordeerde bestuursvoorstellen:
  - Adequate brandweezorgvoorziening in de Eemshaven middels een investering in brandveilig ondernemen, 175 duizend euro.
  - Formatie huisvesting van 1,5 fte, 60 duizend euro.
  - Invlechten opleidingskosten, 151 duizend euro.

Hiermee kunnen de kosten voor nieuw beleid in 2016 worden gedekt zonder uitzetting van de begroting. Deze reserve wordt gevormd uit het resterende resultaat van het programma brandweezorg inclusief meldkamerfunctie.





### Toelichting op de risico's

De risico's voor uitvoering van de veiligheidsregio-taken worden conform vastgesteld beleid gemonitord in het kader van de P&C cyclus. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de risico's die VRG onderkent met mogelijke financiële consequenties:

Risico's	Actueel vanaf	Bedrag (x € 1.000)	Kans
FLO-ontwikkelingen	2015	PM	Hoog
Paraatheid	2015	PM	Hoog
Arbeidshygiëne/ RI&E	2015	300	Hoog
Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten	2014	250	Hoog
Claims van derden	2014	300	Midden
Claims van eigen personeel	2014	150	Hoog
Versneld afschrijven materieel	2014	200	Hoog
BRZO subsidie	2015	200	Hoog
Overdracht MkNN naar LMO	2014	200	Hoog
Huisvestingstransities	2014	PM	Midden
Organisatorische wijzigingen	2014	PM	Midden
<b>Totaal</b>		<b>1.650</b>	

De risico's worden in bijlage V van de jaarrekening verder toegelicht.

### Beoordeling toereikendheid weerstandsvormogen

De ratio weerstandsvormogen komt uit op 1,39 beschikbare weerstandscapaciteit (reserves: 2.294) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's: 1.650). Hiermee valt de ratio binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4. Waarbij de kanttekening te plaatsen is dat er een aantal risico's worden onderkent waarvan niet in te schatten is wat de kosten zullen zijn bij optreden.

Kengetallen	2014	Begroting 2015	2015
Netto schuldquote	17,0%	18,3%	17,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	17,0%	18,3%	17,2%
Solvabiliteitsratio	59,2%	56,1%	53,7%
Structurele exploitatieruimte	5,1%	-0,4%	0,5%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De solvabiliteitsratio is in 2015 gedaald ten opzichte van 2014 met 5,5% als gevolg van het bestuursbesluit op 16 oktober 2015 om vanuit het financiële resultaat 2014 1 miljoen euro terug te laten vloeien richting de gemeenten.

### 3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gebouwen waarin VRG is gehuisvest zijn in eigendom van de gemeenten. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van deze gebouwen ligt bij deze gemeenten. Alleen de BTW-lasten op de onderhoudskosten worden door VRG aan de gemeenten vergoed.

VRG is wel verantwoordelijk voor het onderhouden van het van de in 2014 van gemeenten overgenomen materieel. Het onderhoud van dit materieel vindt plaats conform de





onderhoudskalender. De investeringscyclus van dit materieel waaraan veelal een aanbestedingstraject gekoppeld is wordt voortvarend opgepakt.

### 3.4 Financiering

Het treasurystatuut van de gemeenschappelijke regeling is vanaf 1 januari 2014 van toepassing. Hierin is bepaald dat VRG haar investeringen in beginsel financiert uit eigen middelen. Daarnaast regelt het statuut dat wanneer de eigen financieringsmiddelen ontoereikend zijn, voor investeringen aanvullende financiering kan worden aangetrokken. Het statuut is 6 december 2013 vastgesteld door het algemeen bestuur. Eind 2015 stonden er twee leningen in de boeken voor een totaalbedrag van 5 miljoen euro. Deze zijn in 2014 aangetrokken om een deel van de overgenomen activa van de gemeenten te financieren.

#### Liquiditeitspositie

In 2015 zijn er geen kortlopende financiële middelen aan getrokken. Door een adequaat treasurybeleid worden de financiële middelen optimaal ingezet.

#### Kasgeldlimiet

Op grond van de wet financiering decentrale overheden (hierna: wet Fido) dient de begroting en de jaarverantwoording inzicht te verschaffen in de kasgeldlimiet over het afgelopen jaar en de renterisiconorm voor de komende 4 jaar van de organisatie. Bij de berekening is de primaire (programma-)begroting van het betreffende jaar uitgangspunt. De kasgeldlimiet beperkt de omvang van vlottende schulden ten opzichte van de begroting en de vlottende middelen.

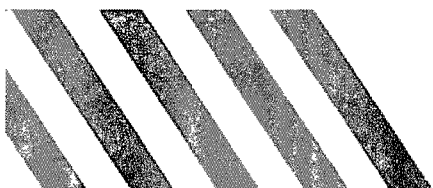
Kasgeldlimiet 2015		Bedrag (€1.000)			
Begrotingstotaal	41.533				
Voorgeschreven percentage	8,20%				
Kasgeldlimiet	3.406				
Overzicht kasgeldlimiet	1e kwartaal	2 <sup>e</sup> kwartaal	3 <sup>e</sup> kwartaal	4 <sup>e</sup> kwartaal	
Gem. netto vlottende schuld	-2.579	-2.487	-3.107	-1.553	
Kasgeldlimiet	3.406	3.406	3.406	3.406	
Ruimte onder kasgeldlimiet	5.985	5.893	6.513	4.959	

#### Netto vlottende schuld

Door een verdere implementatie van het softwarepakket Proquo is er een efficiëntere facturenstroom opgang gekomen, waardoor de inkomende facturen sneller afgehandeld worden. Overeenkomstig de liquiditeitsplanning komen de vlottende middelen binnen. Halverwege de eerste maand van elk kwartaal wordt de gemeentelijke bijdrage gefactureerd. Met de huisbankier, BNG bank, is er een krediet- en depotarrangement vastgelegd van 3,3 miljoen euro voor de kortlopende negatieve saldi in rekening-courant. Zoals verder uit het bovenstaande overzicht blijkt, blijven we ruim onder de kasgeldlimiet.

#### Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.





<b>Renterisico norm</b>				(Bedrag * 1.000)
Jaar	2016	2017	2018	2019
Begrotingstotaal	44.855	45.370	46.146	46.436
Voorgescreven percentage	20%	20%	20%	20%
Risico norm	8.971	9.074	9.229	9.287
Rente herzieningen	5	5	5	5
Aflossingen	0	0	0	2.500
Rente risico	5	5	5	2.505
Renterisico norm	8.971	9.074	9.229	9.287
Rente risico	5	5	5	2.505
Ruimte onder de renterisico norm	8.966	9.069	9.224	6.782

Opm.: de leningen en aflossingen van in 2016 af te sluiten geldleningen t.b.v. financiering kazernes zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Uit het overzicht blijkt dat het risico bij herfinanciering ruim binnen de renterisiconorm blijft.

### 3.5 **Bedrijfsvoering**

Binnen die diensten Bedrijfsvoering en DPOO worden alle ondersteunende taken verricht waaronder financiën, personeelszaken, facilitaire zaken en informatiemanagement en inkoop.

In 2015 is de aandacht vooral gericht geweest op:

- Bedrijfsvoeringprocessen verder stroomlijnen.
- Efficiënter inkoopproces met als doel de betaaltermijnen te bekorten.
- Voorbereiding getroffen op een grote organisatie evaluatie.
- Digitalisering van processen en zaakgericht werken.
- Informatieveiligheid verbeteren.
- Eerste grote aanbestedingstrajecten succesvol afgerond.
- Het inrichten van contractbeheer en contractmanagement.
- De discussie over de richting waarin de technische dienst zich naar de toekomst moet ontwikkelen.
- De voorbereiding op de besluitvorming omtrent de overname van de huisvesting
- Doorontwikkeling PPMO.
- Digitalisering P-processen.
- Arbobeleid.

### 3.6 **Rechtmatigheid**

Uit oogpunt van rechtmatigheid zijn per 1 januari 2014 een financiële- en een controleverordening (ex. Artikel 212 en 213 van de Gemeentewet) van toepassing, deze zijn vastgesteld in de vergadering van 6 december 2013 van het algemeen bestuur.

### 3.7 **Grondbeleid**

In 2015 heeft VRG geen grond aangekocht en was geen eigenaar van panden (kazernes) of de grond waarop deze gevestigd is.





### **3.8 Verbonden partijen**

In 2015 heeft VRG via de "Samenwerkingsovereenkomst MkNN" een belang in de Stichting Beheer Openbare Voorziening Meldkamer Noord-Nederland, gevestigd te Drachten.

De Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, het beheren en verhuren van een register goed ten behoeve van de MkNN. Vanaf 2011 is gestart met de activiteiten van de stichting. De stichting is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen. Het eigen vermogen einde boekjaar 2015 en het resultaat over het boekjaar 2015 zijn derhalve nihil.

COLOMBIA





## Jaarrekening

COLOMBIA





## 4 Balans en toelichting

ACTIVA	31-12-2015	31-12-2014	PASSIVA	31-12-2015	31-12-2014
<b>Vaste activa</b>			<b>Vaste passiva</b>		
<i>Materiële vaste activa</i>	13.408	13.880	<i>Algemene reserve</i>	1.954	595
			<i>Bestemmingsreserves</i>	2.330	2.128
			<i>Resultaat voor bestemming</i>	807	3.089
			<i>Voorzieningen</i>	1.153	1.030
			<i>Vaste schulden</i>	5.000	5.000
<b>Totaal vaste activa</b>	<b>13.408</b>	<b>13.880</b>	<b>Totaal vaste passiva</b>	<b>11.245</b>	<b>11.842</b>
<b>Vlottende activa</b>			<b>Vlottende passiva</b>		
<i>Uitzettingen &lt; 1 jaar</i>	2.311	2.471	<i>Schulden &lt; 1 jaar</i>	4.490	4.825
<i>Liquide middelen</i>	16	316			
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>2.327</b>	<b>2.787</b>	<b>Totaal vlottende passiva</b>	<b>4.490</b>	<b>4.825</b>
<b>Totaal activa</b>	<b>15.734</b>	<b>16.668</b>	<b>Totaal passiva</b>	<b>15.734</b>	<b>16.668</b>

COPIED







## Vaste activa

### Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2014	Investerings 2015	Onderhanden 2015	Boekwaarde Desinv. 2015	Afscriptingen 2015	Boekwaarde 31-12-2015
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-
Woonruimten	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-
Grond, weg- en waterb. werken	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	10.181	645	-	29	1.303	9.494
Machines, apparaten en installaties	1.642	476	130	87	365	1.795
Overige materiële vaste activa	2.058	253	164	-	355	2.119
<b>Totaal</b>	<b>13.880</b>	<b>1.373</b>	<b>294</b>	<b>116</b>	<b>2.024</b>	<b>13.408</b>

Een specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in bijlage II.

De boekwaarde van de vaste activa is in 2015 afgenomen waaruit blijkt dat de herinvesteringscyclus nog niet volledig op gang gekomen is.

### Vlottende activa

#### Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2015	31-12-2014
Vorderingen op openbare lichamen	747	1.058
Uitzettingen in Rijks schatkist	1.559	1.226
Overige vorderingen	4	187
<b>Totaal</b>	<b>2.311</b>	<b>2.472</b>

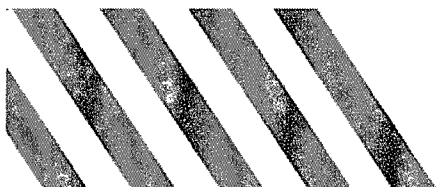
De vordering op openbare lichamen heeft betrekking op de afwikkeling van de opleidingskosten van vrijwilligers met de gemeenten. Daarnaast een btw vordering op de belastingdienst inzake de GKG van en een nog te ontvangen subsidie inzake impuls omgevingsveiligheid.

Ultimo 2015 is 85% van het debiteurensaldo een vordering op een andere veiligheidsregio. Gelet op het karakter en kredietwaardigheid van deze debiteuren wordt hiervoor geen voorziening getroffen.

### Liquide middelen

	31-12-2015	31-12-2014
Bank en giroaldi	13	313
Kas	3	3
<b>Totaal</b>	<b>16</b>	<b>316</b>

Dit betreft de saldi de bankrekeningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten (hierna: BNG) en Triodos bank en het kassaldo.





Er is een overeenkomst met de BNG inzake de toepassing van het schatkistbankieren. Zodra het banksaldo boven de 300 duizend euro uitkomt wordt het hogere saldo automatisch door de BNG afgeroomd.

## Vaste passiva

### Algemene reserve

	31-12-2014	Res. bestemming 2014	1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Veiligheidsregio	595	2.359	2.954	-	1.000	1.954
Gemeentelijke Kolom	0	157	157	-	157	0
<b>Totaal</b>	<b>595</b>	<b>2.516</b>	<b>3.111</b>	<b>-</b>	<b>1.157</b>	<b>1.954</b>

De bestemming van het resultaat 2014 is verwerkt conform vaststelling van de jaarrekening 2014. De onttrekking aan de algemene reserve Veiligheidsregio is gedaan op basis van het bestuursbesluit op 16 oktober 2015 om vanuit het financiële resultaat van 2014 één miljoen euro terug te laten vloeien richting de gemeenten. De onttrekking uit de algemene reserve Gemeentelijke Kolom is conform de begroting 2015. Deze diende ertoe de begroting van de Gemeentelijke Kolom sluitend te krijgen.

### Bestemmingsreserve

	31-12-2014	Res. bestemming 2014	1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2015
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	-	2.011
Friciekosten	101	461	562	-	371	191
BTW Gemeentelijke Kolom	-	129	129	-	-	129
Oefenen Gemeentelijke Kolom	17	-17	-	-	-	-
<b>Totaal</b>	<b>2.128</b>	<b>573</b>	<b>2.702</b>	<b>-</b>	<b>371</b>	<b>2.330</b>

De bestemming van het resultaat 2014 is verwerkt conform vaststelling van de jaarrekening 2014. De onttrekking uit de bestemmingsreserve friciekosten is gedaan in overeenstemming met het bestuursbesluit van 4 juli 2014 en valt vrij in het resultaat van 2015.

### Voorzieningen

	31-12-2014	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2015
BTW herziening kazernes	612	-	-	-	612
Personeel gerelateerd	309	231	-	-39	501





Afbouwregeling vrijwilligers	109	-	-	-69	40
<b>Totaal</b>	<b>1.030</b>	<b>231</b>	<b>-</b>	<b>-108</b>	<b>1.153</b>

#### BTW herziening kazernes

VRG compenseert de gemeenten die een brandweerkazerne hebben gebouwd of verbouwd na 2004. In het geval dat de gemeente het bedrag aan BTW van deze bouwactiviteiten terug moet betalen aan de fiscus. De gesprekken met de belastingdienst zijn grotendeels gevoerd maar hebben nog niet tot een beschikking geleid. Vooruitlopend op deze beschikking is in 2014 een voorziening getroffen.

#### Personeel gerelateerd

Deze voorziening bestaat uit twee elementen: een voorziening voor opgelopen gezondheidsschade door medewerkers en de WW verplichting voor voormalige werknemers.

Twee medewerkers van VRG hebben gezondheidsschade opgelopen door het uitoefenen van hun beroep. In één geval weigert de verzekeraar over te gaan tot een schade-uitkering. In het andere geval heeft VRG besloten een coulancebetaling aan de medewerker te doen.

VRG is eigenrisicodragers voor de WW. Aan medewerkers waarvan afscheid wordt genomen (ook na een tijdelijk dienstverband) moet een WW-uitkering worden betaald hiervoor is een voorziening getroffen.

#### Afbouwregeling vrijwilligers

In 2014 is de regeling vrijwilligers vastgesteld, hierin zijn de vergoedingen voor de verschillende activiteiten voor de vrijwillige brandweer opgenomen. Hiermee zijn eerdere regelingen van de gemeentelijke brandweerkorpsen vervallen. Via het sociaal statuut worden vrijwilligers in de periode 2014-2017 gecompenseerd voor een inkomstendaling. De voorziening ultimo 2015 bestaat uit de te verwachte betaling voor de jaren 2016 en 2017, de aanwending heeft betrekking op de vergoeding over 2015.

#### **Vaste schulden**

	31-12-2014	Opgenomen	Afgelost	31-12-2015
Banklening BNG I	2.500	-	-	2.500
Banklening BNG II	2.500	-	-	2.500
<b>Totaal</b>	<b>5.000</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>5.000</b>

De ingangsdatum van de beide leningen is 28 februari 2014.

De aangegane looptijd bedroeg respectievelijk 2 en 5 jaar met de bijbehorende rentepercentages van 0,79% en 1,50%. Beide leningen zijn aflossingsvrij aangetrokken bij de BNG zonder verstrekking van een onderpand. Lening II zal per 28 februari 2016 worden afgelost.

De rentelasten op jaarbasis van deze leningen bedraagt 57 duizend euro.

#### **Vlottende passiva**

##### **Netto schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

	31-12-2015	31-12-2014
Overige schulden	4.468	4.825
Bank en girosaldi	22	-
<b>Totaal</b>	<b>4.490</b>	<b>4.825</b>

De post overige schulden is te categoriseren naar de volgende onderwerpen:





#### Personeelskosten

Het saldo per einde jaar bestaat voor 1,7 miljoen uit nog af te dragen loonheffingen en pensioenlasten over de salarisbetaling van december en de nog te betalen salarissen aan de vrijwilligers over het vierde kwartaal.

Daarnaast is nog een verplichting opgenomen voor een nabetaling van loonbelasting over 2014 van 43 duizend euro en een bedrag aan af te dragen ZVW werkgeversheffing over 2014 en 2015 van 365 duizend euro. Bij de inrichting van het salarispakket was geen afdracht ZVW premie over de vrijwilligersvergoedingen ingebouwd. Dit hebben we hersteld.

#### Schuld aan openbare lichamen

De nacalculatie van opleidingskosten met gemeente bedraagt 123 duizend euro. Voor de verrekening van de BTW op de huisvestingslasten kazernes met gemeenten is 84 duizend euro opgenomen. Daarnaast is een schuld aan de gemeente Groningen opgenomen voor de afwikkeling van het programma GHOR van 258 duizend euro en met de gemeente Hoogezand-Sappemeer een bedrag van 200 duizend euro voor de afwikkeling van de kosten voor het programma Gemeentelijke Kolom.

#### Overige

Dit betreft diverse facturen die in 2016 ontvangen zijn maar waarvan de kosten betrekking hadden op 2015.

Één bankrekening die wordt aangehouden bij de BNG vertoonde ultimo 2015 een creditsaldo.

COMPLEET





## 5 Overzicht van baten en lasten incl. toelichting

Het resultaat na reserve mutaties van de vier programma's is:

Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	462
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	81
Gemeentelijke Kolom	90
GHOR	173
<b>Totaal VRG</b>	<b>807</b>

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Bijdrage gemeente	33.547	33.547	33.047	-500
BDuR	6.950	6.950	6.985	35
Overige baten	1.036	1.036	1.354	318
<b>Totale baten</b>	<b>41.533</b>	<b>41.533</b>	<b>41.387</b>	<b>-146</b>
Lasten	41.690	41.690	41.154	536
<b>Totale lasten</b>	<b>41.690</b>	<b>41.690</b>	<b>41.154</b>	<b>536</b>
Incidentele baten	-	-	137	137
Incidentele lasten	-	-	91	91
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	<b>-157</b>	<b>-157</b>	<b>279</b>	<b>436</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	157	157	528	371
<b>Reserve mutaties</b>	<b>157</b>	<b>157</b>	<b>528</b>	<b>371</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>807</b>	<b>807</b>





Programma: Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Bijdrage gemeente	31.724	31.724	31.224	-500
BDuR	5.301	5.301	5.336	35
Overige baten	601	601	1.018	417
<b>Totale baten</b>	<b>37.626</b>	<b>37.626</b>	<b>37.578</b>	<b>-48</b>
Lasten	37.626	37.626	37.533	93
<b>Totale lasten</b>	<b>37.626</b>	<b>37.626</b>	<b>37.533</b>	<b>93</b>
Incidentele baten	-	-	137	137
Incidentele lasten	-	-	91	-91
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>91</b>	<b>91</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	371	371
<b>Reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>371</b>	<b>371</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>462</b>	<b>462</b>

Brandweezorg

Binnen brandweezorg worden alle brandweertaken uitgevoerd, van preventie, pro-actie en preparatie tot aan repressie en nazorg. Dat betekent het ontwikkelen van preventieplannen en deze uitvoeren, toezicht houden en handhaven, repressief personeel opleiden en beoefenen, materieel aanschaffen en onderhouden en uitrukken. Al deze activiteiten zijn ondergebracht in drie sectoren Incidentbestrijding, Risicobeheersing en Operationele Ondersteuning. Deze sectoren worden door twee stafdiensten ondersteund: DPOO en Bedrijfsvoering.

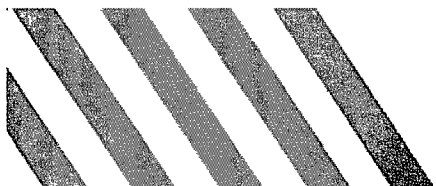
Verreweg het grootste deel van het budget gaat op aan personeelskosten, kosten voor opleiden en oefenen en kosten voor het onderhoud van materieel. Voor VRG werkte eind 2015 719 vrijwilligers 307 dagdienstmedewerkers.

Meldkamerfunctie

De kosten die in 2015 gemoeid zijn met de MkNN bedragen net als in 2014 1,2 miljoen euro. Dit bedrag bestaat uit de salariskosten van de centralisten en ondersteunend personeel, de huisvesting en ICT gerelateerde kosten. De Veiligheidsregio Drenthe, de nationale politie en de stichting MkNN hebben een rol in de uitvoering. Er wordt gewaarborgd dat er een 24-uurs parate schakel is tussen de burgers die om hulp vragen en de diverse brandweerkorpsen. Daarnaast worden hulpverleners begeleid en voorzien van informatie en wordt er voor gezorgd dat er verbindingen is bij grotere calamiteiten.

*Specificatie verschil baten ten opzichte van de actuele begroting*

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Bedrag
Bijdrage gemeenten	Nadeel	500
BDuR	Voordeel	35
Subsidie Impuls	Voordeel	159
Detacheringsopbrengsten	Voordeel	205
Overige	Voordeel	53
<b>Totaal</b>	<b>Nadeel</b>	<b>48</b>





#### Bijdrage gemeenten (nadeel 500 duizend euro)

Het bestuur heeft in oktober besloten op basis van de tussentijdse rapportage en het te verwachten financieel resultaat over 2015 een bedrag van 500 duizend euro vooruitlopend op de vaststelling van de jaarstukken 2015 terug te laten vloeien naar de gemeenten.

#### BDuR (voordeel 35 duizend euro)

Na vaststelling van de begroting is er van het ministerie een loon- en prijsindexatie ontvangen waardoor de BDuR uitkering hoger is uitgevallen.

#### Subsidie Impuls (voordeel 159 duizend euro)

Bij het opstellen van de begroting 2015 was geen zicht op voortzetting van de subsidie impuls omgevingsveiligheid. Deze subsidie is in 2015 gecontinueerd en er is een bedrag van 159 duizend euro ontvangen.

#### Detacheringsopbrengsten (voordeel 205 duizend euro)

In de begroting zijn alleen die detacheringsopbrengsten opgenomen met betrekking tot de contracten doorliepen in 2015. De opbrengsten vallen hoger uit omdat we er goed in zijn geslaagd boven formatieve medewerkers tegen een financiële vergoeding elders onder te brengen.

#### Overige (voordeel 53 duizend euro)

Met name de bijdrage van crisispartners is hoger uitgevallen.

#### *Specificatie verschil lasten ten opzichte van de actuele begroting*

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Bedrag
BTW op investeringen	Voordeel	425
Kapitaallasten	Voordeel	723
Landelijke Meldkamer	Voordeel	385
Personeelskosten	Nadeel	177
Huisvestingskosten	Nadeel	220
IM/ICT kosten	Nadeel	268
Juridische kosten	Nadeel	140
Onderzoekskosten	Nadeel	330
Overige kosten	Nadeel	305
<b>Totaal</b>	<b>Voordeel</b>	<b>93</b>

#### BTW op investeringen (voordeel 425 duizend euro)

VRG krijgt een lumpsum compensatie van het Rijk voor het niet meer kunnen compenseren van de BTW. Het gehele bedrag aan BTW compensatie wordt pas ingezet naar mate VRG door haar herinvesteringscyclus heen gaat. De gevolgen van het niet meer kunnen compenseren van de BTW komt pas geheel tot uitdrukking in hogere kapitaallasten als alle activa een keer vervangen is. Op basis van de huidige kapitaallasten bedraagt het voordeel 425 duizend euro.

#### Kapitaallasten (voordeel 723 duizend euro)

De rente en afschrijvingskosten vallen lager uit, er wordt gewerkt aan een visie op het meerjaren-investeringsbeleid. Daarnaast komen voorgenomen herinvesterings later tot stand, hoewel er in het afgelopen jaar de nodige aanbestedingstrajecten zijn afgerond. VRG krijgt gelet op haar omvang in het kader van rechtmatigheid vaker te maken met vaak tijdrovende aanbestedingstrajecten. Hierdoor duurt het langer voordat de investeringen zijn afgerond en de afschrijvingen starten. In de begroting 2015 is met 3% rente binnen de kapitaallasten gerekend. In werkelijk bedroeg de rente op de twee aangegane leningen 0,79% respectievelijk 1,50%.





Daarnaast hebben we minder geleend vanwege het financiële resultaat van 2014.

#### Landelijke Meldkamer (voordeel 385 duizend euro)

Sinds 2011 beschikt VRG over een BTW voordeel ten aanzien van de door het Rijk gegeven BTW compensatie op meldkamer activiteiten. Deze middelen zijn door de jaren heen ingezet voor de vorming van de MkNN en de projectkosten regionalisering. In 2015 zijn ze niet ingezet. Het aantal meldkamers in Nederland wordt teruggebracht naar tien en de meldkamer in Drachten wordt overgedragen aan het Rijk. Na overdracht valt dit jaarlijkse BTW voordeel van 400 duizend euro weg. Op personele inzet van de meldkamer is 15 duizend euro nadeel behaald.

#### Personeelskosten (nadeel 177 duizend euro)

De salarislasten over 2015 zijn 300 duizend euro lager uitgevallen dan begroot. Ook de kosten voor opleiden vielen 180 duizend euro lager uit. Daar staat tegenover dat we een voorziening eigen risico WW hebben moeten vormen voor een bedrag van 230 duizend euro. Tevens hebben we ZVW premie over de vrijwilligersvergoedingen 2014 na te betalen. De kosten hiervoor bedragen 173 duizend euro. Tot slot hebben we de gemeente Groningen 255 duizend euro voor personele frictiekosten betaald, conform bestuursbesluit.

#### Huisvestingskosten (nadeel 220 duizend euro)

VRG betaalt voor een bedrag van 160 duizend euro aan werkplekvergoedingen aan gemeenten. Deze kosten zitten niet in de begroting. Daarnaast wordt een extra pand gehuurd voor de huisvesting van dagdienst personeel voor een bedrag van 60 duizend euro.

#### IM / ICT kosten (nadeel 268 duizend euro)

Conform bestuursbesluit is een vergoeding voor frictiekosten aan de gemeente Groningen betaald ten bedrage van 116 duizend euro. Het gaat hier om de niet-personele frictiekosten. Daarnaast hadden we in 2015 eenmalige kosten ten bedrage van 75 duizend euro voor het omzetten van de telefonie van vaste aansluitingen naar mobiele toestellen. Voor het gebruik van onder meer de aardbevingsmonitor en het nieuwe documentmanagementsysteem is 78 duizend euro uitgegeven.

#### Juridische kosten (nadeel 140 duizend euro)

In 2015 was sprake van extra juridische kosten in verband met het gaswinningsdossier, een kort geding in verband met de aanbesteding van de tankautospuiten en personele dossiers.

#### Onderzoekskosten (nadeel 330 duizend euro)

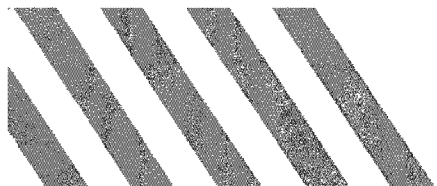
In 2015 hebben er een aantal onderzoeken plaatsgevonden door externe partijen onder meer voor de overname van de huisvesting, rookmelderdichtheid, brandweezorg Eemshaven en de organisatieontwikkeling.

#### Overige kosten (nadeel 305 duizend euro)

Voor de aanschaf van kleding is in 2015 125 duizend euro extra uitgegeven. Dit moet in samenhang met lagere uitgaven in 2014 gezien worden. Dit geldt eveneens voor de onderhoudskosten. Hiervoor is 105 duizend euro meer uitgegeven dan begroot. In 2015 is daarnaast 75 duizend euro uitgegeven aan huur en herstelkosten van TAS'en in verband met revisies en schades.

#### **Incidentele baten en lasten.**

De incidentele baten en lasten hebben volledig betrekking op de verkoop van vaste activa. De baten voor 137 duizend euro betreft de verkoop van voertuigen.







De incidentele lasten komen voort uit de vervanging van de warmtebeeldcamera's, waarvan een deel nog een boekwaarde had. Daarnaast hebben we het aantal ademluchtwerkplaatsen teruggebracht met een afboeking als gevolg.

### **Reservemutaties**

De reservemutaties betreft de vrijval van de frictiekosten aan de gemeente Groningen zoals bestuurlijk in 2014 is vastgesteld.

COMPLEET





## Programma: Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Bijdrage gemeente	423	423	423	-
B DuR	469	469	469	-
Overige baten	435	435	337	-98
<b>Totale baten</b>	<b>1.327</b>	<b>1.327</b>	<b>1.229</b>	<b>-98</b>
Lasten	1.327	1.327	1.148	179
<b>Totale lasten</b>	<b>1.327</b>	<b>1.327</b>	<b>1.148</b>	<b>179</b>
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele lasten	-	-	-	-
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>81</b>	<b>81</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
<b>Reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>81</b>	<b>81</b>

*Specificatie verschil baten ten opzichte van de actuele begroting*

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Bedrag
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Nadeel	85
Multidisc. Opl. oefenen trainen	Nadeel	13
<b>Totaal</b>	<b>Nadeel</b>	<b>98</b>

Subsidie aardbevingsdeskundigheid (nadeel 85 duizend euro)

Voor deze subsidie is een bedrag van 400 duizend euro op jaarbasis beschikbaar gesteld door het ministerie. Begin 2015 is geen volledige personele invulling gegeven aan dit project waardoor niet het volledig beschikbare subsidiebedrag aan kosten is gemaakt.

Multidisc. Opl. oefenen trainen (nadeel 13 duizend euro)

Vanuit het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing wordt deze activiteit uitgevoerd voor meerdere partners van VRG. Doordat deze werkzaamheden goedkoper zijn uitgevoerd blijven de opbrengsten ook achter bij de begroting.

*Specificatie verschil lasten ten opzichte van de actuele begroting*

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Bedrag
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Voordeel	85
Multidisc. Opl. Oefenen trainen	Voordeel	15
Overig	Voordeel	79
<b>Totaal</b>	<b>Voordeel</b>	<b>179</b>

Subsidie aardbevingsdeskundigheid (voordeel 85 duizend euro)

Voor deze subsidie is een bedrag van 400 duizend euro op jaarbasis beschikbaar gesteld door het ministerie. Begin 2015 is geen volledige personele invulling gegeven waardoor niet het volledige subsidiebedrag gedeclareerd is.





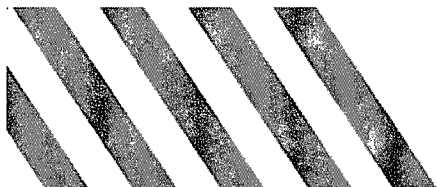
Multidisc. Opl. oefenen trainen (voordeel 15 duizend euro)

Zie toelichting baten, niet alle kosten worden doorbelast vandaar dat het bedrag iets hoger is.

Overig (voordeel 79 duizend euro)

De overhead die wordt toegerekend aan het programma crisismanagement is lager dan tot 2014 gebeurde door de gemeente Groningen. Deze historische overhead is wel gecontinueerd in de begroting van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Daarnaast vallen de bijdragen aan derden lager uit dan begroot.

COMPLEET





## Programma: Gemeentelijke Kolom

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Bijdrage gemeente	810	810	810	-
BDuR	-	-	-	-
Overige baten	-	-	-	-
<b>Totale baten</b>	<b>810</b>	<b>810</b>	<b>810</b>	<b>-</b>
Lasten	967	967	877	90
<b>Totale lasten</b>	<b>967</b>	<b>967</b>	<b>877</b>	<b>90</b>
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele lasten	-	-	-	-
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	<b>-157</b>	<b>-157</b>	<b>-67</b>	<b>90</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	157	157	157	-
<b>Reserve mutaties</b>	<b>157</b>	<b>157</b>	<b>157</b>	<b>-</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>90</b>	<b>90</b>

*Specificatie verschil lasten ten opzichte van de actuele begroting*

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Bedrag
Personeelskosten	Voordeel	35
Piketkosten	Voordeel	20
Opleidingskosten	Voordeel	35
<b>Totaal</b>	<b>Voordeel</b>	<b>90</b>

Personeelskosten (voordeel 35 duizend euro)

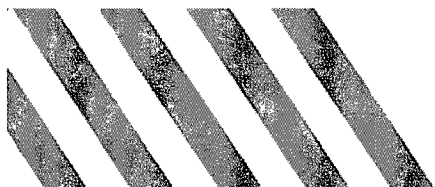
De salarislasten vallen lager uit doordat de personele invulling goedkoper is gedaan dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Piketkosten (voordeel 20 duizend euro)

Binnen de begroting wordt geraamd voor feitelijke inzet van de piketfunctionarissen. Deze kosten blijven in 2015 achter.

Opleidingskosten (voordeel 35 duizend euro)

Binnen de opleidingskosten is in 2015 minder gebruik gemaakt van externe inhuur. Veel opleidingen zijn met eigen personeel gegeven. Er is een start gemaakt met de ontwikkeling van e-learning maar het project heeft enige vertraging opgelopen waardoor de kosten achterblijven bij de begroting.





## Programma: GHOR

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Bijdrage gemeente	590	590	590	-
BDuR	1.180	1.180	1.180	-
Overige baten	-	-	-	-
<b>Totale baten</b>	<b>1.770</b>	<b>1.770</b>	<b>1.770</b>	<b>-</b>
Lasten	1.770	1.770	1.597	173
<b>Totale lasten</b>	<b>1.770</b>	<b>1.770</b>	<b>1.597</b>	<b>173</b>
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele lasten	-	-	-	-
<b>Resultaat voor reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>173</b>	<b>173</b>
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
<b>Reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Resultaat na reserve mutaties</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>173</b>	<b>173</b>

*Specificatie verschil lasten ten opzichte van de actuele begroting*

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Bedrag
Taken wet Veiligheidsregio's	Voordeel	173
<b>Totaal</b>	<b>Voordeel</b>	<b>173</b>

Taken wet Veiligheidsregio's (Voordeel 173 duizend euro)

De GHOR heeft in 2015 geen inzet hoeven plegen bij calamiteiten van enige omvang. Daarnaast zijn enkele nieuwe taken in het kader van de wet Veiligheidsregio's nog niet ingevuld tegen de verwachte kosten. Door deze oorzaken vallen de kosten mee in 2015. 2015 zal het laatste jaar zijn dat er geen BTW over de personeelskosten in rekening gebracht hoeft te worden aan VRG.





## 6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

### Waardering

- De vaste activa van VRG heeft een economisch nut en is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De activa wordt lineair afgeschreven vanaf het jaar na ingebruikname waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening. De vaste activa van de GHOR is opgenomen in de administratie van de gemeente Groningen.
- De vlottende activa wordt opgenomen tegen de nominale waarde. Dit geldt voor de kortlopende vorderingen, liquide middelen en de overlopende activa.
- Het eigen vermogen betreft het saldo van de bezittingen en schulden en bestaat uit de reserves en het resultaat voor bestemming van het lopende jaar.
- De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves. De algemene reserve heeft geen bestuurlijk vastgelegde bestemming en dient als buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers of andere niet te kwantificeren risico's in toekomstige jaren. Aan een bestemmingsreserve is door het algemeen bestuur een specifiek doel gekoppeld.
- Voorzieningen zijn vreemd vermogen en geven een schatting van voorzienbare lasten in verband met toekomstige risico's en verplichtingen. De omvang hiervan is op balansdatum min of meer onzeker evenals het tijdstip van optreden. De oorzaak ligt echter in het verleden.
- Zowel de vaste als vlottende passiva wordt opgenomen tegen de nominale waarde.

### Resultaatbepaling

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
- Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Het is niet toegestaan om voorzieningen en schulden op te nemen uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichting van vergelijkbare omvang. Vakantiegelden en verlofaanspraken worden toegerekend aan het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt.



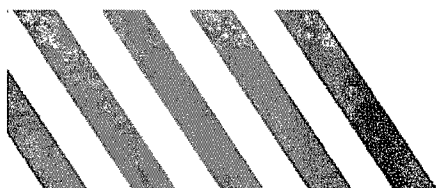


## 7 Bestemming resultaat

Onderdeel van het vaststellen van de jaarrekening is de bestemming van het resultaat. Een verklaring van de totstandkoming van het resultaat is te vinden in de programmaverantwoording. Het dagelijks bestuur doet de volgende voorstellen om het resultaat van 2015 te bestemmen.

- Van het resultaat van het programma brandweer van 462 duizend euro:
  - Een bestemmingsreserve nieuw beleid te vormen voor een bedrag van 386 duizend euro. Hiermee kunnen de kosten voor extra formatie inzake huisvesting, brandveilig ondernemen Eemshaven en invlechten opleidingskosten vrijwilligers worden opgevangen in 2016.
  - Een bestemmingsreserve BTW GHOR te vormen voor een bedrag van 36 duizend euro. Om het btw verhogende effect op de salariskosten die van de GHOR aan VRG worden doorbelast voor 2016 op te vangen.
  - Een bedrag van 10 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve gemeentelijke Kolom. Er is een bedrag van 100 duizend euro nodig om de begroting van 2016 sluitend te maken.
  - Een bedrag van 30 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve Veiligheidsregio.
- Van het volledige resultaat van 81 duizend euro van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing toe te voegen aan de algemene reserve Veiligheidsregio.
- Van het volledige resultaat van 174 duizend euro van het programma GHOR een bestemmingsreserve BTW GHOR te vormen.
- Het volledige resultaat van 90 duizend euro van het programma Gemeentelijke Kolom toe te voegen aan de algemene reserve Gemeentelijke Kolom.

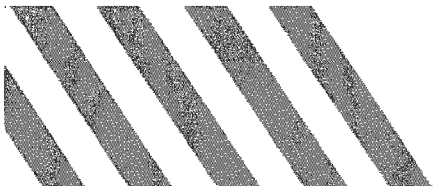
Programma	Resultaat		Resultaat bestemming	
Brandweer incl. meldkamerfunctie	462	V	386	Bestemmingsreserve nieuw beleid
			36	Bestemmingsreserve BTW GHOR
			10	Algemene reserve Gemeentelijke Kolom
			30	Algemene reserve Veiligheidsregio
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	81	V	81	Algemene reserve Veiligheidsregio
GHOR	174	V	174	Bestemmingsreserve BTW GHOR
Gemeentelijke Kolom	90	V	90	Algemene reserve Gemeentelijke Kolom
<b>Totaal</b>	<b>807</b>	<b>V</b>	<b>807</b>	





# Bijlagen

COLOMBE







## I. Reserves en voorzieningen

	31-12-2014	Res. bestemming 2014	1-1-2015	Mutatie 2015	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Weerstandsvermogen
<b>Algemene reserve</b>								
Veiligheidsregio	595	2.360	2.955	-1.000	1.955	111	2.065	2.065
Gemeentelijke Kolom		157	157	-157		100	100	100
<b>Bestemmingsreserve</b>								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011		2.011	-
Frictiekosten	101	461	562	-371	191	-	191	-
BTW Gemeentelijke Kolom	-	129	129	-	129		129	129
Nieuw Beleid	-	-	-	-	-	386	386	-
BTW GHOR	-	-	-	-	-	210	210	-
Oefenen Gemeentelijke Kolom	17	-17						
<b>Totaal</b>	<b>2.724</b>	<b>3.089</b>	<b>5.814</b>	<b>-1.528</b>	<b>4.285</b>	<b>807</b>	<b>5.092</b>	<b>2.294</b>

	31-12-2014	Toevoeging 2015	Vrijval 2015	Aanwending 2015	31-12-2015
<b>Voorzieningen</b>					
BTW herziening kazernes		612	-	-	612
Personeel gerelateerd	309		231		501
Afbouwregeling vrijwilligers	109		-		40
<b>Totaal</b>	<b>1.030</b>	<b>231</b>	<b>-</b>	<b>-108</b>	<b>1.153</b>





## II. Vaste activa

Totaaloverzicht van de vaste activa samengevat naar de verschillende groepen activa zoals deze bij VRG worden onderkent.

	Aanschafwaarde 31-12-2014	Cum. afschrijvingen 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2014	Investerings 2015	Onderhouden investeringen 2015	Aanschafwaarde des investeringen	Cum. Afschr. des investeringen	Aanschafwaarde 31-12-2015	Afschrijvingen 2015	Cum. afschrijvingen 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2015
Tankautospuiter	11.282	6.014	5.268	45		215	215	11.112	646	6.446	4.666
Hoogwerker	3.316	1.596	1.720	176		-	-	3.492	214	1.810	1.682
Pers.-/ materieelwagens	1.389	566	824	39		-	-	1.428	133	699	729
Hulpverleningsvoertuig	1.912	659	1.252	-		535	509	1.377	117	268	1.109
Dienstauto	1.084	781	303	180		335	335	929	79	525	405
Container/ haakarmbak	650	384	266	-	12	-	-	662	34	417	244
Inventaris	1.709	1.078	632	275		238	177	1.747	118	1.018	728
Vaartuig	73	35	37	3		29	29	47	5	11	35
Overige vervoersmiddelen	1.578	763	815	204		25	24	1.757	99	839	918
Ademlucht	1.725	638	1.087	105		104	78	1.725	157	717	1.009
Communicatiemiddelen	715	487	229	36		-	-	752	83	570	181
Kleding	1.427	846	581	145		-	-	1.572	138	984	588
ICT	338	48	291	67	130	-	-	535	91	139	396
Overig	1.092	517	575	98	152	18	18	1.323	109	607	716
<b>Totaal</b>	<b>28.291</b>	<b>14.441</b>	<b>13.880</b>	<b>1.373</b>	<b>294</b>	<b>1.500</b>	<b>1.385</b>	<b>28.457</b>	<b>2.024</b>	<b>15.050</b>	<b>13.408</b>





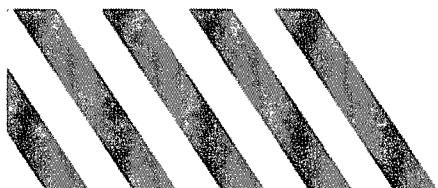
### III. Geldleningen

De algemene gegevens met betrekking tot de leningen zijn.

Leningen BNG	lening I	lening II
Nummer	40.109.032	40.109.033
Afsluitingsdatum	28-2-2014	28-02-2014
Hoofdsom	2.500.000	2.500.000
Looptijd	2 jaar	5 jaar
Aflossing	29-2-2016	28-2-2019
Rentevast	ja	ja
Rentepercentage	0,79%	1,50%
Soort	aflossingsvrij	aflossingsvrij
Zekerheden	geen	geen

Gelet op het karakter van de financiering en de kredietwaardigheid van VRG worden er door de BNG geen zekerheden gevraagd voor de verstrekte leningen.

De leningen zijn in 2014 aangetrokken voor de financiering van een deel van de vaste activa zoals is overgenomen van de gemeenten.





## IV. Bijdragen deelnemende gemeenten

Gemeente	Brandweezorg, incl. meldkamer functie	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	Gemeentelijke Kolom	GNOR	Gemeentelijke bijdrage 2015 begroot	Teruggave uit verwacht resultaat 2015	Gemeentelijke bijdrage 2015
Appingedam	518.897	12.212	8.759	16.750	556.618	-8.296	548.322
Bedum	421.617	10.617	7.615	14.562	454.410	-6.773	447.637
Bellingwedde	420.408	9.028	6.476	12.384	448.296	-6.682	441.615
De Marne	663.398	10.343	7.419	14.187	695.347	-10.364	684.983
Delfzijl	1.407.469	26.033	18.673	35.708	1.487.882	-22.176	1.465.707
Eemsumond	940.054	16.125	11.566	22.117	989.863	-14.753	975.110
Groningen	13.840.050	200.785	144.020	275.402	14.460.257	-215.521	14.244.737
Grootegast	428.589	12.358	8.864	16.950	466.761	-6.957	459.805
Haren	847.548	19.044	13.660	26.121	906.372	-13.509	892.864
Hoogezand-Sappemeer	1.513.491	34.824	24.979	47.766	1.621.060	-24.161	1.596.899
Leek	787.523	19.872	14.254	27.257	848.905	-12.652	836.253
Loppersum	537.162	10.319	7.401	14.153	569.035	-8.481	560.554
Marum	454.973	10.490	7.524	14.388	487.375	-7.264	480.111
Menterwolde	567.898	12.416	8.905	17.029	606.249	-9.036	597.213
Oldambt	2.037.781	39.079	28.031	53.602	2.158.493	-32.171	2.126.322
Pekela	585.210	12.905	9.257	17.701	625.073	-9.316	615.756
Slochteren	817.086	15.745	11.294	21.596	865.720	-12.903	852.817
Stadskanaal	1.279.886	33.236	23.840	45.588	1.382.549	-20.606	1.361.943
Ten Boer	320.174	7.566	5.427	10.378	343.545	-5.120	338.424
Veendam	1.195.144	28.171	20.206	38.640	1.282.161	-19.110	1.263.051
Vlgtwedde	689.987	16.114	11.558	22.102	739.761	-11.026	728.735
Winsum	608.130	14.030	10.064	19.244	651.467	-9.710	641.757
Zuidhorn	841.305	19.021	13.643	26.089	900.057	-13.415	886.643
<b>Totaal</b>	<b>31.723.778</b>	<b>590.330</b>	<b>423.434</b>	<b>809.714</b>	<b>33.547.257</b>	<b>-500.000</b>	<b>33.047.257</b>

De bijdrage aan VRG gaat in vijf jaar tijd (2014-2018) van een verdeelsleutel op basis van aantal inwoners en historische kosten naar een verdeelsleutel op basis van het aandeel voor brandweezorg in het gemeentefonds.





## V. Risico's uit paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de door het bestuur op 16 oktober vastgestelde nota risicomangement en weerstandsvermogen is besloten risico's met een incidenteel karakter mee te nemen die zijn weerslag vinden in de benodigde weerstandscapaciteit. De eerste 2 risico's zijn overgenomen uit de oplegger meerjaren-doorkijk 2014-2017 door het bestuur vastgesteld op 19 februari 2016.

De overige risico's zijn door het bestuur benoemd in de op 16 oktober vastgestelde nota risicomangement en weerstandsvermogen:

FLO-ontwikkelingen	
Omschrijving	Het verhogen van de AOW-leeftijd, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom de FLO. De genoemde ontwikkelingen leiden tot dusdanige financiële consequenties voor zowel werkgever en werknemer, dat het FLO-overgangsrecht maar ook de afspraken voor de medewerkers in dienst getreden na 1 januari 2006, in de huidige vorm niet langer houdbaar lijken.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen

Peraatheid	
Omschrijving	De beschikbaarheid van de vrijwilligers in de (normale) dag situatie maar ook tijdens vakanties en feestdagen wordt een steeds grotere uitdaging. Ondanks creatieve oplossingen ("uitlenen" van elkaars personeel, inzet dagdienstpersoneel e.d.) zal de druk op de paraatheid steeds groter worden. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal vrijwilligers in een post. Ook technische ondersteuning is nodig, zoals slimme pagers. Omdat het verloop naar verwachting de komende jaren toe zal nemen zullen wervingsinspanningen ook vergroot moeten worden. Veel communicatie en inzet is en blijft nodig om de vrijwilligers aan ons te binden. Een mogelijke oplossing voor de uitdagingen rondom de paraatheid in industriegebied Oosterhorn in cluster Eemsdelta zou kunnen komen uit een publiek-private samenwerking tussen overheids- en bedrijfsbrandweer. Dit wordt momenteel verkend door het Chemie Park Delfzijl, Falck (bedrijfsbrandweer) en VRG. Onderzocht wordt of het gezamenlijk bemensen van een brandweerkazerne aan de rand van het Chemie Park Delfzijl met een 24/7 bezetting mogelijk is. Voor VRG wordt hiermee tevens de kennis en ervaring rondom incidentbestrijding van industriële objecten vergroot.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Monitoren en waar mogelijk beïnvloeden van verloop vrijwilligers

Arbeidshygiëne/RI&E	
Omschrijving	Zware inspanning in een omgeving met extreme hitte en giftige verbrandingsproducten hebben een forse impact op de gezondheid. Daarom is de Nederlandse Brandweer een programma gestart om in het kader van arbeidshygiëne het risico van beroepsziekten te verminderen. We verwachten dat



	dit programma zal leiden tot aanscherping van de regionale maatregelen. De kans is groot dat onderhoudsstandaarden voor de bluspakken dusdanig worden verhoogd, dat we onze logistieke en onderhoudsprocessen hierop afstemmen. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten met de portefeuillehouder brandweezorg inclusief meldkamerfunctie.
Risico	300
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen

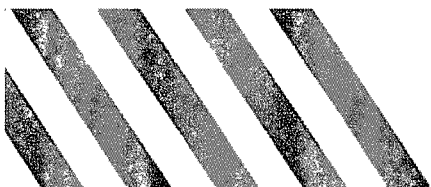
<b>Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten</b>	
Omschrijving	Bij het zich voordoen van grote calamiteiten zal dit leiden tot bovenmatige inzet waardoor veel extra kosten gemaakt moeten worden. Daarnaast kan inzet van derden nodig zijn en volgen evaluatiekosten na afloop van het incident (Farmsum / hoog water). Dit soort kosten is niet structureel in onze begroting voorzien.
Risico	250
Kans	Hoog
Actie	Kosten waar mogelijk beperken

<b>Claims van derden</b>	
Omschrijving	VRG kan aansprakelijk worden gesteld door en claims ontvangen van derden. Te denken valt aan: kosten tgv ongevallen eigen personeel niet gedekt door verzekering, verkeerde inzet, beschadiging objecten, veroorzaken verkeersongeval, onoordeelkundig handelen bij bedrijfsbezoeken, onjuiste of onvolledige advisering.
Risico	250
Kans	Midden
Actie	Bewust gedrag stimuleren en waar mogelijk kosten beperken

<b>Claims van eigen personeel</b>	
Omschrijving	Incidenten waarvoor we niet toereikend zijn verzekerd kunnen leiden tot grote claims, zoals bij arbeidsongeschiktheid en boventalligheid.
Risico	300
Kans	Hoog
Actie	Waar mogelijk verzekeren en eventueel vervolgstappen bij onterecht afwijzen van een claim door de verzekeraar.

<b>Versneld afschrijven materieel</b>	
Omschrijving	Ten gevolge van calamiteiten en/of landelijke ontwikkelingen kan het voorkomen dat we kosten moeten maken in verband met versnelde vervanging van materieel of materialen (ademluchtapparatuur).
Risico	150
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie

<b>BRZO subsidie</b>	
Omschrijving	Via de provincie Zuid Holland ontvangen we een bijdrage voor omgevingsveiligheid (voorheen externe veiligheid) voor de periode 2015. Jaarlijks zal verstrekking vastgesteld worden, op zijn laatst in 2018. Binnen dit vakgebied







	zijn 3 fte werkzaam. De afgelopen jaren ontvingen wij een subsidie via de provincie Groningen en lag de nadruk op het op gang brengen van een ontwikkeling binnen externe veiligheid.
	Er is besloten tot de verlenging om de gewenste kwaliteitsimpuls te bereiken. Na 2018 zal VRG voor de regionale uitvoering en financiering verantwoordelijk zijn. Het risico bestaat dat we onze bedrijfsvoering niet tijdig aangepast hebben aan deze situatie.
Risico	200
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie

<b>Overdracht MkNN naar LMO</b>	
Omschrijving	De MkNN wordt in de komende jaren overgedragen naar de LMO. Dit heeft naar verwachting structurele gevolgen voor onze begroting omdat we een BTW vergoeding van het Rijk binnen de BDuR ten bedrage van 400 duizend euro kwijtraken. In onze begroting wordt deze post al sinds 2011 incidenteel ingezet. Naast een structurele component kan de overdracht ook leiden tot incidentele kosten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor personeel dat niet meegaat naar de nieuwe organisatie.</li> <li>• Boete als we ons OMS contract moeten opzeggen.</li> <li>• Ontwikkelkosten Nieuw MeldkamerSysteem (hierna: NMS)</li> <li>• Eventuele nieuwe kosten "tot op het koppelvlak" als gevolg van het NMS.</li> <li>• Afwenteling niet gerealiseerde bezuinigingen op de LMO.</li> </ul>
Risico	200
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie

<b>Huisvestingstransities</b>	
Omschrijving	Op dit moment wordt het huisvestingsbesluit verder uitgewerkt. Bij de overdracht van de huisvesting kan VRG geconfronteerd worden met onvoorziene omstandigheden, zoals niet meegenomen kostenposten en achterstallig onderhoud.
Risico	PM
Kans	Midden
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie

<b>Organisatorische wijzigingen</b>	
Omschrijving	Als gevolg van landelijke, regionale en/of politieke ontwikkelingen kan VRG geconfronteerd worden met een uitbreiding of krimp van werkzaamheden. Een voorbeeld hiervan vormt de besluitvorming vanuit het Veiligheidsberaad of ontwikkelingen op het aardbevingsdossier (zoals de verstrekking van de subsidie voor capaciteit op dit dossier).
Risico	PM
Kans	Midden
Actie	Bedrijfsvoering naar de nieuwe situatie





## VI. Wet Normering Topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (hierna: WNT) is per 1 januari 2013 in werking getreden. Beloningen van bestuurders en overige topfunctionarissen in de (semi)publieke sector dienen wettelijk genormeerd, respectievelijk gemaximeerd te worden. De WNT voorziet in een democratisch gelegitimeerd instrument waarmee normen en verplichtingen kunnen worden opgelegd voor de bezoldiging van bestuurders en andere topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De gemeente is verplicht om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van het bezoldigingsmaximum.

Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen hebben wij gebruik gemaakt van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de Beleidsregels toepassing WNT biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze functionarissen. Het bezoldigingsmaximum bestaat voor 2015 is vastgesteld op 178.000 euro inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

In 2015 hebben geen bezoldigingen boven deze bezoldigingsnorm plaatsgevonden. Zowel niet bij vast als bij tijdelijk personeel.

De WNT geeft aan dat de gemeenschappelijke regeling verplicht om de leden van de hoogste uitvoerende en toezichhoudende organen alsmede de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan, en degene of degenen belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van het bezoldigingsmaximum. Dit houdt in dat de leden van het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de directeur van de gemeenschappelijke regeling opgenomen worden in het financieel jaarverslag.







Functionaris	Functie	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Voorziening betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging
<i>Leidinggevende topfunctionarissen</i>						
Dhr. E. van Zuidam*	Regionaal Commandant/Directeur VRG	12 mnd	1 fte	130.484	16.114	146.598
Dhr. R. Knoop	Plv Regionaal Commandant/Plv Directeur VRG	12 mnd	1 fte	115.845	14.920	130.765
<i>Toezichthoudende topfunctionarissen</i>						
Mevr. H.K. Pot	Burgemeester Appingedam					
Dhr. H.P. Bakker	Burgemeester Bedum					
Mevr. J.F. Snijder	Waarnemend Burgemeester Bellingwedde					
Dhr. F.H. Wiersma	Burgemeester De Marne					
Dhr. E.A. Groot	Burgemeester Delfzijl	jan-jun				
Dhr. G. Beukema	Waarnemend burgemeester Delfzijl	jul-dec				
Mevr. M. van Beek	Burgemeester Eemsum					
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Burgemeester Groningen					
Dhr. K.B. Dijkstra	Burgemeester Grootegast					
Mevr. J. Vlietstra	Waarnemend burgemeester Haren					
Dhr. P. van Veen	Waarnemend burgemeester Haren					
Dhr. P.M.M. de Jonge	Waarnemend burgemeester Hoogezand-Sappemeer					
Dhr. B.C. Hoekstra	Burgemeester Leek					
Dhr. A. Rodenboog	Burgemeester Loppersum					
Dhr. H. Kosmeijer	Burgemeester Marum					
Dhr. E.A. van Zuijlen	Burgemeester Menterwolde	jan-mrt				
Dhr. R. Munniksma	Waarnemend burgemeester Menterwolde	apr-dec				
Dhr. P. Smit	Burgemeester Oldambt					
Dhr. M. Schollema	Burgemeester Pekela	jan-mrt				
Dhr. J. Kuin	Waarnemende burgemeester Pekela	apr-dec				
Dhr. G.J. ten Brink	Burgemeester Slochteren					
Mevr. B.A.H. Galema	Burgemeester Stadskanaal					
Dhr. N.A. van de Nadort	Burgemeester Ten Boer					
Dhr. S.B. Swierstra	Waarnemend burgemeester Veendam					
Mevr. L.A.M. Kompier	Burgemeester Vlagtwedde					
Dhr. M.A.P. Michels	Burgemeester Winsum					
Dhr. L.K. Swart	Burgemeester Zuidhorn					

\* Dhr. E. van Zuidam werkt op basis van detachering vanuit de Nationale Politie bij VRG. Aan de politie is € 160.731 exclusief BTW vergoed. Het in bovenstaand overzicht opgenomen bedrag betreft zijn bezoldiging bij de politie.

De (waarnemend) burgemeesters van de 23 Groninger gemeenten zijn onbezoldigd bestuurslid.





## VII. Rijksbijdragen

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties stelt jaarlijks vast welk bedrag de brandweer- en GHOR vanuit het Rijk ontvangen.

Dit betreft de jaarbijdrage voor 2015 welke afkomstig is uit de BDuR-circulaire van december 2014.

**Bijlage 3 bij de BDuR-circulaire december 2014, kenmerk 588641**

**Specialisatie van de totale bijdrage 2015 (x €1)**

Veiligheidsregio	bedrag in basis	bedrag incl. UF	BTW	bijzondere bijdragen	uitkering
1 Groningen	2.819.668	4.420.167	2.366.654	175.000 3)	6.961.821

3. Bijzondere bijdrage in verband met CBRN-risico's

Aanvullend op de BDuR circulaire van december 2014 is op 8 oktober 2015 van het Ministerie van Veiligheid en Justitie een brief ontvangen met het onderwerp loon- en prijsbijstelling 2015. Hieruit is onderstaande afkomstig:

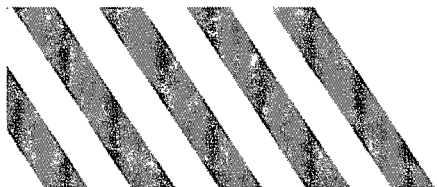
Bijlage: verdeling loon- en prijsbestelling 2015

**Veiligheidsregio Loon- en prijsbijstelling BDuR 2015**

1 Groningen 23.649



Hiermee komt de totale BDuR bijdrage voor VRG in 2015 uit op € 6.985.469.

DRAFT





## VIII. Single information Single audit

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties						
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016						
Department	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator
J&V	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)			Besteding (jaar T)	
		Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3				
		Veiligheidsregio's				
					Aard controle R	
					Indicatornummer: A2 / 01	
					€ 6.985.469,00	





## IX. Controleverklaring

OPGELET

